

Jypy'igua kuaxia huvixave rei kuery rekokue oĩa

Jypy'igua kuaxia huvixave rei kuery rekokue oĩa

Huvixa Davi omano rire ta'y Salomão ju oĩ hekovia. “Salomão pe Nhanderuete ome'ẽ avi hi'arandurã, opa mba'e py oikuaa pota ha'e mba'emo oikuaapa rei aguã rami, ye'ẽ rembe rupi ita ku'i ikuaia rami. ... Omombe'u avi três mil ayvu arandua regua, ha'e gui mil e cinco mboraerã. ... Ha'e ramo ha'e javi regua ou Salomão arandua oenduxe vy” (4.29, 32, 34a). Nhanderuete ombojervia atyrã Salomão ojapo peteĩ templo iporã vaipa va'e, ouro ha'e overa va'e py onhovãmbaa. Mbovy rei e'ỹ oguereko kavaju ha'e karóxa joe opu'ãa pyguarã. “Ha'e rami vy setecentos kunhague oguereko huvixa rajy meme, ha'e gui trezentos ta'yxy jevy kuery. Ha'e va'e kunhague ma ojapo amboae rami rei ipy'a aguã. Ha'e vy tuja'ive ma jave ta'yxy kuery ombopy'a rerova ete tuuete mboae ramigua kuery re ju ombojervia aguã. Ha'e ramo opy'a re anhetẽ rupi ve'ỹ oiko Senhor nguueete pe, nguu Davi oikoague rami e'ỹ” (11.3-4).

Salomão omano rire openaague omboja'oa mokoĩ henda py. Kuaray puku-a katy opyta Judá regua, ta'ykue opena aguã. Ha'e rã kuaray ijapu'a'ia katy ma Israel regua opyta, amboae kuery openaa. Ha'e va'e mokoive regua joe opu'ã jepi raka'e.

Israel regua re opena raka'e peteĩ huvixa Acabe hery va'e. Ha'e va'e ma Nhanderuete re ndojerviai ramo ixupe profeta Elias ijayvu, tuuete ramigua Baal pegua sacerdote kuery reve oeko a'ã guive. Aipoe'i heta va'e kuery pe: “Raka'e peve 'rã tu pendepy'a py ndapeikuaai rei pekuapy mokoĩ rupi rei vy? Senhor ae ri Nhanderuete oiko ramo ixupe ete pendekuai. Ha'e'ỹ vy xapy'a rei Baal ri Nhanderuete oiko ramo ixupe pendekuai” he'i (18.21). Ha'e ramo Nhanderuete ombovai vy tata ombou yva gui, opo'akaa oexa uka vy.

Davi tuja'i ete jave guare

1 ¹ Huvixa Davi tuja'i ete, ha'e heta ma'et'ya oguereko ma ramo ajukue py onhovãmbaa teĩ ijeyro'y ae tema.

² Ha'e ramo ixupe hembiguai kuery aipoe'i:

— Oreruvixa, tove tojoua peteĩ kunhataĩ'i nerenonde oiko va'erã. Tove ndere topena toikovy, toke avi ndejyva py, ndeyro'y riae e'ỹ aguã — he'i.
³Ha'e rami vy Israel ha'e javi rupi oeka oje'oivy kunhataĩ'i iporãve va'e.
 Ha'e vy Suném pygua Abisague hery va'e ojou vy ogueru huvixaa py.
⁴Kunhataĩ va'e ma iporã ete va'e. Huvixa re opena oikovy, oipytyvõa rupi oiko teĩ huvixa ma hexe nopena rei.

Adonias huvixarã onhemoĩ uka rivexeague

⁵Ha'e gui Davi ra'y Adonias Hagite pi'a va'e ma onhemboyvate rei. Ha'e vy aipoe'i:

— Xee ae 'rã aĩ huvixarã — he'i. Ha'e rami vy ojou karóxa, kavaju áry guarã kuery ha'e cinqüenta avakue henonde rupi onha okuapy aguã.

⁶Ha'e rami teĩ tuu ma neĩ peteĩgue ma voi nda'ijayvui ixupe. Neĩ aipo nde'i: “Mba'e re tu guĩ rami reiko?” nde'i. Ha'e ma jaexa rã iporãve va'e avi, Absalão oiko rire oiko va'ekue.^a

⁷Ha'e rami vy Zerua pi'a Joabe ha'e sacerdote Abiatar reve jogueroayvu, ha'ea katy ha'e kuery oo vy oipytyvõ aguã re.

⁸Ha'e rã sacerdote Zadoque ma Adonias-a katy ndooi, neĩ Joiada ra'y Benaia, profeta Natã, Simei, Ref ha'e Davi rembiguai kuery ipy'a guaxukueve va'e ma voi.

⁹Ha'e rire Adonias ma ita Zoelete py oĩa py oo vy ome'ẽ mymba kuery vexa'i, vaka ha'e ikyra ete va'e oapy reve, Rogel katy'i yvu oĩ va'e py. Ha'e katy oenoĩmba avi guyvy kuery huvixa ra'y ikuai va'e, ha'e gui avakue Judá pygua huvixa rembiguai kuery ha'e javive.^b

¹⁰Ha'e rã profeta Natã ma noenoĩ ukai ae, neĩ Benaia, avakue ipy'a guaxukueve neĩ guyvy Salomão ma voi.

Bate-Seba reve Salomão huvixarã oĩ aguã re Natã ijayvuague

¹¹Ha'e rami rã Natã aipoe'i Salomão xy Bate-Seba va'e pe:

— Nerendui ri ty'y Hagite pi'a Adonias huvixarã onhemoĩague? Ha'e rami teĩ nhanderuvixa Davi ndoikuaai.

¹²Ha'e nunga rupi eju, toromongeta, reikove reve reo jepe aguã, ndepi'a Salomão voi.

¹³Tereo, ejexa uka huvixa Davi pe. Ha'e vy aipo're ixupe: “Xeruvixa, reura ma e'ỹ teve xee nerembiguai pe? Mba'eta aipo're va'ekue: ‘Ndepi'a Salomão ae ma oĩ 'rã huvixave xerekovia, xerenda áry ae 'rã oĩ', 're va'ekue. Mba'e re tu ha'vy Adonias ri huvixarã onhemoĩ?’ 're 'rã ixupe.

¹⁴Ha'e gui huvixa reve ndee ndeayvu teri reve ma xee voi avaẽ 'rã nderakykue. Ha'e vy xee ju xeayvu 'rã ndeayvuague rupi — he'i.

^a 1.5-6 Adonias ma Absalão ryvy (2 Samuel 3.2-5), teĩ ha'e kuery ikuai re tuu Davi ndoikuaa potai (2 Samuel 14). ^b 1.9 Adonias ma ngaru ojapo Nhanderuetete peguarã merami teĩ huvixa oĩ aguã rive, tyke'y Absalão ojapoague rami avi (2 Samuel 15.7-12).

¹⁵Ha'e gui Bate-Seba ma opy huvixa oĩa py oo vy ojexa uka ixupe. Huvixa ma tuja'i raxa ma ramo Suném pygua Abisague oĩ avi oipytyvõa rupi.

¹⁶Ha'e gui huvixa renonde py Bate-Seba ojero'a vy oĩ guenapy'ã re. Ha'e ramo oporandu vy

— Mba'e tu reipota? — he'i huvixa.

¹⁷Kunha va'e ombovai:

— Xeruvixa, SENHOR Nderuete renonde reura va'ekue xee nerembiguai va'e pe. Ha'e vy aipo're va'ekue: “Ndepi'a Salomão ae ma oĩ rã huvixarã xerekovia. Ha'e ae rã oguapy xerenda áry”, 're va'ekue.

¹⁸Ha'e rami teĩ aỹ ma Adonias ae onhemoĩ ra'e huvixaverã. Ha'e gui ndee xeruvixa, ndereikuaai teri.

¹⁹Ha'e va'e ma mymba kuery ojuka uka vy ome'ẽ ma vaka ra'y ikyrave va'e ha'e vexa'i oata aguã rami rei e'ỹ. Oenoĩmba avi huvixa kuery ha'e javi, sacerdote Abiatar ha'e xondaro kuery ruvixa Joabe. Ha'e rã ndera'y Salomão ma ha'e noenoĩ ukai.

²⁰Ha'e rami teĩ xeruvixa, Israel kuery ha'e javi ma ndere meme oma'ẽ okuapy, ndee ae reikuaa uka porãve aguã mava'e ete pa nerenda áry oguapy va'erãa nderekovia huvixarã oĩ aguã.

²¹Ha'e rami e'ỹ rã xeruvixa, neramoĩ kueryague rami nenhono porãa rã xee ha'e xepi'a Salomão voi orerereko axya rei 'rã joapo vai va'ety rami rive — he'i.

²²Huvixa reve kunha va'e ijayvu teri reve ovaẽ avi profeta Natã ha'e py.

²³Ha'e ramo huvixa pe omombe'ua vy ixupe aipo'ea:

— Apy ma ko ovaẽ profeta Natã — 'ea ramove ha'e va'e ju ojero'a vy henonde ngova omboja yvy peve.

²⁴Ha'e vy aipoe'i:

— Xeruvixa, ndee ae ri nhi'ã aipo're va'ekue: “Adonias rã huvixa oĩ xee ndaikovevei ma rire, ha'e vy ha'e ae ma 'rã oguapy xerenda áry”, 're ri ty'y?

²⁵Mba'eta ange ma ha'e ou vy ojuka uka vaka ha'e mymba kuery ikyrakueve va'e, vexa'i kuery oata aguã rami e'ỹ guive. Ha'e vy oenoĩ ukapa huvixa ra'y kuery ha'e javi, xondaro kuery ruvixa ha'e sacerdote Abiatar. Ha'e ramo ha'e kuery oguerovy'a vy okaru ha'e oy'u okuapy henonde py. Ha'e vy ixupe aipoe'i okuapy: “Ha'eve ete ma nhanderuvixave Adonias!” he'i okuapy.

²⁶Ha'e rã xee nerembiguai aiko va'e ma naxerenoi, neĩ sacerdote Zadoque, Joiada ra'y Benaia ha'e ndera'y Salomão ma voi.

²⁷Xeruvixa, ndee ae ri nhi'ã rejapo uka va'ekue ha'e nunga? Mba'eta nerembiguai kuery pe ndereikuaa ukai teve nderekovia nerenda áry oguapy va'erãa — he'i.

²⁸Ha'e ramo huvixa Davi ijayvu vy

— Penoĩ ju ha'vy Bate-Seba xea py — he'i. Ha'e rã kunha va'e ma huvixa renonde py ou ju vy ojexa uka ho'amy ixupe.

²⁹Ha'e ramo huvixa oura reve aipoe'i:

— Anhetê ete ajexavaia ha'e javi gui SENHOR oikove va'e xerepy va'ekue rery rupi aura vy aipoa'e:

³⁰Kova'e ára pyve ajapo 'rã ndevy auraague. Mba'eta SENHOR Israel kuery Ruete rery rupi aipoa'e va'ekue: “Ndepi'a Salomão ae 'rã oĩ xee naĩvei jave. Ha'e ae ju 'rã oguapy xerenda áry xerekovia”, ha'e va'ekue.

³¹Ha'e ramo Bate-Seba ma huvixa renonde py ojero'a vy yvy peve omboja ngova. Ha'e vy aipoe'i:

— Ha'eve ete ma xeruvixa Davi, raka'e rã peve guarã!

Huvixarã Salomão omoĩ okuapyague

³²Ha'e gui ma Davi aipoe'i:

— Penoĩ xea py sacerdote Zadoque, profeta Natã ha'e Joiada ra'y Benaia — he'i ramo ha'e va'e kuery oguerua rã ojexa uka okuapy huvixa pe.

³³Ha'e kuery pe huvixa aipoe'i:

— Peraa ke xee penderuvixa rembiguai kuery, ha'e pejapo xera'y Salomão mburika áry oĩ aguã rami. Ha'e vy peraapa Giom katy.

³⁴Ha'e py ma profeta Natã reve sacerdote Zadoque omoĩ 'rã huvixarã Israel kuery re opena aguã. Ha'e gui pembopu 'rã mimby guaxu, ha'e vy “Ha'eve ete ma huvixave Salomão!” peje 'rã.

³⁵Ha'e gui ma peju jevy 'rã hupive. Ha'e rã ha'e ma ou vy oguapy 'rã xerenda áry, xerekovia ha'e ju oĩ aguã, mba'eta xeyvuague rami vy ha'e ae 'rã opena Israel ha'e Judá kuery re — he'i.

³⁶Ha'e rami rã Joiada ra'y Benaia huvixa ombovai vy aipoe'i:

— Ha'eve va'e. Po rami ae ta'ijayvu avi SENHOR xeruvixa Ruete va'e.

³⁷Xeruvixa, ndere SENHOR openaague rami ae topena Salomão re voi. Ha'e rami vy tombopo'aka xeruvixa Davi po'akaa gui eteve voi — he'i.

³⁸Ha'e gui huvixa pegua xondaro kuery reve oje'oi sacerdote Zadoque, profeta Natã ha'e Joiada ra'y Benaia. Huvixa Davi rymba mburika'i áry ae Salomão omoĩ vy ogueraa okuapy Giom py.

³⁹Ha'e gui sacerdote Zadoque ma azeite ryrú ombojerovia aty gui oguerua va'ekue oupi vy omoĩ Salomão re. Ha'e vy mimby guaxu ombopu rã heta va'e kuery ha'e javi oendu vy ojapukai:

— Ha'eve ete ma huvixa Salomão! — he'i okuapy.

⁴⁰Ha'e gui hakykue oje'oipa vy gaita ombopu reve oguerovy'a ete heravy. Onhendu atã oje'oivy yvy voi omomyĩ rei aguã rami.

Adonias ojeupegua kuery reve onhemondyipa okuapyague

⁴¹Ha'e ramo Adonias ha'e oenoĩ va'ekue okarupa ma rire oendu okuapy. Joabe voi mimby pu oendu vy aipoe'i:

— Mba'e nungarã tu pova'e tetã katy gui hevovo rei va'e onhendu?

⁴²Ha'e ijayvu teri reve ovaẽ sacerdote Abiatar ra'y Jônatas. Ha'e ramo ixupe Adonias aipoe'i:

— Eike na, mba'eta ndee ma ava ndepy'a guaxu va'e vy mba'emo pyau porã va'e anho 'rã nhi'ã reru orevy — he'i.

⁴³Ha'e rã Jônatas ombovai vy aipoe'i Adonias pe:

— Ha'e rami 'rãgue py nhandervixa Davi ma omoĩ uka ra'e Salomão huvixaverã.

⁴⁴Ha'e rami vy hexeve Davi omondouka sacerdote Zadoque, profeta Natã, Joiada ra'y Benaia ha'e ojepegua xondaro kuery. Ha'e va'e kuery ma omoĩ huvixa rymba mburika'i áry ae.

⁴⁵Ha'e vy Giom py sacerdote Zadoque ha'e profeta Natã omoĩ huvixaverã. Ha'e gui oguerovy'a ete reve ojevypa jogueruvy ramo tetã ha'e javi rupi hevovo rei okuapy. Ha'e va'e kuery ae rima ojapukai rã pendu va'e.

⁴⁶Ha'e gui Salomão ma huvixa renda áry uguapy ae.

⁴⁷Ha'e rami ae avi Davi rembiguai kuery yvatekueve ou okuapy ixupe oxarura. Ha'e vy aipoe'i okuapy: “Nderuete tojapo nderery gui Salomão rery omboetevea aguã rami. Tombopo'akave ndepo'akaa gui eteve”, he'i okuapy ramo huvixa ngupa áry ituia pyve ojero'a.

⁴⁸Ha'e rami vy aipoe'i: “Ta'ima'endu'a porã SENHOR Israel kuery Ruete re, mba'eta ange nhandevy ombou xerenda áry uguapy va'erã, xee ae rexa py ma voi aexa va'e”, he'i.

⁴⁹Ha'e rami rã Adonias hexeve guarã oenoĩ va'ekue oryryipa reve opu'amba vy oje'oipa joa katy e'ỹ-e'ỹ.

Adonias onhemboaxy ukaague

⁵⁰Ha'e rã Adonias ma Salomão gui okyje vaipa avi vy opu'ã vy templo py oo, ha'e ojopy oiny altar apy'i ikuai va'e re.^c

⁵¹Salomão pe aipoe'ea:

— Ma'ẽ, Adonias ma ndegui okyje vy oo altar apy'i re ojopy oiny. Ha'e vy aipoe'i: “Aỹ gui huvixa Salomão toura xejuka uka e'ỹ aguã kyxe py, hembiguai aiko rã”, he'i.

⁵²Ha'e ramo Salomão ombovai:

— Ha'e va'e ma ha'evea rami ri oiko va'e ramo neĩ peteĩ'i hi'a ma voi ndo'ai 'rã yvy py. Ha'e rã hexe nda'evei va'e oĩa jaikuaa ramo omano 'rã — he'i.

⁵³Ha'e ramo guembiguai kuery Salomão omondouka rã omboguejy okuapy altar gui. Ha'e ramo ha'e ou vy huvixa Salomão renonde py ojero'a. Ha'e rã aipoe'i ixupe:

^c 1.50 Templo py Adonias oike vy altar apy'i ikuai va'e re ojopy onhemboaxy ukaa rupi (Êxodo 21.12-14).

— Tereo ju ndero katy.

Salomão pe Davi mba'emo ojapo va'erã omboaxapa ma vy omanoague

2 ¹Ovaẽ ma ouvy Davi omano aguã ára. Ha'e vy gua'y Salomão pe mba'emo ojapo uka vy aipoe'i:

²— Xee aa ta ma tape omano va'e pavẽ oje'oiã rupi. Ha'e gui ndepy'a guaxu ke ava rami!

³Eiko SENHOR Nderuete nhanembo'eague rami, ha'e oikoa rami ae reiko vy ijayvua oeja va'ekue rejapopa aguã, ha'e ojapo uka va'ekue, oipotaa, ha'e oikuaa uka va'ekue lei Moisés ombopara va'ekue re oĩa rami, ha'e rami vy opa mba'e rejapoa py reiko porã aguã, mamõ rã reoa rupi rei.

⁴Ha'e ramo 'rãe SENHOR ndevy voi omoĩ atã xevy ijayvuague. Mba'eta aipoe'i va'ekue: “Ndera'y kuery ma ikuaia re ae oikuaa pota ri vy anhetẽ ete rupi xerenõde ikuai aguã opy'a ha'e onhe'ẽ ha'e javi py, ha'e ramo ndoatai 'rã nderekovia tenda Israel kuery re openaaty áry oĩ va'e”, he'i va'ekue.

⁵— Ha'e rami avi ndee ma reikuaa porã Zeruaia pi'a Joabe xeapo vaiague, ha'e gui Israel pygua xõdaro kuery ruvixa mokoĩ va'e re voi: Ner ra'y Abner ha'e Jéter ra'y Amasa re. Ha'e va'e kuery ma ha'e ojuka joe nopy'ãavei ma jave teĩ. Ha'e rami vy ojepy joe opu'ãa jave py jouguy omoẽague re. Ha'e nungakue py onhemongy'a, oku'ãkuaa ha'e oxapatu voi.^d

⁶Ha'e nunga rupi ejapo hexe ne'arandua rami. Ha'e rami vy eja eme hi'a xiĩmba rire ma omano aguã.

⁷— Ha'e rã Gileade pygua Barzilai ra'y kuery re ma repena porã 'rã. Ha'e kuery va'e regua ta'ikuai riae nde-mesaa py okaru va'e, mba'eta ha'e rami ae xere opena karamboae nderyke'y Absalão gui anha jave py.

⁸— Ha'e gui apy ndereve avi oiko teri Benjamim regua Gera ra'y Simeĩ, Baurim pygua. Ha'e va'e ma xevy ijayvu vaikue rei ete karamboae, Maanaim katy aa jave py. Ha'e rami rire teĩ Jordão yakã rembe re xerovaexĩ vy ou ramo xee ma SENHOR rery rupi aura vy aipoa'e karamboae kyxe py ajuka e'y aguã re.

⁹Ha'e rami teĩ aỹ ma exa'ã eme ojejavu e'y va'e oikoa rami, mba'eta ne'arandu va'e vy reikuaa porã 'rã hexe rejapo va'erã, huguy omoẽa ramo omano aguã — he'i.

¹⁰Ha'e va'e rire Davi ndoikovevei'i ma guamoĩ kueryague rami. Ha'e ramo onhono porãa tetã Davi rekoague py ae.

¹¹Davi ma quarenta ma'etỹ re oĩ huvixa Israel kuery re opena va'e. Hebrom py ranhe opena sete ma'etỹ re, ha'e gui trinta e três ma'etỹ re ju Jerusalém py opena.

^d 2.5-7 Joabe ma Abner ha'e Amasa ojukaague omombe'u 2 Samuel 3.25-32 ha'e 20.9-10 py. Ha'e rã Barzilai ra'y kuery Davi re opena porãague omombe'u 2 Samuel 17.27-29 py.

¹² Ha'e rami py Salomão ju oĩ ngu Davi rekovia. Ha'e vy opa mba'e py ipo'akave tema ovy.

Adonias omanoague

¹³ Ha'e gui Hagite pi'a Adonias ou Salomão xy Bate-Seba oĩa py. Ha'e ramo ixupe kunha va'e oporandu:

— Ha'evépa reia rupi pa reju?

Ombovai:

— Ha'evépa reia rupi rima — he'i.

¹⁴ Ha'e vy aipoe'ive ju:

— Peteĩ ayvu xeyvu ta ndevy.

Kunha va'e ombovai vy

— Ndeayvu tema — he'i.

¹⁵ Ha'e ramo aipoe'i:

— Reikuaa porã xee ae huvixa aĩ aguã rami aiko va'ekue, ha'e Israel kuery ha'e javi oarõ okuapy va'ekue xee apena aguã, teĩ opena aguã ma xeryvy pe ju omboaxaa. SENHOR gui ae ojopy ha'e rami aguã.

¹⁶ Ha'e gui aỹ ma peteĩ mba'e re anho ajerure ndevy. Ejapo e'ỹ eme xevy.

Kunha va'e ombovai:

— Ndeayvu ha'vy — he'i.

¹⁷ Ha'e ramo aipoe'i:

— Ajerure ndeayvu aguã huvixa Salomão pe, mba'eta ndevy pe ma nome'ẽ e'ỹi 'rã. Tome'ẽ xevy Suném pygua Abisague xera'yxyrã.

¹⁸ Bate-Seba ombovai:

— Ha'ève, ndeayvuague rami vy xee xeyvu 'rã huvixa pe — he'i.

¹⁹ Ha'e gui ma Bate-Seba oo huvixa Salomão-a py, Adonias ojerureague omombe'u aguã. Huvixa opu'ã oxy reve nhovaexĩ aguã, ha'e vy ojero'a henonde py. Ha'e gui guenda áry ju uguapy vy ogueru ruka peteĩ tenda oxy pe. Ha'e ramo uguapy oiny oiporu kuaa regua re.

²⁰ Ha'e vy aipoe'i:

— Peteĩ mba'e kyrĩ'i ete va'e re tema ajerure ta ndevy. Eme'ẽ e'ỹ eme.

Huvixa ombovai:

— Ha'i, ejerure tema. Xee name'ẽ e'ỹi 'rã ndevy — he'i.

²¹ Kunha va'e aipoe'i:

— Reme'ẽ 'rãgue Suném pygua Abisague nderyke'y Adonias ra'yxyrã.

²² Ha'e ramo huvixa Salomão ombovai vy aipoe'i oxy pe:

— Mba'e re tu rejerure Suném pygua Abisague re Adonias ra'yxyrã? Mba'e re tu nderejerurei avi ha'e ipo'aka aguã re (mba'eta xeryke'y oiko rã), ha'e sacerdote Abiatar ha'e Zeruia pi'a Joabe peguarã re voi? — he'i.

²³ Ha'e vy huvixa Salomão oura SENHOR rery rupi. Ha'e vy aipoe'i:

— Adonias guekove rovai ae e'ỹ ri ijayvu ramo Xerujete oipotaa rami taxembopaga.^e

24 Ha'e gui aỹ anhetẽ ete SENHOR xeru Davi rekovia xemoĩ, ha'e ijayvuague rami vy xero pygua kueryrã omingo va'ekue oikove va'e rery rupi aura vy aipoa'e: Aỹ ma Adonias omano 'rã — he'i.

25 Ha'e rami vy huvixa Salomão ma Joiada ra'y Benaia omondouka rã oo vy oguero'a Adonias, ha'e vy ojuka.

Salomão sacerdote Abiatar omoxêague

26 Ha'e gui sacerdote Abiatar pe ju huvixa aipoe'i:

— Tereo Anatote katy namba'ety ituia py, mba'eta ndee ma ava ojuka pyrã. Ha'e rami teĩ aỹ ma ndorujukai 'rã, mba'eta xeru Davi renonde rupi SENHOR ayvu ryruru reraa va'ekue, ha'e xeru ojexavaiague ha'e javi py ndee voi rejexavai rire — he'i.

27 Ha'e rami vy Salomão omoxê Abiatar, SENHOR pegua sacerdote-ve'ỹ oiko aguã. Ha'e rami py ojeupity Siló py Eli ramymino kuery rekorã re SENHOR ijayvuague.^f

Joabe ojukaa ague

28 Ha'e nunga Joabe pe omombe'ua rã oendu vy ojava ovy vy oike SENHOR ombojerovia aty ropy, ha'e vy ojopy oiny altar apy'i oĩ va'e re, mba'eta Joabe voi Adonias reve onhemoirũ va'ekue, Absalão reve nonhemoirũ va'ekue ri.

29 Ha'e ramo Salomão pe omombe'ua SENHOR ombojerovia aty katy Joabe ojava vy altar yvy'iry oĩa. Ha'e ramo Salomão Joiada ra'y Benaia omondouka vy aipoe'i:

— Tereo ke, ero'a.

30 Ha'e ramo SENHOR ombojerovia aty py Benaia oo vy aipoe'i Joabe pe: — Po rami huvixa ijayvu: Eẽ ke upe gui.

Ombovai:

— Any, apy ae 'rã amano — he'i.

Ha'e gui Benaia oo jevy vy ha'e nunga huvixa pe omombe'u vy aipoe'i:

— Po rami Joabe xembovai kuri.

31 Ha'e ramo ixupe huvixa aipoe'i:

— Ejapo ha'vy aipoe'iaque rami vy. Ero'a vy ejuka, ha'e gui enhono porã. Ha'e rami vy 'rãe xegui ha'e xeru ro pygua kuery gui reipe'a heko porã va'e ruguy Joabe omoẽ riveague re rombopaga aguã oĩ va'ekue.

^e 2.22-23 Adonias ojerureague omombe'ua rã Salomão oendu vy ndojou porã, mba'eta Suném pygua Abisague Davi ra'yxy jevy rami ae irũ oiko va'ekue (1.1-4), ha'e pavẽ oikuaa rã huvixa ra'yxykue re omenda va'e huvixa jevyrã oikoa rami (2 Samuel 16.20-23).

^f 2.27 Eli pe SENHOR ijayvuague ma 1 Samuel 2.27-33 py oĩ.

³² Ha'e rami rã Joabe re ae ju rã SENHOR omoĩ tuguy omoẽague re opaga aguã. Mba'eta mokoĩ avakue ixugui heko porãve ha'e ha'eveve va'e re opuã vy ojuka ete rire kyxe py, xeru Davi oikuaa e'ỹ re. Ha'e va'e ma Ner ra'y Abner Israel kuery xondaro ruvixa va'e, ha'e gui Jéter ra'y Amasa Judá pygua xondaro ruvixa.

³³ Ha'e rami rã Joabe re ae rã oĩ ha'e kuery ruguy omoẽague re opaga aguã, hamymino kuery re guive, raka'e rã peve guarã. Ha'e rã Davi re ma, hamymino kuery, hoo pygua kuery, ha'e henda áry oĩ va'e re ma oĩ rã SENHOR omoingo porã aguã, raka'e rã peve guarã — he'i.

³⁴ Ha'e ramo Joiada ra'y Benaia Joabe re oguero'a vy ojuka. Ha'e vy onhono porã hoogue py ae, tekoa e'ỹa py.

³⁵ Ha'e gui Joabe rekovia ma huvixa omoĩ Joiada ra'y Benaia xondaro ruvixarã, ha'e rã Abiatar rekovia ma omoĩ Zadoque sacerdote-rã.

Simei ojukaa ague

³⁶ Ha'e rire ma huvixa oenoĩ uka Simei. Ha'e vy aipoe'i ixupe:

— Ejapo ke nderorã Jerusalém py, ha'e py ae eiko. Apy gui eẽ-eẽve eme ke peteive henda katy.

³⁷ Mba'eta eikuaa pota porã ke: Apy gui reo vy Cedrom yakã reaxa vyve remano rã. Ha'e gui ndere ae ju rã oĩ nderuguy omoẽague re repaga aguã.

³⁸ Ha'e ramo Simei ombovai huvixa:

— Xeruvixa, ha'evea rami ndeayvu. Ndeayvuague rami rãe xee nerembiguai aiko — he'i. Ha'e rami vy Simei are'i ma oiko Jerusalém py.

³⁹ Ha'e gui mboapy ma'et'ya py ma mokoĩ Simei rembiguai ojava jogueravy Gate pygua huvixa Maaca ra'y Aquis ro katy. Ha'e ramo Simei pe omombe'ua vy

— Nerembiguai kuery je Gate py ikuai — 'ea.

⁴⁰ Ha'e rami rã Simei opuã vy guymba mburika'i ogueroko katu vy oo Gate katy, Aquis ro gui guembiguai kuery ogueru aguã. Ha'e rami vy Gate gui ogueru ju guembiguai kuery.

⁴¹ Salomão pe omombe'ua Simei Jerusalém gui Gate katy oo rire ojevju maague.

⁴² Ha'e ramo huvixa oenoĩ uka Simei. Ha'e vy aipoe'i ixupe:

— Xee ndajapoi ri ty'y raka'e SENHOR rery rupi reura aguã rami?

Ha'e romongeta vy aipo nda'ei teve raka'e: “Marã katy rã rei reoa árave remano rã”, nda'ei ri ty'y? Ha'e ramo xevy aipo're va'ekue: “Ha'evea rami ndeayvu aendu”, 're va'ekue ri.

⁴³ Mba'e re ha'vy nderejapoi ri SENHOR pe reuraague, neĩ xee romongetaague ma voi?

⁴⁴ Huvixa aipoe'ive ju Simei pe:

— Ndepy'a re reikuaa porã xeru Davi re rejapo vaiague ha'e javi. Ha'e nunga rupi ndere ae ju SENHOR ombou ta rejapo vaiague repy.

45 Ha'e rã huvixa Salomão ma ogueroayvu porãa 'rã, ha'e SENHOR renonde py Davi po'akaa va'ekue omoĩ porãa 'rã raka'e rã peve — he'i.

46 Ha'e gui Joiada ra'y Benaia pe huvixa ijayvu ramo oo vy hexe opu'ã vy ojuka. Ha'e rami py Salomão po'akaa oĩ atãve.

Faraó rajy re Salomão omendaague

3 1 Salomão hatyu oikovy Egito pygua huvixa Faraó re. Ha'e vy gua'yxyrã Faraó rajy ogueraa vy tetã Davi rekoague py ranhe ogueru, ngoorã ojavopa e'ya ja, ha'e gui SENHOR pegua oo ha'e Jerusalém tetã ha'e javi rupi kora ojavopa e'ya ja.

2 Ha'e rami teĩ heta va'e kuery ma yvy'ã rupi ombojeroviaaty ikuai va'e rupi oo vy mba'emo ome'ẽ teri okuapy ha'e py, mba'eta ha'e va'e jave ma oo SENHOR rery oĩ atyrã ndojapoai teri.

2 Crônicas 1.2-13

3 Salomão oayvu ete SENHOR. Ha'e rami vy ngu Davi ombo'eague rami oiko. Ha'e rami teĩ yvy'ã rupi ombojeroviaaty ikuai va'e rupi teri ome'ẽ jepi mba'emo, heakuã va'e oapy guive.

4 Ha'e rami vy Gibeão katy oo mba'emo ome'ẽ aguã, ombojeroviaaty yvy'ã re oĩ va'e tuvixave va'e ramo. Ha'e py altar oĩ va'e áry Salomão oapy uka mil mymba.

5 Ha'e gui ma Gibeão py ae Salomão pe SENHOR ojexa uka pyávy, ra'u rupi. Ha'e vy aipoe'i:

— Ejerure ke xevy reipota va'e re, ha'e rã xee ame'ẽ 'rã.

6 Ha'e rã Salomão ombovai:

— Nerembiguai xeru rãgue'i Davi pe reayvua rexa uka raka'e opa mba'e py, mba'eta ha'e ma ojerovia etea rupi ndereve oiko va'ekue, gueko porãa rupi ha'e nerenonde rupi opy'a re anhetẽ ete va'e omoĩ reve. Reayvua rexa ukaa rupi ixupe reme'ẽ peteĩ ta'y hekovia oĩ va'erã, aỹ ojekuaa rami.

7 Ha'e rami vy SENHOR Xeruete, xeru Davi rekovia xee nerembiguai ju xembopo'aka. Ha'e rami teĩ xee xekyrĩ ete teri, mba'eve py ndaiko kuaai.

8 Xee nerembiguai ma ndevygua kueryrã reiporavo va'ekue mbyte rupi aiko. Ha'e va'e kuery ma heta raxa va'e, neĩ aipapapa rei va'erã e'ỹ va'e.

9 Ha'e nunga rupi xee nerembiguai pe eme'ẽ xepy'a py xe'arandu aguã, ndevygua kuery areko kuaa, ha'e xe'arandua rupi aikuaa pota aguã heko porã ha'e heko vai va'e re. Mba'eta mava'e 'rã tu oguereko kuaa kovae kuery heta va'e? — he'i.

10 Ha'e rami ijayvu rã SENHOR oendu vy ojou porã, ha'e rami oiko aguã re Salomão ojerure ramo.

11 Ha'e vy Nhanderuete ombovai:

— Ha'e rami aguã re ae rejerure rire, reiko pukuve aguã re'ỹ, rerekopa aguã re, neĩ nderovaigua kuery omanomba aguã re'ỹ ma voi rejerure, ha'e rã ne'arandurã re anho ha'veea ramigua reikuaa aguã,

¹² Ha'e ramo ma xee ajapo 'rãe ndeayvuague. Ha'e vy ndepy'a re amoiã rã ne'arandu ha'e reikuaapa aguã. Ndoikoi teri ndee reiko 'rãa rami oiko va'ekue, neĩ reĩ rire voi ndoikoi 'rã amboae.

¹³ Ndevy pe amê'êve avi 'rã rejerureague'ỹ teĩ, rerekopa ha'e ndeporiau e'ỹ aguã. Huvixa kuery ikuai va'e regua ndoikoi 'rã ndee ramigua, repena reikovya pukukue re.

¹⁴ Xapy'a rei aikoa rami ri reiko ramo, ha'e nderu Davi oikoague rami avi xeyvuague ha'e ajapo uka va'ekue rejapopa ramo xee amboetave 'rã nde'ára — he'i.

¹⁵ Ha'e gui ma Salomão omyĩ vy oikuaa oexa ra'u ra'ea. Ha'e vy Jerusalém py ojevvy vy SENHOR guexeve guarã ojapo va'ekue ryrú renonde py hi'ái. Ha'e vy ome'ê mymba kuery oapy uka reve, ome'ê avi hexeve peteĩ rami ju ikuai regua. Ha'e vy peteĩ ngaru ojapo guembiguai yvatekueve ikuai va'e ha'e javi pe.

Mokoĩ kunhague re Salomão oikuaa potaague

¹⁶ Ha'e gui huvixaa py mokoĩ kunhague itavy rei va'e ova'ẽ vy opu'ã okuapy henonde py.

¹⁷ Ha'e kuery va'e regua peteĩ aipoe'i ixupe:

— Xeruvixa, kova'e kunha va'e reve ma peteĩ oo py ae roiko va'e. Ha'e py ae aikuavã'i xepi'a.

¹⁸ Kyrĩ va'e aikuavã rire mboapy araa py ma kova'e kunha va'e voi oikuavã'i avi ava'i. Joa py roĩ va'ekue, neĩ pete'ive ma voi jipoi oo py roĩ jave, ore anho'i ae roĩ ha'e py.

¹⁹ Ha'e gui pyávy ma kova'e kunha va'e pi'a'i omano, hi'áry onhenoupy rive ramo.

²⁰ Ha'e gui pytũ mbyte xee nerembiguai ake teri ajupy jave ha'e va'e ovy vy xejyva áry gui xepi'a'i oguerova vy ojyva áry ju omonhenou. Ha'e rã opi'a'i omano va'ekue ma omonhenou xejyva áry.

²¹ Ko'ẽ rai jave avy amokambu aguã teĩ xepi'a'i omano ma ra'e merami. Ha'e gui ko'ẽgue aikuaa pota rã ha'e va'e ava'i aikuavã'i va'ekue'ỹ — he'i.

²² Ha'e ramo amboae kunha va'e aipoe'i:

— Any, oikove'i va'e ma xepi'a'i ae, ndepi'a'i ae ma omano va'ekue.

Ha'e rã amboae ju ombovai:

— Any, omano va'ekue ma ndepi'a, xepi'a'i ma oikove va'e — he'i. Ha'e rami ijayvu tema okuapy huvixa renonde py.

²³ Ha'e ramo huvixa aipoe'i:

— Kova'e kunha aipoe'i: “Kova'e oikove va'e ma xepi'a, ha'e rã ndepi'a ma omanogue.” Ha'e rã amboae ombovai vy “Any, omanogue ma ndepi'a, xepi'a ma oikove va'e”, he'i.

²⁴ Huvixa aipoe'ive ju:

— Peru peteĩ kyxe xevy — he'i ramo huvixaa py oguerua peteĩ kyxe.

²⁵Huvixa aipoe'i:

— Pemboja'o ava'i oikove va'e, ha'e gui mbytekue peme'ẽ rã peteĩ kunha pe, ha'e rã hovaikue ma amboae pe peme'ẽ — he'i.

²⁶Ha'e rami rã ava'i oikove va'e xy ijayvu huvixa pe, mba'eta ixy ae vy oendu opi'a oayvua anho. Ha'e vy aipoe'i:

— Xeruvixa, eme'ẽ na amboae pe ava'i oikove va'e. Ejuka uka eme teve. Ha'e rã amboae kunha ma

— Ndoikoi rã xepi'a, neĩ ndepi'a voi. Tomboja'oa — he'i.

²⁷Ha'e ramo huvixa ombovai:

— Peme'ẽ ava'i oikove va'e kunha jypygua pe. Pejuka eme ta'vy, mba'eta peva'e ma ixy ae — he'i.

²⁸Huvixa ijayvuague Israel kuery ha'e javi oendu vy omboete ete okuapy, mba'eta oikuaa okuapy hexe Nhanderuete guigua 'arandua oĩa, ha'veva rami joguereko kuaa aguã.

Salomão rembiguai kuery yvatekueve rery oĩa

4 ¹Ha'e gui Salomão opena oikovy Israel kuery ha'e javi re.

²Pova'e avakue ma hembiguai yvatekueve va'e: yvateve ete va'e ma Zadoque ra'y Azarias.

³Sisa ra'y kuery Eliorefe ha'e Aías ma kuaxia mboparaaty kuery. Mba'emo oiko va'ekue ombopara va'ety ma Ailude ra'y Josafá.

⁴Joiada ra'y Benaia ma xondaro kuery ruvixa. Zadoque ha'e Abiatar ma sacerdote ikuai.

⁵Ha'e gui Natã ra'y Azarias ma opena va'ety kuery ruvixa. Natã ra'y Zabude ma mba'emo re opena ha'e huvixa irũ oiko.

⁶Ha'e gui Aisar ma mba'emo re opena va'ety. Abda ra'y Adonirão ma omomba'eapo nhea'ãmby kuery rerekoa.

⁷Salomão omoĩ doze avakue Israel kuery ha'e javi re opena va'erã, huvixa ha'e hoo pygua kuery ho'u va'erã ojoua rupi. Ha'e kuery regua peteĩ-teĩ ma ma'etÿa nhavõ ojou rã peteĩ jaxy reguarã.

⁸Ha'e kuery rery ma po rami: Ben-Hur ma Efraim vvyty rupi opena va'e.

⁹Ben-Dequer ma Macaz, Saalabim, Bete-Semes, Elom ha'e Bete-Hanã rupi opena.

¹⁰Ben-Hesede ma Arubote rupi opena. Ha'e va'e pegua ma Socó ha'e Hefer vvy ha'e javi avi.

¹¹Ben-Abinadabe ma opena Dor vvy'ã ha'e javi rupi. Ta'yxy ma Salomão rajy Tafate.

¹²Ailude ra'y Baaná ma opena Taanaque, Megido ha'e Bete-Seã ha'e javi rupi. Ha'e va'e ma Zaretã katy'i rupi opyta Jezreel vvy'ã guy katy, Bete-Seã guive Abel-Meolá peve, ha'e Jocmeão tetã rovai peve.

¹³Ben-Geder ma Ramote-Gileade rupi opena. Ha'e va'e ma Manassés ra'y Jair rekoague Gileade re ikuai va'e rupi opena. Opena avi Basã regua

Argobe tetã oĩ va'e re, ha'e javi vy sessenta tetã ikorapa ha'e hokẽ jokoia overa va'e guigua va'e meme.

14Ido ra'y Ainadabe ma Maanaim rupi opena.

15Aimaás ma Naftali rupi opena. Ha'e va'e ma gua'yxyrã ogueraa peteĩ Salomão rajy, Basemate hery va'e.

16Husai ra'y Baaná ma opena Aser ha'e Bealote rupi.

17Parua ra'y Josafá ma Issacar rupi opena.

18Elá ra'y Simeí ma Benjamim rupi opena.

19Uri ra'y Geber ma Gileade rupi opena amorreu kuery ruvixa Seom ha'e Basã pygua huvixa Ogue vyvkue re. Ha'e va'e vvy re peteĩ'i anho oĩ opena va'e.

Salomão openaa rupi oguerekopaague

20Judá ha'e Israel kuery ma heta ikuai, ye'ẽ vvyry ita ku'i ikuai va'e rami heta. Okaru, oy'u ha'e ovy'a okuapy.

21Salomão ma amboae regua ikuai va'e re opena avi, Eufrates yakã guive filisteu kuery vvy ha'e Egito vvy peve. Ha'e pygua kuery ma mba'emo ome'ẽ 'rã okuapy Salomão pe, ixupe omba'epo 'rã guive okuapy ha'e oikovea pukukue re.

22Ko'ẽ nhavõ Salomão peguarã ome'ẽ 'rã okuapy trinta ryru trigo iporãve va'e ha'e sessenta ryru trigo mboae,

23ha'e gui dez vaka ra'y ikyra va'e, vinte vaka ikora pygua, ha'e cem vexa'i, guaxu ete'i, guaxu puku, guaxu mirí ha'e guyra ikyrakue rei'i va'e.

24Mba'eta ha'e va'e vvy ha'e javi rupi opena, ha'e Eufrates yakã vvyry rupi Tifsa guive Gaza peve huvixa kuery ikuai va'e re. Ha'e gui ijyvy vvyry ha'e javi rupi ma mba'eve rei ndoikoi.

25Ha'e rami py Judá ha'e Israel kuery ikuai porã'i. Salomão oikovea pukukue re peteĩ-teĩ oguapy 'rã okuapy ngoka py ae uva ha'e figo'y ikuai rupi, Dã guive Berseba peve.

26Salomão oguereko avi quarenta mil kavaju oguy pygua karóxa reraarã, ha'e gui imboguataa kuery ma doze mil.

27Ha'e gui tembi'u re opena va'ety kuery ojou 'rã okuapy peteĩ-teĩ jaxy reguarã, huvixa Salomão ha'e i-mesa py ovaẽ va'e pe rei, mba'eve oata e'ỹ aguã rami.

28Mamo rã huvixa oĩa py ogueraa avi 'rã cevada ha'e hi'ygue kavaju kuery ha'e kavaju porãgueve peguarã, ijayvuague rami vy ae.

Salomão 'arandua re ijayvua

29Salomão pe Nhanderuete ome'ẽ avi hi'arandurã, opa mba'e py oikuaa pota ha'e mba'emo oikuaapa rei aguã rami, ye'ẽ rembe rupi ita ku'i ikuai rami.

30Kuaray oua katygua ha'e Egito pygua kuery 'arandua gui voi Salomão hi'aranduve va'e.

³¹Avakue ikuai va'e ha'e javi gui hi'aranduve, ezraíta Etã gui voi, ha'e gui Maol ra'y kuery Hemã, Calcol ha'e Darda gui voi. Ha'e ramo hi'arandua oendupaa ha'e javi regua ijyvyry ikuai va'e rupi.

³²Omombe'u avi três mil ayvu 'arandu regua, ha'e gui mil e cinco mboraeirã.

³³Omombe'u kuaa avi hogue va'e ha'e javi, yary Líbano re ikuai va'e, hissopo kora áry henhoĩ va'e guive. Omombe'u avi mymba kuery ha'e guyra ikuai va'e, yvy rupi otyryry va'e ha'e pira ikuai va'e voi.

³⁴Ha'e ramo ha'e javi regua ou Salomão 'arandua oenduxe vy. Heta avi ou yvy regua huvixa kuery rembiguai Salomão 'arandua omombe'ua rã oendu va'ekue.

2 Crônicas 2.1-16

5 ¹Salomão-a py Tiro pygua huvixa Hirão voi ombou guembiguai kuery, mba'eta oendu tuu rekovia Salomão ju huvixarã omoĩague. Hirão ma Davi irũ ae oiko va'ekue.

²Ha'e ramo Hirão pe ju Salomão omondouka guembiguai kuery aipoe'i va'erã:

³“Reikuaa porã xeru Davi SENHOR nguete pegua oorã ojapo aguã nda'eveiague, ngovaigua kuery reve joguero'a riae ramo, ipo'akaa guýry SENHOR ha'e kuery omoĩmba e'ÿa ja.

⁴Ha'e rã xeivy pe ma SENHOR Xeruete ome'ẽ jovaive rupi orekuai porã'i aguã. Ha'e vy ndoikoi orerovaiguarã, neĩ oremoangeko reiarã voi.

⁵Ha'e nunga rupi anhembopy'a peteĩ oo ajapo aguã SENHOR Xeruete rery oĩ aguã, xeru Davi pe ijayvuague rami vy. Ha'e vy aipoe'i va'ekue: 'Nderekovia ndera'y amoĩ va'erã va'e ae 'rã ojapo oo xerery oĩ aguã', he'i va'ekue.

⁶Ha'e nunga rupi ejaya na xeivy yvyra yary Líbano yvy re ikuai va'e. Xerembiguai kuery ma nerembiguai kuery reve avi 'rã ikuai, ha'e gui ha'e va'e kuery omba'epoague repy xee ame'ẽ 'rã ndeayvua rami ae. Mba'eta reikuaa porã nerembiguai kuery Sidom pygua yvyra ojaya kuaa va'e rami ete xerembiguai avakue regua peteĩve ndoikoi”, he'i.

⁷Ha'e rami Salomão ayvukue Hirão oendu vy ovy'a vaipa. Ha'e vy aipoe'i:

— Ta'ima'endu'a porãa SENHOR re aÿ, mba'eta Davi pe peteĩ ta'y hi'arandu ete va'e ome'ẽ heta va'e kuery re opena va'erã — he'i.

⁸Ha'e rami vy Salomão oĩa py ju Hirão ombou guembiguai kuery aipoe'i va'erã: “Aendu ma rejerure ukaague. Ha'e rami vy reipotaa rami ajaya uka 'rã yvyra yary ha'e cipreste.

⁹Ha'e va'e ma Líbano yvy gui xerembiguai kuery ogueraa 'rã ye'ẽ rembe peve. Ha'e gui ye'ẽ rupi ma xee aru rukapa 'rã ojokuapa va'ekue ndee rejopy aguã peve. Ha'e gui ha'e py ma oiorapa ju 'rã, ha'e ndee ju reraa

ukapa 'rã. Ha'e gui ndee voi rejapo 'rã xee aipotaa rami, xero pygua kuery pe tembi'u remeẽ vy", he'i va'erã.

¹⁰Ha'e rami py Salomão oipotaa rami vy ixupe Hirão ogueru ruka vyvra yary ha'e cipreste.

¹¹Ha'e gui Hirão pe ma Salomão omeẽ vinte mil ryrú trigo hoo pygua kuery rembi'urã, ha'e vinte ryrú azeite-rã oumbiri pyre. Ha'e rami ojapo ma'etÿa nhavõ.

¹²Salomão pe Nhanderuete ijayvuague rami vy omeẽ hi'arandurã. Ha'e gui Hirão ha'e Salomão reve peteĩ rami ikuai, jogueroayvuague rami vy.

2 Crônicas 2.17,18

¹³Israel kuery va'e regua avakue ma Salomão omomba'eapo trinta mil.

¹⁴Ha'e va'e kuery ma omondouka kuerei 'rã Líbano katy, jaxya nhavõ re dez mil 'rã oo. Peteĩ jaxya re ma ikuai 'rã Líbano re, ha'e gui mokoĩ jaxya re ma ngoo rupi 'rã ikuai. Ha'e kuery herekoa ma Adonirão.

¹⁵Salomão oguereko avi oitenta mil mba'emo reraaty kuery, ha'e gui oitenta mil ju vyvty rupi ita mbovoa kuery.

¹⁶Salomão rembiguai três mil e duzentos avi ikuai joe opena va'ety. Ha'e va'e kuery ma omba'eapo va'e kuery re opena vy ojapo uka 'rã mba'emo.

¹⁷Huvixa ogueru ruka ita tuvixakueve ha'e iporãgueve va'e, omoatyrõ mbyre guive ogueru ruka oo ytarã.

¹⁸Salomão ha'e Hirão rembiguai kuery ae imoatyrõarã ikuai, Gibal pygua kuery voi. Yvra ha'e ita omoatyrõ okuapy templo-rã ojapo aguã.

2 Crônicas 3.1-9

6 ¹Egito yvy gui Israel kuery oje'oipa rire ma quatrocentos ma'etÿa py Salomão omboypy templo-rã ojapo aguã, Israel kuery re openaa py irundy ma'etÿa py, mokoĩ jaxya zive 'epy va'e re.

²Ha'e gui oo SENHOR peguarã huvixa Salomão ojapo va'ekue puku-a ma vinte e sete metros va'e, ipya ma nove, ha'e yvatea ma treze raxa'i va'e.

³Ha'e rã templo roka ja'oa renonde katy oĩ va'e pya ma nove metros va'e, henda iky'a e'ÿ va'e rami ae. Ha'e rã ipuku-a katy ma quatro metros raxa'i.

⁴Oo re omoĩ avi janela-rã opy katy oĩ va'e gui oka katy ipo'i'ive'i va'e.

⁵Oo mbotya re oka katy rupi ma ojapo opy ja'orã yvatevea py, henda iky'a e'ÿ va'e ha'e iky'a e'ÿ ete va'e yvÿry rupi guive.

⁶Pyrõa jypygua pya ma mokoĩ metros raxa'i, mokoĩa ma mboapy metros rai'i va'e, ha'e rã mboapya ma mboapy metros raxa'i va'e, mba'eta imbotya oka katygua ha'e javi rupi ojapo pyrõa yta renderã, imbotya ombokua e'ÿ aguã.

⁷Oorã ojapo ita imbovoaty py ae oguereko katu pyre py. Ha'e rami vy oo ojapo okuapya py ndoiporuai martelo, haxa neĩ tembiporu ferro guigua ma voi, nombota-mbota nhenduai aguã ha'e py.

⁸Opy ja'o yvyĩve va'e rokẽ ma kuaray puku-a katy oĩ, ha'e tape pyrõ-pyrõa'i rupi nhaẽ 'rã mokoĩa ha'e mboapya peve.

⁹Ha'e rami vy oo ojapove heravy ojapopa peve. Ha'e vy oipyovãmba vyrape yary guigua py.

¹⁰Ha'e gui oo re opy ja'o ojapo va'ekue yvatea ma mokoĩ metros raxa'i va'e meme. Templo re ombojoapy yary guigua py ae.

¹¹Ha'e gui ma SENHOR oayvu ombou Salomão pe. Ha'e vy aipoe'i:

¹²— Upe va'e oo rejapo reikovy va'e ma, xapy'a rei xeayvu aeja va'ekue rupi reiko ramo, ha'e aipotaa rejapopa, ajapo uka va'e rejapo avi vy ha'e va'e rupi anho ri reiko, ha'e ramo ndevy pe ajapo 'rã nderu Davi pe xeayvuague.

¹³Ha'e rami vy aiko 'rã Israel kuery mbyte rupi, xevygua kuery naipytyvõ e'yi 'rã guive.

Henda iky'a e'ỹ ete va'e re ijayvua

¹⁴Ha'e rami py Salomão ojapopa oo.

¹⁵Imbotya ma opy rupi ojao'ipa vyrape yary guigua py. Opyrõa guive ijao'ia peve ojao'ipa vyrape py, opy rupi. Ha'e rã pyrõa ma ojao'i vyrape cipreste guigua py.

¹⁶Ha'e rami ae vyrape yary guigua py ojao'ipa avi opy ja'o'i ijapy katy oĩ va'e, nove metros ipya va'e, pyrõa guive ijao'ia peve. Ha'e va'e opy ja'o ma henda iky'a e'ỹ ete va'erã ojapo.

¹⁷Templo ropy iky'a e'ỹ va'e puku-a ma dezoito metros va'e.

¹⁸Ha'e gui vyrape opy rupi omo'ã mbyre ma ombojeguapa hy'a ha'e yvoty ra'angaa py. Yary guigua anho ojekuaa, ita ma neĩ peteĩ henda'i py ma voi ndojekuaai.

¹⁹Ijapy katy ma oguereko katu henda iky'a e'ỹ ete va'erã, ha'e va'e py omoĩ aguã SENHOR guexeve guarã ojapo va'ekue ryru.

²⁰Henda iky'a e'ỹ ete va'e puku-a ma nove metros, ipya ha'e yvatea ha'e rami ae avi nove metros va'e meme. Ouro ete py onhovãmba, altar yary guigua voi ouro ete py onhovã avi.

²¹Opy rupi voi Salomão onhovãmba ouro ete py. Henda iky'a e'ỹ ete va'e ropy rupi omoatã avi imoiny corrente ouro guigua, ouro py avi ojao'i rire.

²²Ha'e rami py ouro py meme onhovãmba opy rupi, altar henda iky'a e'ỹ ete va'e renonde py oĩ va'e voi.

2 Crônicas 3.10-14

²³Henda iky'a e'ỹ ete va'e pyguarã ma vyvra oliveira gui ojapo avi mokoĩ anjo ipepo va'e ra'angaa. Peteĩ-teĩ yvatea ma irundy metros raxa'i meme.

²⁴Peteĩ-teĩ anjo pepo puku-a ma mokoĩ metros raxa'i. Ha'e rami vy irundy metros raxa'i oĩ ipepo apy jovaive re.

25 Amboae anjo ra'angaa ma ha'ekue rami ae ju yvatea irundy metros raxa'i va'e avi. Mokoïve tuvixaa ma joo rami ete'i.

26 Peteĩ anjo ra'angaa yvatea ma irundy metros raxa'i, ha'e rami ae amboae voi ramo.

27 Anjo ra'angaa ma opy omo'ã. Ipepo ma oipyo imoiny. Ha'e gui peteĩ pepo ma ovaẽ oiny oo mbotya re, ha'e rã amboae pepo ma oo mbotya mboae re ovaẽ oiny. Ha'e rami vy opy mbyte rupi peve mokoïve jovai gui opepo omovaẽ imoiny joe.

28 Ha'e gui mokoïve anjo ra'angaa ombojupa ju ouro py.

Opy rupi ha'e okê rupi ombojeguague

29 Oo mbotya opy ha'e javi rupi ombojeguapa anjo ipepo va'e ra'angaa, pindo ha'e yvoty ojepe'apa va'e ra'angaa py, opyve rupi ha'e kyvõ rupi voi.

30 Pyrõa ha'e javi rupi voi ombojupa ju ouro py, opyve rupi ha'e kyvõ rupi voi.

31 Hendaiky'a e'ỹ ete va'e rokêrã ma ojapo vyvrape oliveira guigua gui. Ha'e rã yvateve rupi guarã ha'e ijytarã ma ojapo vy omboapyte rakua, peteĩ nhiruĩ ijapy va'e oĩ aguã.

32 Okêrã ma mokoï vyvrape oliveira guigua gui ojapo. Ha'e vy ombojeguapa anjo ipepo va'e, pindo ha'e yvoty ojepe'apa va'e ra'angaa py. Ha'e nunga ha'e javi ouro py meme onhovã, pindo ha'e anjo ra'angaa guive.

33 Hendaiky'a e'ỹ va'e oikeyaty ytarã ma vyvra oliveira gui avi ojapo. Oikeyaty ma ijapy irundy va'erã ojapo.

34 Ha'e va'e okêrã ma mokoï vyvrape cipreste guigua gui ojapo. Mokoïve vyvrape ma ojerea oĩ va'e meme.

35 Ha'e va'e ombojeguapa avi anjo, pindo ha'e yvoty ojepe'apa va'e ra'angaa py, ha'e vy onhovãmba ouro py, ombojeguague rupi porã.

36 Ha'e gui opy ja'o mbyte pygua rupi omoĩ avi ita ojaya pyre mboapy jo'aa rupi, ha'e gui peteĩ jo'aa vyvra yary guigua.

37 Irundy ma'et'ya py, mokoï jaxya zive 'epy re ma omoĩ oo SENHOR pegua ytarã.

38 Ha'e gui onze ma'et'ya py, oito jaxya bul 'epy re, opa ete ma oo ojaxoxeague rami, hexegua ha'e javi. Ha'e rami py sete ma'et'ỹ ogueraa Salomão ojaxopapa aguã.

Salomão oo mboae ju ojaxoveague

7 1 Ha'e gui Salomão ngoorã ojapo avi, treze ma'et'ỹ ogueraa ojaxopapa aguã.

2 Ojapo avi oo Líbano ka'aguy regua guigua. Ipuku-a ma quarenta e cinco metros, ipya ma vinte e dois, ha'e yvatea ma treze raxa'i. Ijytarã ma irundy ryxy rupi omo'ã imo'amy yary guigua. Ha'e gui ijyta hi'aĩ va'e áry omoĩ ijao'ia ytarã, yary guigua meme ju.

³Ijao'ia ma yary guigua. Opy ja'o ijyvýry rupigua ma quarenta e cinco ikuai. Peteĩ-teĩ opy yvate va'e ja'o ma quinze oĩ. Ha'e va'e ma oyta re meme oĩ.

⁴Janela ma oĩ avi mboapy ryxy rupi, mboapy ryxy-ryxy jovai rupi janela oĩ.

⁵Okẽ ha'e janela ikuai va'e ma ijapy irundy va'e meme, janela jova-jovai rupi oĩ va'e ha'e javi.

⁶Ha'e gui ma Salomão ojapo avi opy guaxurã ijyta reta va'e. Ipuku-a ma vinte e dois metros, ha'e rã ipya ma treze raxa'i. Hexei'i rupi oĩ avi oike atyrã ijyta va'e, ijao'ia reve.

⁷Ojapo avi oo henda openaaty oĩ aguã. Ha'e py ma mba'emo re oikuaa pota 'rã. Ha'e nunga rupi oikuaa potaaty 'ea. Yary gui meme ojao'ipa, pyrõa guive ijao'ia peve.

⁸Ha'e rã ngoo oke atyrã ma ojapo oo henda openaaty oĩa rovai oka oĩ va'e mbyte py, ha'e va'e rami guarã ae ojapo. Faraó rajy Salomão ra'yxyrã ogueru va'ekue rorã avi ojapo, henda openaaty oĩa rami guarã ae ju.

⁹Ha'e va'e oo ha'e javi ma ita iporãve va'e guigua, oa'ãague rami ojaya pyre meme, oka katy ha'e opy katy guarã ojaya pyre anho oiporu, yvy guive ijao'ia rembe peve, ha'e oka katy rupi oka guaxu oĩ va'e peve.

¹⁰Ha'e gui yvy re ijytarã omoĩ ita ovareve va'e tuvixakueve, mboapy e'ỹ vy irundy metros meme ipuku-a va'e.

¹¹Ha'e va'e áry rupi ma ita ovarekueve oa'ãague rupi ojaya pyre, yary voi.

¹²Ha'e gui oka guaxu yvýry rupi ma oĩ mboapy jo'aa ita ojaya pyre, ha'e irundya ma yary gui ombojo'a. Ha'e ramigua ae avi oĩ SENHOR pegua opy ja'o mbyte pygua, ha'e oikeaty rupi voi.

¹³Ha'e gui ma huvixa Salomão omondouka guembiguai kuery Tiro tetã gui Hirão ogueru aguã.

¹⁴Ha'e va'e ma kunha Naftali regua imeve'ỹ va'e pi'a. Tuu ma ava Tiro pygua overa va'e re omba'eapo va'ekue. Hirão ma hi'arandu raxa ha'e oikuaapa va'e. Overa va'e gui voi ojapo kuaapa va'e. Ha'e va'e Salomão-a py ou ma vy ojapopa ojapo uka va'e.[§]

2 Crônicas 3.15-17

¹⁵Ojapo avi mokoĩ oo ytarã overa va'e guigua. Peteĩ-teĩ yvatea ma oito metros, ha'e gui ixã cinco metros raxa'i va'e ojerea rupi.

¹⁶Overa va'e gui ojapo avi mokoĩ ijyta áry guarã. Peteĩ-teĩ yvatea ma mokoĩ metros raxa'i.

¹⁷Ijyta áry guarã ojapo va'ekue ma ombojegua corrente oipoka pyre py. Sete corrente ojapo peteĩ árygua reguarã, ha'e sete avi ojapo amboae reguarã.

§ 7.13-14 Tiro pygua huvixa ma Hirão avi (5.1-12). Ha'e rã apy omombe'u va'e ma Hirão mboae, overa va'e re omba'eapo va'e, huvixa e'ỹ.

18 Ojapo avi yvyra'a ra'angaa mokoĩ ryxy corrente oĩ va'e áry rupi ombojegua vy ojaõ'i aguã ijyta árygua rupi. Ha'e rami ae avi ojapo amboae yta áry rupi.

19 Ijyta áry ojekuaa va'e ma yvoty rami meme, oo henda oĩa va'e py rami avi, mokoĩ metros va'e meme.

20 Ijyta árygua re, yvoty katy'i, oipoka pyre py ombojeguaague rova'i rupi ma ikuai avi duzentos yvyra'a ra'angaa. Ha'e va'e ma ijyvyry rupi omoĩ ryxy pyre, mokoĩve yta re.

21 Ha'e gui ma ijytarã omopu'ã imo'amy templo oikeaty py. Ijaxu e'ya re omopu'ã va'ekue ma omboery Jaquim, ha'e rã ijaxua re omopu'ã va'ekue ma omboery Boaz.^h

22 Ijyta árygua ma yvoty rami ojekuaa. Ha'e rami py ojapopa ijytarã.

Overa va'e ryku gui yy mbotyarã ojapogue

23 Ha'e gui overa va'e ryku gui ojapo avi peteĩ yy mbotyarã. Ha'e va'e ma ojere rei va'e, irundy metros raxa'i ipya va'e, ha'e rã yvatea ma mokoĩ metros raxa'i. Ha'e gui ijyke rupi ixã treze metros raxa'i va'e oa'aa va'e.ⁱ

24 Iguýry rupi ma omoĩ hy'akua ra'angaa, meio metro nhavõ re dez ta'angaa omoĩ. Mokoĩ ryxy omoĩ, hy'a guaxu reve jojavi ojapo avi.

25 Yy mbotya ma doze vaka ra'angaa áry oĩ. Mboapy ma kuaray ijapu'a'ia katy hi'aĩ, mboapy ma kuaray oikea katy, mboapy ma kuaray puku-a katy, ha'e mboapy ma kuaray oua katy hi'aĩ. Ha'e va'e kuery áry ae oĩ hy'a guaxu. Ha'e rã hevi ma mbyte katy meme ovaẽ oiny.

26 Ipo guaxu-a ma irundy kuã oĩa rami. Ijyvyrykue ma karo rami hembe va'e, yvoty rami ojekuaa. Yy henyẽa ma quarenta mil litros rivvyvi va'e.

2 Crônicas 4.6-22

27 Overa va'e gui ojapo avi dez ryru renderã. Peteĩ-teĩ ipuku-a ha'e ipya ma mokoĩ metros rai'i, ha'e rã yvatea ma peteĩ metro raxa'i.

28 Po rami ma hendarã ojapo: hexe oĩ imbotya, ijyta reve.

29 Ha'e va'e re ma oĩ guary, vaka ha'e anjo ipepo va'e ra'angaa. Ijyta re guary ha'e vaka ra'angaa ikuai va'e áry ha'e iguýry ma ombojegua avi.

30 Peteĩ-teĩ henda ma iruéra irundy va'e overa va'e guigua meme. Iruéra'y voi overa va'e guigua. Ipy irundy va'e áry ma oĩ yryru ytarã mba'emo ryku gui ojapo pyre. Ha'e va'e yvyry ombojegua.

31 Hi'áry oĩ avi ijyta ojere va'e. Ha'e va'e yvatea ma meio metro. Hi'yvypy ho'amy va'e yta ma ojere rei va'e. Ipya ma meio metro raxa. Hexe oĩ avi ijeguarã. Imbotya ma ijapy irundy va'e, ojere rei e'y' va'e.

^h 7.21 Tery Jaquim ma "Imoĩ atãa" 'ea, ha'e rã Boaz ma "Imombaraetea" 'ea, Nhanderuete re ima'endu'aa rupi omboery vy.

ⁱ 7.23 2 Crônicas 4.1-5

32 Iruéra irundy va'e ma imbotya guy rupi ikuai. Hi'y ma henda regua ae oĩ. Peteĩ-teĩ ruéra yvatea ma meio metro raxa'i.

33 Iruéra ma karóxa regua ramigua meme. Hi'y, ijyvýry rupigua, raios, ha'e mbyte regua voi ma overa va'e ryku guigua meme.

34 Peteĩ-teĩ hyru renda re, ijapy irundyve re oĩ hendarã. Ha'e va'e voi hexegua ae oĩ.

35 Peteĩ-teĩ hyru renda áry re oĩ peteĩ ojere va'e peteĩ po yvatea va'e. Henda áry rupi mba'emo yta ha'e imbotya ikuai va'e ma hexegua ae oĩ.

36 Hexegua ijyta ha'e imbotya ikuai va'e re ma ojapo anjo, guarý ha'e pindo ra'angaa. Peteĩ-teĩ oĩ aguã ha'veeva py ae. Ijyvýry rupi oĩ avi ijeguarã.

37 Ha'e rami vy ojapo dez hyru rendarã. Peteĩ-teĩ ma overa va'e ryku guigua, joo rami meme tuvixa ha'e ojekuaa oiny va'e voi.

38 Ha'e gui ojapo avi dez hy'a overa va'e guigua. Peteĩ-teĩ ma oitocentos litros raxa'i va'e. Peteĩ-teĩ pya ma mokoĩ metros rai'i. Dez hyru renda ikuai va'e peteĩ-teĩ áry ma oĩ peteĩ hy'a.

39 Ha'e gui peteĩ nhiruĩ henda omoĩ opyve katy jaiporu kuaa regua re, ha'e rã peteĩ nhiruĩ mboae ma jaiporu kuaa e'ÿa re omoĩ. Ha'e rã hy'a guaxu ma omoĩ jaiporu kuaa regua re, kuaray puku-a ha'e oua katy rami.

40 Ha'e va'e rire ma Hirão ojapo avi oja guaxu, mba'emo reraa ha'e hy'a. Ha'e rami py ojapopa SENHOR pegua opy guarã huvixa Salomão ojapo uka va'ekue.

41 Ha'e va'e ma mokoĩ oo ytarã, mokoĩ ojere va'e oo yta áry oĩ va'erã, mokoĩ oipoka pyre mokoĩ ijyta árygua reguarã,

42 quatrocentos yvyra'a ra'angaa mokoĩ oipoka pyre reve guarã, ha'e rami vy peteĩ-teĩ oipoka pyre re mokoĩ ryxy omoĩ yvyra'a ra'angaa, ombojegua aguã mokoĩ oo yta árygua,

43 dez hyru rendarã, ha'e hi'áry dez hy'a oĩ va'erã,

44 hy'a guaxu, ha'e iguýry doze vaka ra'angaa hi'aĩ va'erã,

45 oja guaxu, mba'emo reraa, hy'a mboae, ha'e va'e tembiporu ha'e javi Hirão ojapo huvixa Salomão pe, SENHOR pegua opy guarã. Ha'e javive ma overa va'e guigua omoexakã mbyre meme.

46 Ha'e nungarã ma huvixa ojapo ukapa Jordão yakã yvýry mba'emo omboyku vy yapo porã reia áry, Sucote ha'e Zaretã mbyte.

47 Ha'e nunga heta raxa ramo Salomão ndopeja ukai. Ha'e rami vy ndoikuaa porã potai overa va'e guigua poyia re.

48 Salomão ojapo uka avi tembiporu SENHOR pegua henda icy'a e'ÿ va'e reguarã: altar ouro guigua, ouro guigua mesa hi'áry mbojape SENHOR renonde omoĩa aguã,

49 tataendy'y ouro ete'i guigua, peteĩ nhiruĩ ijaxu e'ÿa re, ha'e peteĩ nhiruĩ ju ijaxua re omoĩa va'erã henda icy'a e'ÿ ete va'e rexei. Yvoty ra'angaa, tataendyrã ha'e tata mbogua ma ouro guigua meme.

⁵⁰Ha'e gui hy'a'i, tapyĩ araa, hy'a, heakuã porã va'e ryrurã, tapyĩ ryrurã, ouro ete'i guigua meme. Ha'e gui henda iky'a e'ỹ ete va'e ha'e templo ropy henda iky'a e'ỹ va'e rokẽ ma ouro guigua meme ojapo.

2 Crônicas 5.1

⁵¹Ha'e rami py huvixa Salomão ojapo ukapa oo SENHOR peguarã. Salomão ogueru avi mba'emo nguu Davi omboaxa ma voi va'ekue: prata, ouro ha'e tembiporu ha'e javi omoĩmba SENHOR pegua oo re mba'emo hepyve va'e reve.

2 Crônicas 5.2-14

8 ¹Ha'e gui Salomão omboatyã Israel regua nhomongeta va'ety kuery, peteĩ-teĩ regua akã ikuai va'e ha'e Israel regua yvatekueve. Guenonde py omboaty Jerusalém py ae, tetã Davi rekoague Sião va'e gui templo katy oguerova aguã SENHOR guexeve guarã ojapo va'ekue ryru.

²Ha'e ramo avakue Israel regua ha'e javi onhemboatyã okuapy huvixa Salomão-a py. Ngaru ojapoa py ijaty sete jaxyã etanim 'epy va'e py.

³Israel regua nhomongeta va'ety kuery oupa ramo sacerdote kuery oupi heravy SENHOR ayvu ryru.

⁴Ha'e vy yvy'ã katy oguerova heravy oguy nhemboaty oĩaty reve ha'e tembiporu iky'a e'ỹ va'e ha'e py ikuai va'ekue ha'e javi. Sacerdote ha'e levita kuery ae ogueraa.

⁵Ha'e rã huvixa Salomão ha'e Israel kuery onhemboaty va'ekue ha'e javi reve ma hyru renonde rupi oje'oi. Vexa'i ha'e vaka ojuka oje'oivy. Mymba kuery heta raxa ramo oipapaa aguã voi nda'evei.

⁶Ha'e gui SENHOR guexeve guarã ojapo va'ekue ryru ma sacerdote kuery omoĩ okuapy oĩ aguã py ae, templo ropyve henda iky'a e'ỹ va'e py, henda iky'a e'ỹ ete va'e py ae, anjo ra'angaa ikuai va'e pepo guy rupi.

⁷Mba'eta anjo pepo ma oipyo imoiny hyru itui aguã áry rupi. Ha'e rami vy yvate rupi oja'o'i hyru ha'e yvyra po'i'i hi'yrã ikuai va'e.

⁸Yvyra po'i'i ipuku ete ramo henda iky'a e'ỹ va'e gui ojekuaa henda iky'a e'ỹ ete va'e rexel'i, va'eri oka katy gui ma ndojekuaai. Ha'e py ma itui aỹ peve.

⁹Ha'e gui ayvu ryru py ma mba'eve nda'ipoi Horebe py Moisés itape omoĩ va'ekue e'ỹ vy. Egito yvy gui Israel kuery oje'oipa jave py ha'e kuery reve guexeve guarã SENHOR ojapo va'ekue.

¹⁰Ha'e gui henda iky'a e'ỹ va'e gui sacerdote kuery oẽ ju ramove peteĩ arai ou vy omonyẽ SENHOR pegua opy rupi.

¹¹Ha'e ramo sacerdote kuery nda'evei ha'e py omba'eapove aguã, mba'eta arai rupi SENHOR guigua rexakã ojekuaa va'e omonyẽ ixupegua opy rupi.

2 Crônicas 6.1-11

¹²Ha'e gui Salomão aipoe'i:

— SENHOR aipoe'i va'ekue pytūa mbyte oĩ aguã re.

13 Ha'e rami rã anhetê ete xee ajapo peteĩ oo porã, peteĩ henda raka'e rã peve reiko aguã — he'i.^j

14 Ha'e gui huvixa ojere vy ogueroayvu porã Israel kuery onhemoaty va'ekue ha'e javi, opu'amba teri okuapy reve.

15 Ha'e vy aipoe'i:

— Ta'ima'endu'a porãa SENHOR Israel kuery ruete re, mba'eta xeru rãgue'i Davi pe ijayvuague ojavopa ma opo'akaa rupi. Ha'e vy aipoe'i va'ekue:

16 “Egito yvy gui xevelygua kuery Israel regua aipe'apa ára guive, Israel kuery ikuaiã tetã neĩ peteĩve ndaiporavoĩ ha'e py peteĩ oo rejapo aguã xerery oĩ aguã. Ha'e rami teĩ aiporavo Davi xevelygua Israel kuery ruvixarã”, he'i va'ekue.

17 Ha'e rami avi xeru Davi opy'a re omoĩ peteĩ oo SENHOR Israel kuery ruete rery oĩ atyrã ojavopa aguã.

18 Ha'e rami teĩ xeru Davi pe SENHOR aipoe'i: “Peteĩ oo xerery oĩ atyrã rejapoxea py ha'veea rami ndepy'a re remoĩ ha'e rami aguã.

19 Ha'e rami teĩ ndee e'ỹ rã oo rejapo, ha'e rã ndera'y ndegui oiko va'ekue ae 'rã ojavopa xerery oĩ atyrã”, he'i raka'e.

20 Ha'e rami rire SENHOR ojavopa ma ijayvuague, mba'eta xeru Davi rekovia xee aĩ vy aguapy ma ainy tenda Israel kuery re openaaty áry, SENHOR ijayvuague rami vy. Ha'e rami vy ajapo ma oo SENHOR Israel kuery ruete rery oĩ atyrã.

21 Ha'e py ajapo avi ijayvu ryrũ oĩ aguã. Ha'e va'e py oĩ itape nhaneramoĩ kuery reve Egito yvy gui SENHOR oipe'a jave guexeve guarã ojavopa va'ekue oĩa.

2 Crônicas 6.12-42

22 Ha'e gui Salomão ma Israel kuery ha'e javi oexaa py SENHOR pegua altar renonde py oĩ. Ha'e vy yva katy opo oupi reve

23 aipoe'i:

— SENHOR Israel kuery ruete, ndoikoi amboae ndee rami guarã ete yva re neĩ yva guy yvy re voi, mba'eta nerembiguai kuery opy'a ha'e javi py nerenonde rupi ikuai va'e ndee rereko 'rã ndereve guarã rejapo va'ekue rami, ha'e remboaxya rupi.

24 Mba'eta rejapo ae ma nerembiguai xeru Davi pe ndeayvuague. Ndee ae ndeayvu rire ndepo'akaa rupi rejapo ma, aỹ roexaa rami ae.

^j 8.12-13 Nhanderueete Moisés reve ijayvu jave aipoe'i va'ekue arai pytūa py oĩ aguã, heta va'e kuery ijayvua oendu teĩ oexa e'ỹ aguã (Êxodo 19.9). Ha'ekue rami ae avi templo ropy henda iky'a e'ỹ ete va'e py SENHOR pegua hyru oĩa py ma pytũ rei, janela noĩ, ha'e oĩkeaty onhemboty ramo, ajukue hokêrã omoĩ mbyre Jesus omano jave omondoroa peve (Mateus 27.51).

25 Ha'e gui aỹ SENHOR Israel kuery ruete, ejaopapa ke nerembiguai xeru Davi pe ndeayvuague. Ha'e vy aipo're va'ekue: “Xerenonde ndoatai 'rã nderekovia tenda Israel kuery re openaaty áry oguapy oiny va'erã, xapy'a rei xerenonde rupi ndera'y kuery voi ndee reikoague rami ikuai aguã omoĩ porã ramo”, re va'ekue.

26 Ha'e gui aỹ Israel kuery ruete, tojeupity nerembiguai xeru Davi pe ndeayvuague.

27— Ha'e rami avi ha'eve 'rã ri nda'u Oreruete yvy re reiko aguã? Ma'ẽ, mba'eta yva neĩ yva yvatevea rupi peve voi nandejai 'rã, ha'e vy kova'e oo xee ajapo va'ekue py katuve ma nda'evai 'rã.

28 Ha'e rami avi SENHOR Xeruete, endu pota ke xee nerembiguai anhembo'e vy ajerurea re, rendu aguã aỹ nerenonde xee nerembiguai ajapukai reve anhembo'ea.

29 Ha'e rami vy ara py ha'e pyávy kova'e oo re rema'ẽ riae aguã, ha'e kova'e henda “Ha'e py 'rã xerery oĩ”, 'reague re, kova'e henda py nerembiguai onhembo'e oinya rendu aguã.

30 Ha'e gui aỹ, endu nerembiguai ha'e Israel kuery ha'e javi kova'e henda py rojapukai rokuapya. Endu ke yva re ne'amba py reia gui. Endu ha'e oreperdoa guive.

31— Xapy'a rei amongue oirũ pe otekoavy ramo ha'ekue re omboayvua ramo ou vy kova'e ndevygua opy altar oĩ va'e renonde py oura ramo
32 endu ke yva re reia gui, ha'e embovai. Eikuaa pota nerembiguai kuery re. Ha'e rami vy embopaga ojejavvy va'ekue, hexe ae ojeapa aguã ojapo vaiague. Ha'e rã ha'evea rami oiko va'e ma emboeko porã, ha'evea rami oikoa repy reme'ẽ vy.

33— Ha'e gui xapy'a rei ndevygua Israel kuery ndevy ojejavvy rire ngovaigua kuery renonde rupi ho'apa ma vy ndevy ju ojeko rerova 'rã okuapy. Ha'e vy nderery rupi ojapukai vy kova'e oo py ndevy onhembo'e ha'e ojerure ramo
34 endu ke yva re reia gui, ha'e vy eperdoapa ndevygua Israel kuery ojejavvyague. Ha'e gui ejapo ju yvy tuu kuery pe reme'ẽ va'ekue katy ojevvy aguã rami.

35— Ha'e gui xapy'a rei nderovai heta va'e kuery ojejavvypa rire yva rembotypa 'rã nda'okyvei aguã rami, ha'e gui kova'e henda py onhembo'e okuapy vy nderery rupi ojapukai 'rã, ha'e remoingo axy rire ojejavvypaa gui ojeko rerova ramo

36 endu ke yva re reia gui, ha'e vy eperdoapa nerembiguai kuery, ndevygua Israel kuery ojejavvyague. Embo'e ju tape porã rupi ikuai aguã, ha'e gui embou oky yvy ndevygua kuery ikuai aguã reme'ẽ va'ekue áry.

37— Ha'e gui xapy'a rei kova'e yvy re oiko 'rã karuai e'ỹ vy mba'eaxy vaikue, ha'e'ỹ vy hu'ũmbaa, hatãmba reia, e'ỹ vy tuku karu ha'e ape'i okaru va'e, xapy'a rei hovaigua kuery ojokopa 'rã ha'e kuery retã, ha'e'ỹ vy oiko 'rã ai vaikue e'ỹ vy mba'eaxy va'e rei,

38 ha'e gui xapy'a rei mava'e rã rei onhembo'e vy ojerure 'rã, ha'e'ỹ vy ndevyguá Israel kuery ha'e javi 'rã ojerure okuapy, peteĩ-teĩ opy'a raxya oikuaa vy kova'e oo oĩa katy opo omoĩ ramo

39 endu ke yva re ne'amba py reĩa gui, ha'e vy eperdoa. Ejapo, ha'e vy eme'ẽ peteĩ-teĩ pe oikoague repy, ha'e kuery py'a re oĩ va'e reikuaapa va'e vy, mba'eta ndee anho'i pavẽ py'a regua oikuaa va'e reiko.

40 Ha'e ramo nerenonde ha'e kuery ojererokyje aguã, oreru kuery yvyrã reme'ẽ va'ekue re ikuai pukukue re.

41 — Ha'e gui amboae regua voi, ndevyguá Israel kuery regua e'ỹ ikuai va'eri ovyvy mombyrya gui ou avi 'rã nderery rupi ikuai aguã,

42 (mba'eta ha'e kuery voi oendu 'rã nderery yvateve va'e omombe'ua rã, ha'e ndejyva reupi vy ndepo'akaa rexa ukaague), ha'e gui ha'e kuery onhembo'e avi 'rã kova'e oo oĩa katy oma'ẽ reve,

43 ha'e ramo endu ke yva re ne'amba py reĩa gui, ha'e ejapopa amboae regua kuery ndevy ojerurea, ha'e rami vy yvy regua ha'e javi nderery oikuaa aguã, ndevyguá Israel kuery rami ha'e kuery voi nerenonde ojererokyjea rupi ikuai aguã, ha'e oikuaapa aguã kova'e oo xee ajapo va'ekue py nderery remoĩague.

44 — Ha'e gui xapy'a rei ndevyguá kuery oje'oi 'rã ngovaigua kuery reve joe opu'ã aguã katy, ha'e gui tape rupi remondoukaa py onhembo'e 'rã ndevy pe SENHOR, kova'e tetã reiporavo va'ekue ha'e kova'e oo nderery oĩ atyrã rejapo uka va'ekue katy oma'ẽ ramo

45 endu ke yva re reĩa gui onhembo'e vy ojerure okuapy, ha'e ejapo ha'veea rami.

46 — Xapy'a rei ma ha'e kuery ojejavy 'rã nderovai (mba'eta jipoi ojejavy e'ỹ va'erã), ha'e ramo ha'e kuery rovai ndepoxy vy remboaxapa 'rã hovaigua kuery po py, ha'e kuery guekoa katy ogueraapa aguã escravo-rã, mombyry e'ỹ vy ha'e'i rupi teĩ ae ma.

47 Ha'e gui yvy mamó rã rei escravo-rã ogueraa ague re ikuai py xapy'a rei ha'e kuery onhemboaxy vy ojeko rerova 'rã, ha'e yvy escravo ikuai py ae ndevy ojerure vy aipoe'i 'rã okuapy: “Rojejavypa, teko vai rupi anho orekuai va'ekue”, he'i 'rã okuapy.

48 Ha'e rami vy xapy'a rei ndevy guarã ju ojeko rerova 'rã opy'a ha'e onhe'ẽ ha'e javi py, yvy hovaigua kuery escravo-rã ogueraa ague py ae, ha'e vy ndevy onhembo'e 'rã okuapy ovyvrã tuu kuery pe reme'ẽ va'ekue katy oma'ẽ reve, kova'e tetã ha'e kova'e oo nderery oĩ atyrã ajapo va'ekue katy voi.

49 Ha'e ramo endu ke yva re ne'amba py reĩa gui ha'e kuery onhembo'e vy ojerure okuapy, ha'e ejapo ha'veea rami.

50 Eperdoa ndevyguá kuery ndevy ojejavyague, nderovai rupi opa mba'e py ojapo vai rã. Ejapo escravo-rã heraa kuery omboaxy aguã rami.

51 Mba'eta ndevyguá kuery ma ndevy guarã ae Egito yvy gui reipe'a va'ekue, tata rupa ferro guigua mbyte py ojexavaia gui.

⁵² Ha'e rami vy eikuaa pota riae nerembiguai ha'e ndevyguá Israel kuery ojerure okuapya re, opa mba'e re ndevy ojapukai rã rendu aguã.

⁵³ Mba'eta SENHOR xeruete, ndee ma kova'e yvy regua ha'e javi mbyte gui reipe'apa raka'e ore ndevyguá kuery ae orekuai aguã, Egito yvy gui oreru kuery reipe'apa jave nerembiguai Moisés rupi ndeayvuague rami vy — he'i.

Salomão heta va'e kuery ogueroayvu porãague

⁵⁴ Ha'e gui Salomão opa ma SENHOR pe onhembo'e ha'e ojerure rire, guenapy'ã re oĩ reve yvate katy opo oupi oinya gui opu'ã ju SENHOR pegua altar oĩ va'e renonde gui.

⁵⁵ Opu'ã ho'amy vy ogueroayvu porã Israel kuery ijaty okuapy va'e ha'e javi. Ha'e vy ijayvu atã reve aipoe'i:

⁵⁶ — Ta'ima'endu'a porãa SENHOR re, ojeupegua Israel kuery pe opytu'u aguã ome'ẽ rire ijayvuague ha'e javi rami vy. Nhanemoingo porã aguã re guembiguai Moisés rupi ijayvuague neĩ peteĩ'i ayvu nomboaxa rivei.

⁵⁷ Ha'e gui SENHOR Nhanderuete toiko riae peẽ kuery reve, nhaneramoĩ kuery reve oikoague rami ae. Tanhanepytyvõ e'ỹ eme, tanhandereja eme guive,

⁵⁸ nhandekuraxõ tomombyta ojeupe guarã ae, ixuguigua tape ha'e javi rupi nhandekuai aguã, ha'e jajapopa aguã ojapo uka va'ekue, ijayvuague ha'e oipotaa nhanderu kuery pe omombe'u va'ekue.

⁵⁹ Tove po rami xeayvu vy SENHOR renonde rupi ajerurea toĩ riae SENHOR Nhanderuete renonde py, ara py ha'e pyávy, ha'e rami vy guembiguai ha'e ojeupegua Israel kuery oepy kuerei aguã, ko'ẽ nhavõ nhaikotevêa rami,

⁶⁰ yvy regua ha'e javi oikuaa aguã SENHOR ae Nhanderuete oikoa, ha'e amboae ndoikoia.

⁶¹ Tove penekuraxõ py SENHOR Nhanderuete pegua ete tapendekuai, ha'e ijayvuague rupi anho peiko ha'e ojapo uka va'ekue pejapopa aguã, aỹ pejapoa rami ae — he'i.

2 Crônicas 7.4-10

⁶² Ha'e gui huvixa ha'e Israel kuery hexeve ikuai va'e ha'e javi ma mymba kuery ome'ẽ okuapy SENHOR renonde.

⁶³ Salomão ma SENHOR reve peteĩ rami ju ikuaia reguarã ome'ẽ avi vinte e dois mil vaka ha'e cento e vinte mil vexa'i kuery. Ha'e rami py huvixa ha'e Israel kuery ha'e javi reve SENHOR pegua oo omboaxa okuapy ipo py.

⁶⁴ Ha'e va'e árave huvixa omboaxa avi oka SENHOR pegua oo rexei oĩ va'e. Mba'eta ha'e py ae ome'ẽ mymba oapy reve, ha'e hexeve peteĩ rami ikuai aguã regua kyrakue. Mba'eta altar overa va'e guigua SENHOR renonde oĩ va'e ma kyrĩ'i ete rã noĩmba reguai mymba oapy reve ome'ẽ va'e, mba'emo aju guigua ha'e hexeve peteĩ rami ikuai aguã regua kyrakue oapy va'e.

⁶⁵ Ha'e va'e jave ae avi Salomão ojapo ngaru oguy'i py ikuai aguã Israel kuery ha'e javi reve.^k Heta ete ijaty okuapy SENHOR Nhanduete renonde py, Hamate tekoa py nhavaêa'i ha'e Egito yakã katy'i gui ou va'ekue. Sete ára rire sete ára re ju, ha'e javi vy catorze ára re ikuai.

⁶⁶ Ngaru oikoa py oito araa py ma omondoukapa heta va'e kuery, ha'e rã ha'e kuery ju ogueroayvu porã okuapy nguvixa. Ha'e gui mae ma oje'oipa ju ngoo katy, ovy'a ete ha'e opy'a py oguerovy'a reve opa mba'e py SENHOR guembiguai Davi pe ojapoague, ha'e ojeuegua Israel kuery pe guive.

2 Crônicas 7.11-22

9 ¹ Ha'e gui huvixa Salomão ojapopa ma oo SENHOR peguarã, ngoorã ha'e opa mba'e onhembopy'aa rami ojapoxe va'ekue voi.

² Ha'e ramo peteĩgue ju ixupe SENHOR ojexa uka, Gibeão py ojexa ukaague rami.

³ Ha'e vy SENHOR aipoe'i:

— Xee aendu ae ma xerenonde py renhembo'e vy rejerurea. Ha'e rami vy xee ajapo oo rejapo va'ekue ikya'e e'ỹ va'e oĩ aguã rami, ha'e py xerery amoĩ aguã raka'e rã peve guarã. Ha'e va'e re ama'ẽ vy xepy'a py xema'endu'a riae 'rã ára nhavõ.

⁴ Ha'e gui xapy'a rei xerenonde rupi nderu Davi oikoague rami ndee voi reiko ramo, ndepy'a ha'e javi py anhetẽ ete rupi ae ri reiko vy ajapo uka va'ekue, xeyvuague ha'e aipotaa ha'e javi rejapopa ramo,

⁵ ha'e ramo raka'e rã peve guarã amoĩ atã 'rã nderu Davi pe xeyvuague, hamymino kuery va'e regua amoingo riae 'rã xevygua Israel kuery re opena va'erã. Ixupe aipoa'e va'ekue: “Nderekovia ndoiko e'ỹi 'rã tenda Israel kuery re openaaty áry oguapy oiny va'erã”, ha'e va'ekue.

⁶ Ha'e gui xapy'a rei peẽ ha'e pendera'y kuery marã rami vy xegui pejepe'a vy ajapo uka va'ekue ha'e xeyvuague ndapejapovei vy peo 'rã tuuete kuery mboa'e re, ha'e kuery pembojeroviaa rupi,

⁷ ha'e rami ri ramo xee aipe'apa 'rã Israel kuery ijyvyrã ame'ẽ va'ekue gui, ha'e kova'e oo xerery oĩ atyrã aiky'a'opa va'ekue voi mombyry amombopa 'rã xerenonde gui. Ha'e rami rire Israel kuery ikuai 'rã yvy regua kuery ojojai rei vy ijayvu rei okuapy aguã rami.

⁸ Kova'e oo ma aỹ omboeteave teĩ ha'e va'e jave py oĩague rupi oaxa va'e kuery oexa vy onhemondyipa 'rã. Ha'e vy otuvy nhe'ẽ ha'e aipoe'i 'rã: “Mba'e re tu SENHOR guĩ rami ete ri ombovaipa uka kova'e yvy ha'e kova'e oo?” he'i 'rã okuapy.

⁹ Ha'e rã ombovaia 'rã: “Ha'e rami ete ombovaipa uka mba'eta ha'e kuery oejapa rire SENHOR nguete Egito yvy gui tuu kuery oipe'a va'ekue, ha'e

^k 8.65 Ngaru oguy'i py ikuai aguã regua ma ha'e kuery rekorã Moisés rupi oea pyre (Levítico 23.33-36; Deuteronomio 16.13-15).

tuuete mboae pe ju ova vy omboete ha'e ombojerovia okuapy ramo. Ha'e nunga rupi ae rima ha'e kuery áry SENHOR ombou raka'e guí rami ete ojexavai aguã”, 'ea 'rã.

2 Crônicas 8.1-18

¹⁰Vinte ma'et'ya py mae ma Salomão ojapopa mokoĩ oo, SENHOR peguarã ha'e ojeupe guarã guive.

¹¹Ha'e Salomão oipotaa rami ixupe Tiro pygua huvixa Hirão ma ombou vvyra yary ha'e cipreste guigua, ouro guive. Ha'e gui Hirão pe ju Salomão omboaxa vinte tetã Galiléia vvy regua.

¹²Ha'e ramo guetã Tiro gui Hirão oo oexa aguã tetã Salomão omboaxa va'ekue, teĩ ndojou porã.

¹³Ha'e rami vy aipoe'i ixupe:

— Xeryvy, kova'e tetã ae ma nhiã xevy remboaxa va'ekue? — he'i. Ha'e rami vy omboery Cabul vvy, aỹ peve guarã.¹

¹⁴Hirão ma huvixa pe ouro guigua quatro mil quilos rivyvvyi omondouka va'ekue.

¹⁵Ha'e gui Salomão ma nhomomba'eapo nheaã SENHOR pegua oo ojapo aguã, ngoorã, ha'e gui Milo, Jerusalém korarã, Hazor tetã, Megido ha'e Gezer tetã avi,

¹⁶mba'eta Egito pygua huvixa Faraó ou vy Gezer tetã re ipo'aka va'ekue. Ha'e vy oapypa vy ojukapa ha'e py cananeu kuery ikuai va'ekue. Ha'e vy Salomão pe ju omboaxa ta'yxyrã guajy ome'e jave.

¹⁷Ha'e nunga rupi ae Salomão ojapo ju Gezer, Bete-Horom vvy'ã guy rupigua,

¹⁸Baalate ha'e Tadmor, ha'e va'e vvy re tekoa e'ya oĩ va'e py ae.

¹⁹Ojapo avi tetã mba'emo oguereko va'e ha'e javi omoĩ porã atyrã, ha'e tetã ikaróxa ikuai aguã, kavaju árygua kuery rekoarã, ha'e Jerusalém py ojapoxe va'ekue ha'e javi, Líbano ha'e amboae vvy re openaa ha'e javi rupi peve.

²⁰Ha'e gui okuave teri amorreu kuery regua, heteu, ferezeu, heveu ha'e jebuseu kuery Israel kuery regua e'ỹ ikuai va'e.

²¹Ha'e va'e kuery ra'y kuery okuave va'e ma Israel kuery ndojukapai va'ekue teĩ Salomão omomba'eapo nhea'ã, aỹ peve guarã.

²²Ha'e rã Israel kuery va'e regua ma neĩ peteíve Salomão nomomba'eapoi escravo rami. Ha'e va'e kuery ma ixupe ikuai joe opu'ãa rupi, huvixa kuery, yvatekueve, capitão kuery, karóxa re opena va'e ha'e imboguataaty kuery.

²³Ha'e gui Salomão rembiguai kuery mba'emo ojapo uka va'e re opena va'ety yvatekueve ma quinhentos e cinqüenta ikuai. Ha'e va'e kuery ma omba'eapo va'e kuery re opena.

¹ 9.13 Tery Cabul ma “Mba'everã ndovarei va'e” 'ea. Ha'e rami omboery ndojou porã vy.

24 Ha'e gui Faraó rajy ma tetã Davi rekoague py oïague gui ova ju hoorã Salomão ojapo uka va'ekue py. Ha'e gui mae ojapo Milo.^m

25 Ma'etÿa nhavõ mboapykue kuerei 'rã Salomão ome'ẽ mymba kuery oapy reve ha'e peteĩ rami ikuai aguã regua, altar SENHOR peguarã ojapo va'ekue áry. SENHOR renonde altar oĩ va'e áry oapy uka avi heakuã porã va'e. Ha'e rami py ojapopa oo ixupe guarã.

26 Eziom-Geber py huvixa Salomão ojapo avi kanoã guaxu, Elate katy'i, ye'ẽ pytã va'e yvýry, Edom yvy re ae.

27 Ha'e va'e kanoã guaxu mboguataarã Hirão ombou guembiguai kuery yy rupi oguata va'ety, ye'ẽ rupi ikuai kuaa va'e meme, Salomão rembiguai kuery reve omboguata va'erã.

28 Ha'e kuery ma Ofir py ovaẽ vy ha'e gui ojogua catorze mil quilos ouro guigua, ha'e gui huvixa Salomão pe ju ogueru.

2 Crônicas 9.1-12

10 ¹ Ha'e gui Sabá pygua huvixa kunha oendu avi Salomão reko omombe'ua rã, SENHOR rery omboetea voi. Ha'e rami vy ou haxyaxy va'e re oporandu aguã.

² Ha'e vy Jerusalém tetã py ovaẽ guembiguai kuery heta va'e reve. Guymba camelo kuery ombovoyi heruvy tembi'u irürã, mbovy rei e'ÿ ouro ha'e ita iporãve va'e re. Ha'e gui Salomão renonde py ovaẽ vy ixupe oporandu onhembopy'aague ha'e javi rami.

³ Ha'e ramo opa mba'e re oporandu rã Salomão ombovai, mba'eta ixupe neĩ peteĩ henda py ma voi ndaxyi omombe'u porãve aguã.

⁴ Ha'e ramo Sabá pygua huvixa kunha oikuaa Salomão 'arandua ha'e javi, oexa avi oo ojapo uka va'ekue,

⁵ mesa áry tembi'u oguerua va'e, yvatekueve ikuaiaty, hembiguai kuery omba'eapoa, ijao guive, karo rerua kuery ha'e mymba kuery altar áry SENHOR pe oapyaty. Ha'e va'e ha'e javi oexa vy onhemondyi rei oiny.

⁶ Ha'e vy aipoe'i huvixa pe:

— Anhetẽ ete ae ra'e xerekoa py ayvua ndereko regua aendu va'ekue ha'e ne'arandua regua voi.

⁷ Ha'e rami teĩ xee ma ha'e va'e ayvu ndaroviai va'ekue, apy aju vy xee ae rexa py aexa e'ÿa ja. Anhetẽ neĩ mbyte rupi peve ma voi xeve nomombe'uai va'ekue, mba'eta ndereko omombe'ua rã aenduague gui ne'arandupave ra'e, rerekopave ha'e ndere ima'endu'a porã mbyve ete va'e.

⁸ Ovy'a ete okuapy nerembiguai avakue nerenonde rupi ikuai va'ety, mba'eta ha'e kuery oendu 'rã ne'arandua rupi ndeayvua.

⁹ Ta'ima'endu'a porã avi SENHOR Nderuete re, mba'eta ndererovy'a vy tenda Israel kuery re openaaty áry nemoĩ rire. Israel kuery SENHOR

^m 9.24 Milo ma peteĩ henda Jerusalém tetã regua Salomão omombaraete va'ekue.

oayvu riae vy ae nemoĩ huvixarã, ha'evea rami rejoguereko ha'e reikuaa pota aguã — he'i.

¹⁰Ha'e rami vy huvixa pe kunha va'e ome'ẽ quatro mil quilos ouro guigua, heta tembi'u irũrã ha'e ita iporãve va'e guive. Neĩ peteĩgueve ma ndogueraui teri mba'emo porã Sabá pygua huvixa kunha Salomão pe ome'ẽ va'ekue ramigua ete.

¹¹Ha'e gui Hirão mba'e kanoã guaxu Ofir gui ouro ogueru va'e ma ha'e katy gui ogueru avi yvyra sândalo aygue ha'e ita iporãve va'e.

¹²Ha'e va'e yvyra sândalo gui ma huvixa Salomão ojapo uka jopy-jopy ovyaty SENHOR pegua opy ha'e ngopy guarã, ha'e gui mba'epu ixã reta va'e ha'e mbaraka oporaei va'e kuery peguarã. Ha'e va'e regua yvyra ma neĩ peteĩgueve ndogueraui teri ha'e py, ha'e aỹ peve voi ndoexavei ha'e va'e regua yvyra.

¹³Ha'e gui Sabá pygua huvixa kunha pe huvixa Salomão ju ome'ẽ mba'emo ojerurea ha'e javi, mba'emo ome'ẽxea'i py ome'ẽ va'e áryve rupi. Ha'e ramo ojevvy vy ovyvy katy ju oo, guembiguai kuery ha'e javi reve.

2 Crônicas 1.14-17; 9.13-28

¹⁴Ha'e gui ma'et'ya nhavõ Salomão pe ouro oguerua va'e poyikue ma vinte e dois mil quilos,

¹⁵mba'emo vendea kuery, mba'emo mboekoviaaty, Arábia pygua huvixa ha'e ijvy re opena va'ety kuery ixupe ome'ẽ kuerei va'e áryve.

¹⁶Ha'e ramo ouro ombope pyre gui Salomão ojapo duzentos hu'y jokoatuvixave va'e. Peteĩ-teĩ hu'y jokoarã ma seis quilos ouro opejaa.

¹⁷Ouro ombope pyre gui ojapo avi trezentos hu'y jokoakyrĩve va'e. Ha'e va'e regua hu'y jokoarã peteĩ-teĩ ma dois quilos rai'i ouro opejaa. Ha'e va'e ma oo Líbano ka'aguy regua guigua py huvixa omoĩ porã ukapa.

¹⁸Huvixa ojapo avi peteĩ tenda tuvixave va'e marfim guigua, ha'e vy onhovãmba ouro ete py anho.

¹⁹Ha'e va'e tenda renonde guarã ma ojapo mboapy meme pyrõa. Henda kupe ma ojere rei va'e. Ijyke jovaive re ma omoĩ avi jyva ytarã oguapyaty yv'ry, ha'e ijyva yta yv'ry ma mokoĩ guary ra'angaa omopu'ã imo'amy.

²⁰Mboapy meme pyrõa ikuai va'e áry ma doze avi omoĩ guary ra'angaa, peteĩ-teĩ pyrõa apy reguarã. Ha'e va'e nunga ma neĩ peteĩve huvixa pe ma voi ojapoa va'e'ỹ teri.

²¹Karo huvixa Salomão oy'uaty va'e ma guive rã ouro guigua meme, ha'e gui oo Líbano ka'aguy regua guigua py tembiporu ikuai va'e voi ouro guigua meme avi. Ha'e va'e re neĩ ruxã'i ma voi noĩ prata, mba'eta Salomão oĩ jave prata rive nombovarei.

²²Mba'eta huvixa oguereko reta ye'ẽ rupi Társis guigua kanoã guaxu, Hirão mba'e reve omboguataa va'e. Mboapy ma'et'ya py kuerei r'ã Társis gui kanoã guaxu ojevvy okuapy vy ogueru ouro, prata, marfim, karaja ha'e jayru guaxu.

23 Ha'e rami vy yvy jave re huvixa kuery ikuai va'e gui huvixa Salomão ipo'akave, o'arandua py ha'e mba'emo oguerekopaa py.

24 Ha'e ramo oĩa py yvy jave gui ou 'rã okuapy o'arandua rupi ijayvu rã oendu aguã.

25 Ma'etýa nhavõ peteĩ-teĩ ogueru 'rã mba'emo ixupe ome'ẽ va'erã: ouro ha'e prata guigua, ajukue, tembiporu, kavaju ha'e mburika kunha, tembi'u irũrã guive.

26 Ha'e ramo Salomão oguerekopave ovy karóxa ha'e kavaju áry guarã. Mil e quatrocentos karóxa oguereko, ha'e doze mil kavaju áry guarã. Ha'e va'e ma joa py e'ỹ-e'ỹ 'rã oguereko tetã karóxa ikuaiaty rupi, Jerusalém tetã py huvixa oĩa py guive.

27 Prata ma ita rami rive huvixa omboetave Jerusalém py, ha'e gui yary voi oata aguã rami e'ỹ ojapo sicômoro'y tekoa e'ỹa rupi ikuai va'e rami rive.

28 Kavaju Salomão rymbarã ma Egito ha'e Cilícia yvy gui ogueru. Cilícia guigua ma huvixa rembiguai mba'emo vendea kuery ae ogueru hepy oĩa rami.

29 Ha'e rã Egito gui peteĩ-teĩ karóxa ogueru 'rã seiscentos hatã'i va'e repy prata guigua re, ha'e rã kavaju ma cento e cinqüenta repy re. Ha'e rami ae avi mba'emo vendea kuery ovende ju 'rã heravy heteu ha'e Síria pygua huvixa kuery peguarã.

Tuete kuery mboae re rive Salomão ojeroviaague

11 1 Ha'e gui Faraó rajy anho e'ỹ huvixa Salomão oayvu, heta oguereko avi kunhague yvy mboae guigua: Moabe, Amom, Edom, Sidom ha'e Hete guigua.

2 Ha'e va'e regua kunhague re ma SENHOR aipoe'i ma voi va'ekue Israel kuery pe: “Pejoguereko eme ha'e kuery reve, neĩ ha'e kuery ma voi tapenderereko eme, pendepy'a py penhembotavy uka e'ỹ aguã tuete kuery mboae re rive pevapa aguã”, he'i raka'e teĩ ha'e va'e regua ae Salomão oayvu.

3 Ha'e rami vy setecentos kunhague oguereko huvixa rajy meme, ha'e gui trezentos ta'xy jevy kuery. Ha'e va'e kunhague ma ojapo amboae rami rei ipy'a aguã rami.

4 Ha'e vy tuja'ive ma jave ta'xy kuery ombopy'a rerova ete tuete mboae ramigua kuery re ju ombojerovia aguã. Ha'e ramo opy'a re anhetẽ rupi ve'ỹ oiko SENHOR nguete pe, nguu Davi oikoague rami e'ỹ.

5 Ha'e rami vy Sidom pygua kuery xyete ra'angaa Astarote pe Salomão oiko, ha'e gui Amom pygua kuery ruete Milcom ojegarupy va'e pe guive.

6 Ha'e rami vy SENHOR renonde ha'eve'ỹ va'e Salomão ojapo vy SENHOR pe anho ve'ỹ oiko, nguu Davi oikoague rami e'ỹ.

7 Ha'e va'e jave ma Salomão ojapo peteĩ oo Moabe kuery ruete Quemus ojegarupy peguarã, yvyty Jerusalém katy'i ae, ha'e Amom kuery ruete Moloque ojegarupy peguarã guive.

⁸Ha'e rami ae avi gua'yxy kuery peteĩ-teĩ regua pe ojapo, ha'e kuery nguete ramigua kuery pe heakuã porã va'e oapy ha'e mymba ojuka aguã.

Salomão rovai Nhanderuete onhemoĩague

⁹Ha'e nunga rupi SENHOR opu'ã Salomão rovai, SENHOR Israel kuery ruete pe oikoa gui ova ramo opy'a py, mokoĩgue ixupe ojexa uka va'ekue ri.

¹⁰Ha'e rami e'ỹ aguã ijayvu ae ma, tuuete ramigua kuery mboae pe oiko e'ỹ aguã. Ha'e rami teĩ ndoikoi ae SENHOR ijayvuague rami.

¹¹Ha'e nunga rupi SENHOR aipoe'i ju Salomão pe:

— Nami ete reiko vy xerupive guarã ajapo va'ekue ha'e ajapo uka va'ekue gui rejep'e'a ma ramo ndegui ju aipe'a 'rã ndepo'akaa, nerembiguai pe ju amboaxa aguã.

¹²Ha'e rami teĩ reĩ teria ja ndaibe'ai 'rã, nderu Davi re amaẽ vy. Ha'e rami 'rãgue py ndera'y po gui 'rã aipe'a.

¹³Ha'e rami avi ndaibe'apai 'rã guive ndepo'akaa. Ha'e vy ndera'y po py aeja 'rã peteĩ regua, xerembiguai Davi re ha'e Jerusalém tetã re xema'endu'a vy, aiporavo rire.

Salomão rovai guarã Nhanderuete omopu'ãague

¹⁴Ha'e gui SENHOR omopu'ã Salomão rovai guarã. Ha'e va'e ma Edom pygua Hadade, Edom pygua huvixa ramymino ae.

¹⁵Mba'eta Edom yvy re Davi oiko jave ixondaro kuery ruvixa Joabe voi ou avi omanogue onhono porã aguã. Ha'e va'e jave py ojuka avakue Edom pygua ha'e javi.

¹⁶(Mba'eta mboapy meme jaxy re Joabe oiko raka'e ha'e py Israel pygua xondaro kuery reve, Edom pygua avakue ojukapa peve.)

¹⁷Ha'e va'e jave py Hadade kunumi teri reve onha ovy amongue avakue Edom pygua tuu rembiguai kuery reve, Egito katy oje'oi aguã.

¹⁸Midiã yvy gui oje'oi vy Parã katy oguata jogueravy. Ha'e py ojouve ju ngupive guarã, ha'e vy ogueroaẽmba Egito pygua huvixa Faraó-a py. Ha'e va'e ma Hadade pe ome'ẽ peteĩ oo ijyvyrã guive, ha'e vy ijayvu oipytyvõ aguã re.

¹⁹Faraó omboaxy ete vy Hadade ra'yxyrã ome'ẽ avi ngovaja gua'yxy kypy'y va'e.

²⁰Ha'e va'e ma ta'yxy Tafnes kypy'y. Ha'e va'e ma oikuavã'i ava'i, Genubate hery va'e. Ha'e va'e ma Faraó ro py ae Tafnes omongakuaa herekovy, Faraó ra'y kuery rupi ae Genubate oiko.

²¹Ha'e gui Egito yvy re Hadade oikoa py oendu Davi guamoĩ kueryague rami ndoikovevei'i maa, ha'e ixondaro kuery ruvixa Joabe voi omano ma avia. Ha'e ramo Hadade aipoe'i Faraó pe:

— Tajejy ju xerekoa katy.

22 Ha'e ramo Faraó oporandu ixupe:

— Mba'e tu xereve reikoa py oata ndevy, ndevvy re rejevvy aguã?

Ombovai:

— Any, mba'eve rei ndoatai, teĩ taa ju — he'i.

23 Nhanderuete omoingo avi amboae Salomão rovai guarã. Ha'e va'e ma Eliada ra'y Rezom, opatô Zobá pygua huvixa Hadadezer gui ojava va'ekue.

24 Ha'e va'e ma guembiguai kuery avakue omboaty vy onhemoingo ha'e kuery ruvixa. Ha'e gui Davi pegua xondaro kuery jojokapa rire ha'e kuery ma Damasco katy oje'oi. Ha'e py ma huvixaverã omoĩ okuapy Rezom.

25 Ha'e va'e ma Salomão oikovea pukukue re Israel kuery rovaigua oiko. Hadade rami ae avi omoingo axy, Israel kuery re nda'ija'e'i vy Síria pygua kuery ruvixa onhemoingo rire.

Israel kuery ruvixa Jeroboão oĩ 'rãa re profeta Aías ijayvu ma voiague

26 Ha'e gui Nebate ra'y Jeroboão ma Efraim regua oiko tekoa Zereda pygua, Salomão rembiguai ae oiko. Ixy ma imeve'ỹ va'e, Zerua hery va'e. Ha'e va'e ava ae opo oupi huvixa rovai.

27 Po rami ae huvixa rovai oupi opo. Ha'e va'e jave py Salomão ma Milo ojapoa rupi ombojoja yvy nguu Davi rekoague rupi.

28 Ha'e gui Salomão oexa rã Jeroboão ava ipy'a guaxu ha'e oiko kuaa va'e, kunumi omba'eapo kuaa va'e ae. Ha'e ramo omopena José ramymino kuery regua omomba'eapo nheaãmby kuery ha'e javi re.

29 Ha'e gui ma Jerusalém tetã gui Jeroboão oguata vy tape rupi nhovaexĩ Siló pygua profeta Aías reve. Ha'e va'e ma peteĩ ao puku ipyau'i va'e py onhemonde ovy, ha'e rã ha'e kuery moko'i'ĩ ikuai nhuũndy py.

30 Ha'e ramo Aías ao puku ipyau'i va'e ojee gui omboi vy omondoro. Doze ra'ykue omboja'o.

31 Ha'e vy aipoe'i Jeroboão pe:

— Ejopy ke dez ra'ykue ndejeupe guarã, mba'eta po rami ijayvu SENHOR Israel kuery ruete: Ma'ẽ, Salomão po gui amondoropa 'rã ipo'akaa, ha'e vy ndevy pe ju amboaxa 'rã dez regua.

32 Ha'e rami avi peteĩ regua aeja teri 'rã ipo py, xerembiguai Davi ha'e Jerusalém tetã re ama'ẽ vy, Israel kuery ha'e javi regua gui aiporavo rire.

33 Mba'eta xegui Salomão ojepe'a vy guenapy'a re oĩ Sidom kuery xyete Astarote ra'angaa renonde, Moabe pygua kuery ruete Quemos ha'e Amom pygua kuery ruete Milcom ra'angaa renonde. Xeguigua tape rupi ve'ỹ oiko, xerenonde ha'eve va'e ndojapoxevei vy. Xeayvuague rupi ve'ỹ, aipotaa rami ve'ỹ oiko, tuu Davi oikoague rami e'ỹ.

34 Ha'e rami teĩ ixugui ipo'akaa ndaibe'apa etei 'rã guive. Ha'e rami 'rãgue py oikovea pukukue reguarã amoĩ huvixarã, xerembiguai Davi aiporavo va'ekue re ama'ẽ vy, mba'eta Davi ma mba'emo ajapo uka va'ekue ha'e xeayvuague ha'e javi rupi oiko va'ekue.

³⁵ Ha'e rã ta'y po gui ma aipe'a 'rã ipo'akaa, dez regua va'e, ndevy pe ju amboaxa 'rã.

³⁶ Ta'y po py peteĩ regua'i 'rã ame'ẽ, xerenonde xerembiguai Davi rekovia peteĩ hendy va'e oĩ riae aguã raka'e rã peve guarã, Jerusalém tetã xerery oĩ atyrã aiporavo va'ekue py ae."

³⁷ Ha'e gui ndee romoĩ ramo ndepo'aka 'rã ndepy'a py reipota va'e re rei, Israel pygua huvixa reĩ vy.

³⁸ Ha'e gui xee ajapo uka va'e ha'e javi ri rejapo ramo, ha'e xeguigua tape rupi reiko vy xerenonde rupi ha'evea ramigua ri rejapo, xeayvuague ha'e ajapo uka va'ekue remoimba ri xerembiguai Davi ojapoague rami avi, ha'e ramo xee aiko 'rã ndereve, ha'e ndevy ajapo 'rã peteĩ oo oĩ riae va'erã, Davi pe ajapo va'ekue ramigua, mba'eta ndevy pe amboaxa 'rã Israel kuery re repena aguã.

³⁹ Ha'e rã Davi ramymino kuery ma ambojexavai 'rã, teĩ raka'e rã peve'ỹ guive — he'i.

⁴⁰ Ha'e rami rã Salomão ojukaxe teĩ Jeroboão. Ha'e va'e oiko katu vy Egito vvy katy ojava, Egito pygua huvixa Sisaque reve jogueroayvu aguã. Ha'e py ae oiko Salomão omano peve.

2 Crônicas 9.29-31

⁴¹ Ha'e gui oĩve rei tema Salomão rekokue regua. Ha'e rami avi hi'arandua ha'e mba'emo ojapo va'ekue ha'e javi noĩ 'rã teve kuaxia Salomão rekokue oĩa re?

⁴² Quarenta ma'etỹ re Salomão oĩ huvixa Jerusalém py, Israel kuery ha'e javi re openaa rupi.

⁴³ Ha'e gui guamoĩ kueryague rami ndoikovevei'i ma ramo onhono porãa tetã Davi rekoague py ae. Ha'e gui ta'y Roboão ju oĩ ngu rekovia.

2 Crônicas 10.1-15

12 ¹ Ha'e gui Roboão oo Siquém katy, mba'eta ha'e py Israel kuery onhemboatypa ma nguvixarã omoĩ aguã.

² Ha'e nunga Nebate ra'y Jeroboão oendu. (Ha'e va'e ma Egito vvy re teri oiko, huvixa Salomão gui onhaague py.

³ Ha'e gui ju oenoĩa ramo) ha'e voi ou Israel kuery ha'e javi ikuaia py, Roboão reve ha'e kuery jogueroayvu aguã. Ha'e rami vy aipoe'i okuapy Roboão pe:

4 — Nderu ma orerereko axy ete va'ekue. Ha'e gui aỹ gui ma ndee orerereko porã'i ju ke nderu orembojexavai ha'e orerereko axyague gui. Ha'e ramo ma ndevy ae 'rã orekuai — he'i okuapy.

ⁿ 11.36 "Hendy va'e" he'ia ma huvixa raka'eve rã oiko aguã re ijayvu vy, ha'e Jesus Cristo rekorã re guive (1 Reis 15.4; 2 Reis 8.19; 2 Crônicas 21.7; Salmo 132.17; Lucas 2.30-32; João 8.12).

⁵Ha'e ramo Roboão ombovai:

— Tapeopa ju. Ha'e gui mboapy araa py ma peju ju xea py — he'i. Ha'e ramo heta va'e kuery oje'oipa.

⁶Ha'e gui ma huvixa Roboão onhemongeta uka nguu Salomão oikove teri jave tujakueve henonde ikuai va'ekue pe. Ha'e vy oporandu ha'e kuery pe:

— Mba'exa tu peẽ kuery xemongeta ta heta va'e kuery ambovai aguã?

⁷Ha'e ramo ha'e kuery ombovai:

— Aỹ gui kova'e kuery ruvixa reiko vy xapy'a rei reipytyvõxe ha'e repena kuaaxe ri vy ndeayvu porã'i, ha'e ramo ha'e kuery raka'e rã peve rã ikuai nerembiguai — he'i okuapy.

⁸Ha'e rami teĩ tujakueve omongeta rã Roboão noendu potai. Ha'e vy guembiguai kunumigue ojavegua kuery pe ju onhemongeta uka.

⁹Ha'e vy ha'e kuery pe aipoe'i:

— Peẽ kuery, mba'exa tu xemongeta ta kova'e kuery ambovai aguã? Mba'eta xe'vy ojerure vy “Orerereko porã'i ju nderu orerereko axyague gui”, he'i okuapy ramo.

¹⁰Ha'e ramo kunumigue ijavegua kuery ombovai okuapy:

— Po rami 'rã ndeayvu heta va'e kuery “Nderu orerereko axy, va'eri ndee orerereko porã'i ju”, he'i va'ekue pe. Po rami 'rã ndeayvu: “Xekuã kyrĩ'i va'e teĩ xeru ku'aa gui tuvixave.

¹¹Xeru penderereko axy ae ma, ha'e rã xee ma roguerereko axyve ete 'rã. Xeru ma vaka pi py penembojexavai penenupã vy, ha'e rã xee ma japeuxa popia py 'rã rombojexavai', 're 'rã — he'i okuapy.

¹²Ha'e va'e rire mboapy araa py Jeroboão ha'e heta va'e kuery reve joguerupa ju Roboão-a py, huvixa “Mboapy araa py pejevy ju xea py”, he'iague rami vy.

¹³Ha'e ramo huvixa Roboão ombovai vy ayvu poyi py ijayvu, tujakueve omongetaa noendu potai rire.

¹⁴Kunumigue omongetaague rami rive ijayvu vy aipoe'i:

— Xeru penderereko axy, ha'e rã xee ma roguerereko axyve 'rã. Xeru ma vaka pi py penembojexavai, ha'e rã xee ma japeuxa popia py 'rã rombojexavai — he'i.

¹⁵Ha'e rami vy huvixa Roboão noendu potai heta va'e kuery ayvu re, mba'eta ha'e rami aguã ma SENHOR gui ae oiko, Nebate ra'y Jeroboão pe Siló pygua Aías ijayvuague SENHOR omoingo aguã.

2 Crônicas 10.16-19

¹⁶Ha'e gui Israel kuery ha'e javi oexa rã ijayvua re huvixa Roboão ndojapyxaka potai ramo ivai vaipa okuapy. Ha'e vy aipoe'i:

— Mba'e tu ha'vy jareko Davi ramymino kuery reve? Jessé ra'y reve guarã noĩvei ri nhandevy! Israel kuery, jaje'oipa nhandero katy! Ha'vy

Davi ramymino kuery, pepena pendero re ae! — he'i okuapy. Ha'e rami vy Israel kuery peteĩ-teĩ oje'oiipa ju ngoo katy.

¹⁷Ha'e rã Judá regua tetã rupi Israel kuery hekoa va'e re ma Roboão ae opena oikovy.

¹⁸Ha'e gui heta va'e kuerya py huvixa Roboão omondouka omomba'eapo nhea'ãmbu kuery re opena va'ety Adorão. Ha'e rami teĩ Israel kuery ojapipa ita py, ha'e ramo omano. Ha'e rã huvixa Roboão ma okaróxa ogueraa nho vy onha ovy Jerusalém katy.

¹⁹Ha'e rami py Israel kuery onhemoingo Davi ramymino kuery rovaigua, aỹ peve guarã.

²⁰Ha'e rami vy Israel kuery ha'e javi ma Jeroboão ojevy ju maa oendu vy oenoĩ uka onhemboaty okuapya py, ha'e vy omoĩ okuapy nguvixarã. Mava'eve nda'ikuai Davi ramymino kuery rupive, Judá regua anho e'ỹ vy.^o

2 Crônicas 11.1-4

²¹Ha'e gui Jerusalém py Roboão ovaẽ ma vy omboatypa Judá ha'e Benjamim kuery, cento e oitenta mil oiporavo pyre, joe opu'ã kuaa va'e meme, Israel kuery rovai opu'ã aguã, ha'e kuery re Salomão ra'y Roboão ju ipo'aka aguã rami ojapo aguã.

²²Ha'e rami teĩ Nhanderuede oayvu ombou peteĩ ava guemimbo'e Semaías hery va'e pe. Ha'e va'e pe aipoe'i:

²³— Ndeayvu Salomão ra'y Roboão Judá pygua huvixa va'e pe, ha'e gui Judá ha'e Benjamim kuery pe, heta va'e kuery rembyrekue pe guive. Ha'e vy aipore:

²⁴“Po rami SENHOR ijayvu: ‘Tapeo eme, pepu'ã eme penderyvy Israel kuery rovai. Peteĩ-teĩ pejevy ju pendero katy, mba'eta xee ae ha'e nunga amoingo va'ekue’, he'i”, 're 'rã.

Ha'e rami SENHOR ijayvua omombe'u rã ha'e kuery oendu vy ojevypa, ijayvuague rami vy.

Jeroboão mba'emo ra'angaa rive ombojeroviaague

²⁵Ha'e gui Jeroboão omoatyrõ Siquém tetã Efraim regua yvy'ã re. Ha'e vy onhemboekoa ha'e py. Omoatyrõ avi Penuel.

²⁶Ha'e vy Jeroboão ojeupe ae aipoe'i:

— Aỹ ma nhi'ã xepo'akaa 'rãgue py Davi ramymino kuery nho 'rã ipo'aka.

²⁷Mba'eta kova'e kuery ma Jerusalém tetã katy oo jepi 'rã SENHOR pe mba'emo ome'ẽ aguã. Ha'e rami vy opy'a re oendu 'rã okuapy Judá pygua

^o 12.20 Apy “Israel kuery” he'ia ma dez-ve regua kuery Judá regua e'ỹ ikuai va'e re ijayvu vy. Ha'e rã amboae py ma jaikuaa 'rã judeu kuery ha'e javi re ijayvua.

huvixa Roboão re ju oopa aguã. Ha'e vy xejuka 'rã okuapy, Judá pygua huvixa pe ojevypa vy — he'i.

²⁸Ha'e gui huvixa onhemongeta uka vy mokoĩ vaka ra'y ra'angaa ojapo ouro gui. Ha'e vy aipoe'i heta va'e kuery pe:

— Peẽ Israel kuery, aỹ gui ma Jerusalém katy peove e'ỹ teĩ ha'eve. Apy ae pexa Penderuete ramigua Egito yvy gui pendererupaare — he'i.

²⁹Ha'e va'e ta'angaa ma peteĩ omoĩ Betel py, ha'e rã amboae ma Dã py.

³⁰Ha'e ramia káuxa heta va'e kuery ojevavy okuapy, Dã py voi oje'oi tema vy, vaka ra'y ra'angaa rive peteĩ-teĩ omboete aguã.

³¹Yvy'ã ikuaia rupi Jeroboão ojapo avi ombojerovia atyrã. Ha'e vy heta va'e kuery regua rive omoĩ sacerdote kueryrã, Levi ramymino kuery regua e'ỹ teĩ.

³²Ha'e gui irundy meme jaxya re quinze araa py ojapo peteĩ ngaru, Judá re ngaru oiko va'e ramigua. Ha'e rami vy mba'emo oapy okuapy altar áry. Ha'ekue ramigua Betel tetã py avi ojapo vy mba'emo omeẽ okuapy vaka ra'y ra'angaa ojapo va'ekue pe. Betel py voi omoĩ sacerdote kueryrã, yvy'ã re ombojerovia atyrã omopu'ã mbyre peguarã.

³³Ha'e gui oito jaxya re quinze araa py, ha'e ae oipotaa rami rive oa'angaague py ae, oo oiny Betel py altar ojapo uka va'ekuea py. Ha'e py voi ojapo ngaru Israel kuery pegua. Heakuã porã va'e oapy avi ha'e py.

Altar oĩ va'e re profeta ijayvuague

13 ¹Ha'e gui ma peteĩ ava Nhanderuete remimbo'e SENHOR ijayvuague rami vy Judá gui ou vy Betel py ovaẽ. Ha'e jave py altar yvýry Jeroboão hi'aĩ heakuã porã va'e oapya py.

²Ha'e ramo profeta ojapukai reve ijayvu altar re. SENHOR aipoe'i ukaague rami vy aipoe'i:

— Altar, altar! Nhanderuete ijayvu po rami: “Ma'ẽ, oiko 'rã peteĩ Davi ro pygua ramymino, Josias hery va'e. Ha'e va'e ma nde'áry oapy 'rã sacerdote kuery yvy'ã regua, nde'áry ha'e va'e kuery heakuã porã va'e oapy va'ekue ae. Ha'e rami py nde'áry oapya 'rã nhande va'e kãgue”, he'i.

³Ha'e va'e árave ma omombe'u avi mba'emo kuaa ukaarã. Ha'e vy aipoe'i:

— Po rami SENHOR omombe'u uka mba'emo kuaa ukaarã. Ma'ẽ, altar ovopa rive 'rã, ha'e vy hi'áry tanhimbu oĩ va'ekue voi onheẽmba 'rã — he'i.

⁴Ha'e rami Nhanderuete remimbo'e Betel pygua altar re ijayvu rã huvixa Jeroboão oendu vy altar áry gui opo oipe'a vy okuave'ẽ vy “Pejopy”, he'i ramove ipo ipiru vyvoi, Nhanderuete remimbo'e rovai okuave'ẽ ramo. Ha'e ramo nomomyĩ kuaavei.

⁵Ha'e ramo altar ovo xapy'a rã hi'áry tanhimbu oĩ va'ekue onheẽmba, SENHOR ijayvuague rami mba'emo kuaa ukaarã hemimbo'e omombe'u va'ekue rami vy.

⁶Ha'e rami rã huvixa aipoe'i Nhanderuete remimbo'e pe:

— Ejapukai te'i ae ri SENHOR nderuete pe, ha'e vy ejerure xere, xepo ratãmbaa gui ha'eve ju aguã — he'i.

Ha'e ramo Nhanderuete remimbo'e ojerure SENHOR pe. Ha'e ramove huvixa po ha'eve ju, ha'ekue rami ae.

⁷Ha'e gui ma huvixa aipoe'ive ju Nhanderuete remimbo'e pe:

— Eju xerupive xero py, ha'e he'u mba'emo nembaraete aguã. Ha'e rã xee ma ameẽ 'rã mba'emo ndevy.

⁸Ha'e rami teĩ Nhanderuete remimbo'e va'e ombovai huvixa pe:

— Ndero py rereko va'e regua ma mbyte rupi peve xevy reme'ẽ teĩ xee ndaai 'rã nderupive, nda'ui 'rã mbojape, nday'ui 'rã guive yy kova'e tekoa py.

⁹Mba'eta po rami ae xevy SENHOR ijayvu vy aipoe'i va'ekue: “Ndere'ui 'rã mbojape, neĩ nderey'ui 'rã yy, ha'e neĩ nderejevvi 'rã guive tape rejuague rupi”, he'i va'ekue.

¹⁰Ha'e rami vy ojepe'a vy amboae tape rupi oo, Betel katy ouague rupi e'ỹ.

Profeta nonhe'ẽ rendui rã ombopagaague

¹¹Ha'e gui Betel py oiko avi peteĩ profeta tuja'i va'e. Ha'e va'e oĩa py ta'y kuery ou vy omombe'u Nhanderuete remimbo'e ha'e va'e ára Betel py ojapo va'ekue ha'e javi. Nguu pe omombe'u avi huvixa pe ijayvuague.

¹²Ha'e ramo tuu oporandu ha'e kuery pe:

— Mava'e tape rupi ha'vy oo? — he'i ramo ta'y kuery oexa uka tape Nhanderuete remimbo'e Judá guigua ooague.

¹³Ha'e gui ma gua'y kuery pe aipoe'ive ju:

— Pembokupe árygua ha'vy xerymba mburika xevy pe — he'i. Ixupe ombokupe áryguapa ramo oĩ hi'áry,

¹⁴ha'e oo Nhanderuete remimbo'e rakykue. Ha'e vy oupity yvyra carvalho gyy py oguapy oiny rã. Ha'e rami vy aipoe'i ixupe:

— Ndee ae pa Nhanderuete remimbo'e Judá gui reju va'ekue?

Ombovai:

— Xee ae ri — he'i.

¹⁵Ha'e ramo aipoe'i:

— Eju ha'vy xerupive xero py, ja'u mbojape.

¹⁶Ha'e rã ombovai:

— Nda'evei ndereve ajevvy aguã, neĩ navaeĩ 'rã ndero py, nda'ui 'rã mbojape, neĩ yy ma voi nday'ui 'rã kova'e tekoa py.

¹⁷Mba'eta SENHOR ayvu rupi aipo'ea xevy: “Ha'e py ma ndere'ui 'rã mbojape neĩ nderey'ui 'rã yy, tape rejuague rupi guive ndereo jevvi 'rã”, 'ea rire — he'i.

¹⁸Ha'e rami rã aipoe'ive ju ixupe:

— Xee voi profeta aiko ndee rami ae. Ha'e SENHOR ayvu rupi peteĩ anjo aipoe'i xevy: “Ejapo ke nderupive ndero py ojevvy aguã rami, mbojape ho'u ha'e yy oy'u aguã”, he'i va'ekue — he'i ijapua rupi.

19 Ha'e ramo ma ojevvy vy hoo py ovaẽ vy mbojape ho'u, yy oy'u guive.

20 Mesa py ha'e kuery ikuai jave joguerojevvyare pe SENHOR ombou oayvu.

21 Ha'e ramo Nhanderuete remimbo'e Judá guigua pe ojapukai vy aipoe'i:

— Po rami ijayvu SENHOR: “Nerenhe'ẽ rendui ra'e SENHOR, nderejapoi SENHOR nderuete ojapo uka va'ekue.

22 Ha'e rami 'rãgue py rejevvy vy re'u mbojape ha'e rey'u guive yy ndevy, 'Ndere'ui 'rã mbojape, neĩ yy ma voi nderey'ui 'rã', he'iaague py ae. Ha'e rami rire nderetekue nonhono porãai 'rã nderu kuery onhono porãague py”, he'i.

23 Ha'e gui profeta joguerojevvyare va'e opa ma mbojape ho'u ha'e yy oy'upa ma vy joupe ombokupe árygua ju mburika.

24 Ha'e gui ma amboae ma oo ramo tape rupi ooa py peteĩ guary ovaexĩ vy ojuka. Hetekue ma tape rupi oity inony rive, mburika ha'e guary ma hi'aĩ hetekue yvýry.

25 Ha'e rupi oguata va'e kuery oaxa vy oexa okuapy hetekue tape rupi itui rã, ha'e guary voi hetekue yvy'iry hi'aĩ rã. Ha'e vy oje'oi vy profeta tuja'i va'e rekoa py omombe'u.

26 Ha'e gui profeta joguerojevvyare ha'e nunga oendu vy aipoe'i:

— Nhanderuete remimbo'e va'ekue ae ri, SENHOR nonhe'ẽ rendui va'ekue. Ha'e nunga rupi ae SENHOR omboaxa guary pe. Ha'e rã omboa'ypa vy ojuka, SENHOR ixupe aipoe'i ukaague rami vy.

27 Ha'e gui aipoe'i gua'y kuery pe:

— Pembokupe árygua ha'vy xerymba mburika — he'i ramo ombokupe áryguapa.

28 Ha'e ramo oo vy ojou tetekue tape rupi oity pyre, ha'e tetekue yvýry mburika'i ha'e guary hi'aĩ va'eri ndo'ui, neĩ mburika ma voi nomboa'ypai ra'e.

29 Ha'e gui Nhanderuete remimbo'e retekue profeta oupi vy mburika'i áry omoĩ vy ogueraa ju. Ha'e rami vy guekoa py ju profeta tuja'i ojae'o reve oguerovaẽ onhono porã aguã.

30 Nguparã oguereko katu ma voi va'ekue py ae onhono porã. Ha'e vy ha'e kuery ojae'opa okuapy vy

— Aikore xeryvy! — he'i okuapy.

31 Onhono porã ma rire aipoe'i gua'y kuery pe:

— Xee amano ma ramo ke xenhono porã avi Nhanderuete remimbo'e nanhono porãague py ae. Pemoĩ ke xekãgue ikãgue yvýry.

32 Mba'eta ojeupity 'rãe Betel py altar oĩ va'e rovai SENHOR omombe'u ukaague, Samaria yvy re ombojeroviaaty ikuai va'e rovai guive — he'i.

Jeroboão ojejavvyve tema ovyague

³³Ha'e nunga oiko rire teĩ Jeroboão ndojepe'ai ae tema gueko vaia gui. Ha'e rami 'rãgue py heta va'e kuery regua rive omoĩve sacerdote kuery yvy'ã rupi ombojeroviaaty ikuai va'e peguarã. Ha'e va'e oipota va'e rei tema omoĩ sacerdote kuery yvy'ã rupi ombojeroviaaty ikuai va'e peguarã. ³⁴Ha'e rami tema oiko Jeroboão ro pygua kuery ojejavypa rei aguã rami, ko yvy gui ha'e kuery omombaa aguã okanhymba peve.

Jeroboão rovai profeta Aías ijayvuague

14 ¹Ha'e va'e jave py Jeroboão ra'y Abias imba'eaxy. ²Ha'e ramo gua'yxy pe aipoe'i:

— Tereo aỹ'i ma voi, ejexa uka amboae rami, “Jeroboão ra'yxy teve” 'ea e'ỹ aguã. Ha'e vy tereo Siló py. Ha'e py ma oiko profeta Aías, kova'e kuery ruvixarã xee aĩ aguã re ijayvua ma voi va'ekue.

³Eraa avi dez mbojape, xipa'i ha'e peteĩ ryru ei. Evaẽ oĩa py hexeve ndeayvu aguã. Ha'e ramo ha'e ma omombe'u 'rã xera'y re oiko 'rãa — he'i.

⁴Ha'e ramo Jeroboão ra'yxy oiko ha'e rami ae. Ha'e vy opu'ã ovy Siló katy, ha'e Aías ro py ovaẽ. Ha'e rã Aías ma tujai'ete vy ndoexavei ma.

⁵Ha'e gui SENHOR aipoe'i Aías pe.

— Ma'ẽ, ou ma oiny Jeroboão ra'yxy opi'a imba'eaxya re oporandu aguã. Po rami-rami 'rã ijayvu oike ma ouvy vy, “Jeroboão ra'yxy ae rima ra'e” re e'ỹ aguã — he'i.

⁶Ha'e gui Aías ma kunha va'e okẽ rupi oike nhendu rã oendu vyve aipoe'i:

— Eike ke, Jeroboão ra'yxy. Mba'e re tu amboae rami rejexa ukaxe? Mba'eta ndevy pe haxy va'e amombe'u aguã rami aiko.

⁷Tereo ju, aipo're Jeroboão pe: “Po rami ijayvu SENHOR Israel kuery ruete va'e: Xee ma heta va'e kuery mbyte gui roiporavo vy romoĩ huvixa Israel kuery re repena va'erã.

⁸Davi ro pygua kuery po'akaa aipe'a vy ndevy ju amboaxa, va'eri ndee ma xerembiguai Davi oikoague rami e'ỹ reiko. Mba'eta ha'e va'e ma ajapo uka va'ekue ojapoa rupi xerupive oiko va'ekue opy'a ha'e javi py, xerenonde rupi ha'evea ramigua anho ojapo.

⁹Ha'e rã ndee ma mba'emo vai anho rejapo, huvixa reĩ e'ỹ mbove ikuai va'ekue ha'e javi gui ndereko vaive ete vy. Ha'e vy amboae tuete kuery ra'angaarã rejapo avi mba'emo ryku gui rive, xembopoxy aguã rami. Ha'e rami vy ndeukupe rive rerova xea katy.

¹⁰Ha'e nunga rupi Jeroboão ro pygua kuery áry xee ambou 'rã mba'emo vai anho. Ha'e vy Jeroboão ramymino kuery amomba 'rã ava ma guive rã, escravo e'ỹ vy ikuai rive'i va'e teĩ. Ha'e vy Jeroboão ro pygua kuery amombopa 'rã mymba repoxi mombyry omombopaa rami, ha'e kuery ha'e javi opa peve.

11 Ha'e ramo Jeroboão guigua tetã py omano va'ekue jagua ho'upa kuerei 'rã, ha'e rã mba'ety rupi omano va'ekue ma guyra yvate rupigua 'rã ho'u", he'i SENHOR.

12 — Ha'e rami rã ejere ju, tereo ndero katy. Ha'e gui nderekoa re ndepy remove ramove ndepi'a'i omano 'rã.

13 Ha'e ramo Israel kuery ha'e javi ojae'opa reve 'rã onhono porã. Ha'e rami avi Jeroboão ra'y kuery va'e regua ma ha'e va'e anho'i 'rã onhono porãa, mba'eta Jeroboão ro pygua kuery regua ha'e va'e re anho oĩ SENHOR ojou porã va'e.

14 Ha'e gui SENHOR amboae ju 'rã omoĩ huvixa ojepegua Israel kuery re opena va'erã. Ha'e va'e ma oĩ vy omomba 'rã Jeroboão ro pygua kuery. Xee aipoa'eague oikopa vyvoi 'rã.

15 Ha'e gui Israel kuery voi SENHOR oity ukapa 'rã mba'emo'ygue-'ygue yy rupi ivevui vy omyĩ rei va'e rami ikuai peve. Kova'e vvy porã tuu kuery pe ome'ẽ va'ekue gui oipe'apa 'rã Israel kuery, Eufrates yakã rovai rupi ju omoaimba 'rã, SENHOR ombopoxya rupi ta'angarã vvyra omopu'ã rire.

16 Ha'e rami py Jeroboão ojevavyague re oeja 'rã Israel kuery, joguerojevavya rire — he'i.

17 Ha'e gui ma Jeroboão ra'yxy opu'ã vy oo ju. Tirza tekoa py ovaẽ. Ngoo py ovaẽ ramove ava'i va'e omano ma.

18 Ha'e ramo Israel kuery ha'e javi onhono porã vy ojae'opa okuapy, SENHOR oayvu guembiguai profeta Afas rupi ombou va'ekue rami vy.

19 Ha'e gui oĩve rei tema Jeroboão rekokue regua. Ha'e rami avi joe opu'ãague, joe openaague ha'e mba'emo ojapo va'ekue ha'e javi noi 'rã teve kuaxia Israel pygua huvixa kuery rekokue oĩa re?

20 Vinte e dois ma'etỹ re ma Jeroboão oĩ huvixa. Ha'e gui ndoikovevei'i ma guamoĩ kueryague rami. Ha'e ramo ta'y Nadabe ju oĩ nguu rekovia.

2 Crônicas 12.1-16

21 Ha'e gui Salomão ra'y Roboão ma Judá re oĩ huvixa. Ixy ma Amom guigua, Naamá hery va'e. Quarenta e um ma'etỹ ma oguerekoa py Roboão omboypy huvixa oĩ aguã, ha'e gui dezessete ma'etỹ re peve opena Jerusalém py. Ha'e va'e tetã ma Israel re ikuai va'e gui SENHOR oiporavo va'ekue hery oĩ aguã.

22 Ha'e gui ma Judá pygua kuery ha'eve'ỹ ete va'e ojapo okuapy SENHOR renonde. Ojevavya rupi anho ikuai vy guamoĩ kuery gui voi nda'eveive va'e ojapo okuapy SENHOR nda'evei etea oendu aguã rami.

23 Mba'eta Judá pygua kuery voi vvy'ã re omopu'ã mba'emo ra'angaa, ita ha'e vvyra ta'angarã vvy'ã ikuai va'e áry, ha'e vvyra ikuai va'e guy rupi.

24 Ijyvy re ikuai avi avakue ta'angaa pegua itavy rei va'e. Ha'e rami vy ojapo okuapy ha'eve'ỹ va'e vvy regua Israel kuery renonde gui SENHOR oipe'a va'ekue ikuaiague rami rive.

²⁵Ha'e gui peteĩ nhiruĩ ma'etỹa re ma Roboão huvixa oĩ jave py Egito pygua huvixa Sisaque ou Jerusalém re opu'ã aguã.

²⁶Ha'e vy ogueraapa SENHOR pegua opy ha'e huvixa ropy iporãgueve oĩ va'ekue. Ogueraa avi hu'y jokoarã ouro guigua Salomão ojapo va'ekue.

²⁷Ha'e gui ha'e va'ekue rekovia ma huvixa Roboão ojapove ju hu'y jokoá, teĩ overa va'e guigua rive. Ha'e va'e ma omboaxa huvixa rokẽ rarõa kuery rerekoa po py.

²⁸Ha'e gui SENHOR pegua oo py huvixa oike nhavõ harõa kuery ogueraa 'rã hu'y jokoá. Ha'e rire ogueru kuerei 'rã opy ja'o harõa kuery ikuaiaty py.

²⁹Ha'e gui oĩve rei tema Roboão rekokie regua. Ha'e rami avi mba'emo ojapo va'ekue ha'e javi noĩ 'rã teve kuaxia Judá pygua huvixa kuery rekokie oĩa re?

³⁰Jeroboão kuery reve Roboão kuery joguero'a okuapy oikovea pukukue re.

³¹Ha'e gui ma Roboão ndoikovevei'i ma guamoĩ kueryague rami. Ha'e gui ha'e kuery reve onhono porãa tetã Davi rekoague py. Ixy rery ma Naamá, Amom guigua. Ha'e gui ta'y Abias ju oĩ nguu rekovia.

2 Crônicas 13.1-22

15 ¹Ha'e gui Nebate ra'y Jeroboão dezoito ma'etỹ re ma huvixa oĩ jave py Abias oĩ Judá pygua huvixarã.

²Ha'e vy mboapy ma'etỹ re opena Jerusalém py. Ixy ma Absalão rajy Maaca.

³Ha'e va'e ma nguu ojejavypaague ha'e javi rupi ae ju oiko. Ha'e vy ipy'a re noĩ SENHOR nguete pe ete oiko aguã, nguu Davi oikoague rami e'ỹ.

⁴Ha'e rami teĩ SENHOR tuete Davi re oma'ẽ vy hekovia omoĩ peteĩ hendy va'e Jerusalém py, ha'e va'e oiko rire ta'y ju omoingo vy. Ha'e rami vy omoĩ atãve Jerusalém.^P

⁵Mba'eta Davi ma SENHOR renonde ha'evea rami anho ojapo va'ekue, oikovea pukukue re ndojepe'ai guive peteĩve ojapo uka va'ekue gui ma voi, Urias heteu va'e re ojapo va'ekue py e'ỹ vy.

⁶Roboão ha'e Jeroboão ikuaia pukukue re oiko riae joe opu'ã va'e.

⁷Ha'e gui oĩve rei tema Abias rekokie regua. Ha'e rami avi hi'arandua ha'e mba'emo ojapo va'ekue ha'e javi noĩ 'rã teve kuaxia Judá pygua huvixa kuery rekokie oĩa re? Oiko avi raka'e Abias ha'e Jeroboão kuery reve joe opu'ãa.

⁸Ha'e gui ma Abias ndoikovevei'i ma guamoĩ kueryague rami. Ha'e ramo onhono porãa tetã Davi rekoague py. Ha'e gui ta'y Asa ju oĩ nguu rekovia.

^{P 15.4} "Hendy va'e" he'ia ma hekovia huvixa mboae raka'eva rã oiko va'erã re ijayvu vy (1 Reis 11.36).

2 Crônicas 14.1-8; 15.16–16.14

9 Ha'e gui Israel pygua huvixa Jeroboão vinte ma'etÿa re ma oĩ jave py Asa oĩ Judá pygua huvixarã.

10 Ha'e va'e ma quarenta e um ma'etÿ re opena Jerusalém py. Ijaryi ma Absalão rajy Maaca hery va'e.

11 Ha'e gui Asa ma SENHOR renonde rupi ha'veea rami oiko, guamoĩ Davi rami ae.

12 Mba'eta ovyv gui oipe'apa avakue ta'angaa pegua itavy rei va'ekue, oitypa avi ta'angaa nguu kuery ojapo va'ekue.

13 Ojaryi Maaca eteve voi oipe'a huvixa xy po'akaa gui, mba'eta ha'e va'e ma vyvra gui ta'angaa ojeguaru pyrã ojapo uka rire. Ha'e rã Asa ma ta'angaa ombovaipa vy oapypa Cedrom yvyugua py.

14 Ha'e rami teĩ yvy'ã rupi ombojerovia atyrã ojapo pyre ma nombovaipai va'eri Asa oikovea pukukue re SENHOR pe ae oiko opy'a py.

15 Ha'e vy SENHOR pegua opy ogueru ju SENHOR pe mba'emo nguu omboaxa uka va'ekue, ha'e ae omboaxa uka va'ekue guive: prata, ouro ha'e tembiporu.

16 Israel pygua huvixa Baasa reve Asa opuã riae, oikovea pukukue re.

17 Mba'eta Israel pygua huvixa Baasa ma Judá kuery rovai ou vy ojokopa Ramá tetã, Judá pygua huvixa Asa openaa gui mava'eve oo e'ÿ aguã, neĩ ovaêa e'ÿ aguã ha'e py.

18 Ha'e ramo Asa oipe'apa ouro ha'e prata SENHOR pegua opy oĩ teri va'e, ha'e huvixa ropy omoĩ porã mbyre voi. Ha'e vy guembiguai kuery po py huvixa Asa omboaxapa vy omondoukapa Síria pygua huvixa Ben-Hadade pe, Damasco tetã py oĩa py. Ha'e va'e ma Heziom ramymino Tabrimom ra'y. Ha'e vy ixupe aipoe'i uka:

19— Jajapo ke jomeme nhandekuai porã'i aguã, nderu xeru reve ikuaiaague rami. Ne'exa, aru ruka ndevy ame'ẽ rive va'e, prata ha'e ouro. Ha'e rã tereo, Israel pygua huvixa Baasa-a py embovaipa hexeve guarã rejapo va'ekue, xeretã ojokoa gui ojepe'a aguã — he'i uka.

20 Ha'e ramo Asa ijayvua Ben-Hadade oendu vy xondaro ruvixa kuery omondouka Israel kuery retã re opuã aguã. Ha'e rami vy oitypa Ijom, Dã, Abel-Bete-Maaca ha'e Quinerete tekoa ha'e javi rupi, Naftali yvy rupi voi.

21 Ha'e nunga Baasa oendu vy opytu'u Ramá tetã ojokoa gui, ha'e vy Tirza tekoa py ju opyta.

22 Ha'e ramo huvixa Asa ma Judéia ha'e javi rupi omombe'u uka oupaa vy Ramá gui oguerupaa ju aguã ita ha'e vyvra huvixa Baasa ojokoa py oiporu va'ekue. Ha'e va'ekue py ma huvixa Asa ju ojapo Geba tetã Benjamim regua ha'e Mispa.

23 Ha'e gui oĩve rei tema Asa rekokue regua. Ha'e rami avi ipo'akaague, tetã ojapouague, ha'e mba'emo ojapo va'ekue ha'e javi noĩ 'rã teve kuaxia

Judá pygua huvixa kuery rekokue oĩa re? Ha'e gui tuja'i ma jave imba'eaxy opy rupi.

²⁴ Ha'e gui Asa ndoikovevei'i ma guamoĩ kueryague rami. Ha'e ramo onhono porãa tetã Davi rekoague py, tuu kuery ituia py ae. Ha'e gui ta'y Josafá ju oĩ nguu rekovia.

Israel pygua huvixa Nadabe ha'eve'ỹa rami joguerekoague

²⁵ Ha'e gui Judá pygua huvixa Asa mokoĩ ma'et'ỹa re ma oĩ jave py Jeroboão ra'y Nadabe oĩ Israel pygua huvixarã. Ha'e vy mokoĩ ma'et'ỹ re oiko Israel kuery re openaa rupi.

²⁶ Ha'e va'e ma SENHOR renonde rupi ha'eve'ỹ va'e ojapo oikovy nguu oikoague rami, ha'e nguu Israel kuery oguerojevavypaague rupi ae.

²⁷ Ha'e ramo hexe Issacar regua Aías ra'y Baasa opu'ã vy oity filisteu kuery rekoa Gibetom py, Gibetom tekoa Nadabe ha'e Israel kuery ha'e javi ojokopa jave.

²⁸ Ha'e vy Baasa ma Judá pygua huvixa Asa oĩ jave mboapy ma'et'ỹa py Nadabe ojuka vy ha'e ju huvixarã oĩ hekovia.

²⁹ Ha'e gui oĩ ypy'ia pyve ojukapa Jeroboão ramymino kuery ha'e javi. Neĩ pete'ive ma voi ndoejai oikove reve, omomba ete, SENHOR guembiguai Siló pygua Aías rupi oayvu ombou va'ekue rami vy,

³⁰ Jeroboão ojevavypaague re ae, ha'e Israel kuery oguerojevavypa ague re, mba'emo vai py SENHOR Israel kuery ruete ombopoxya py.

³¹ Ha'e gui oive rei tema Nadabe rekokue regua. Ha'e rami avi mba'emo ojapo va'ekue ha'e javi noĩ 'rã teve kuaxia Israel pygua huvixa kuery rekokue oĩa re?

³² Asa ha'e Israel pygua huvixa Baasa ikuaia pukukue re oiko raka'e jomeme opu'ã va'e.

Israel pygua huvixa Baasa oĩ jave guare

³³ Ha'e gui Judá pygua huvixa Asa mboapy ma'et'ỹa re ma oĩ jave Aías ra'y Baasa oĩ huvixarã. Ha'e va'e ma Israel kuery ha'e javi re opena oikovy Tirza py. Vinte e quatro ma'et'ỹ re opena.

³⁴ SENHOR renonde ojapo ha'eve'ỹ va'e. Ha'e vy Jeroboão ojevavypaague rupi ae oiko, ha'e Israel kuery oguerojevavypa ague rupi.

Baasa rovai guarã Jeú ijayvu ma voiague

16 ¹ Ha'e gui SENHOR oayvu ombou Hanani ra'y Jeú pe. Baasa rovai ijayvu vy aipoe'i:

² — Xee ma yvy ku'i gui romopu'ã vy romoĩ va'ekue xevygua Israel kuery ruvixarã, va'eri Jeroboão rekokue rupi reiko vy xevygua Israel kuery rerojevavypa, xembopoxy aguã rami.

³Ne'exa Baasa, xee romomba ma 'rã neramymino kuery reve. Ha'e vy ndero pygua kuery re ajapo 'rã Nebate ra'y Jeroboão ro pygua kuery re ajapoague rami.

⁴Ha'e rami rã Baasa guigua kuery tetã rupi omano va'ekue jagua kuery ho'upa 'rã, ha'e rã mba'ety rupi omano va'ekue ma guyra yvate rupigua 'rã ho'u — he'i.

⁵Ha'e gui oïve rei tema Baasa rekokue regua. Ha'e rami avi opo'akaa rupi mba'emo ojapo va'ekue ha'e javi noĩ 'rã teve kuaxia Israel pygua huvixa kuery rekokue oĩa re?

⁶Ha'e gui Baasa ndoikovevei'i ma guamoĩ kueryague rami. Ha'e ramo onhono porãa Tirza py ae. Ha'e gui ta'y Elá ju oĩ nguu rekovia.

⁷Ha'e rami aguã ae SENHOR oayvu ombou Hanani ra'y profeta Jeú pe Baasa ha'e hamymino kuery rovai, mba'eta SENHOR renonde opa mba'e py ojapo vai vy ombopoxy, Jeroboão ro pygua kuery ikuaiague rami oikoa py, ha'e Jeroboão ro pygua kuery ojukapaa py.

Israel pygua huvixa Elá re Zinri opu'ãague

⁸Ha'e gui Judá pygua huvixa Asa vinte e seis ma'etÿa re ma oĩ jave py Baasa ra'y Elá oĩ Israel kuery ruvixarã, tetã Tirza py ae. Mokoĩ ma'etÿ re opena.

⁹Ha'e va'e re opu'ã hembiguai Zinri joe opu'ãa pygua karóxa ikuai va'e re mbyte rupi peve opena va'e. Elá ma Tirza py oĩ guembiguai Arsa ro py, oy'u ha'e oka'u vaipaa rupi.

¹⁰Ha'e gui Zinri oike vy oguero'a vy ojuka ete, Judá pygua huvixa Asa vinte e sete ma'etÿa re ma oĩ jave. Ha'e vy ha'e ae ju oĩ hekovia.

¹¹Ha'e va'e ma tenda openaaty áry oĩ ypy vyve ojukapa Baasa kuery. Ndoejai neĩ peteïve avakue, hetarã, neĩ irũ kuery ma voi.

¹²Ha'e rami py Zinri ojukapa Baasa kuery, profeta Jeú rupi Baasa rovai SENHOR oayvu ombouague rami vy.

¹³Baasa ha'e ta'y Elá opa mba'e py ojejavyague re ojuka, ha'e Israel kuery oguerojevaypa ague re, SENHOR Israel kuery ruete ombopoxy aguã rami, mba'emo ra'angaa ojapoague re guive.

¹⁴Ha'e gui oïve rei tema Elá rekokue regua. Ha'e rami avi mba'emo ojapo va'ekue ha'e javi noĩ 'rã teve kuaxia Israel pygua huvixa kuery rekokue oĩa re?

Israel pygua huvixa Zinri oĩ jave guare

¹⁵Ha'e gui Judá pygua huvixa Asa vinte e sete ma'etÿa re ma oĩ jave py Zinri sete ára ete'i oĩ Tirza py. Ha'e jave py heta va'e kuery ma filisteu kuery rekoa Gibetom re opu'ãa rupi ikuai.

¹⁶Ha'e gui ha'e py ikuai va'e oendu “Zinri ma huvixa rovai opu'ã vy ojuka” 'ea rã. Ha'e rami vy ha'e va'e árave Israel kuery ikuai va'e ha'e javi nguvixarã omoĩ xondaro kuery rerekoa Onri.

17 Ha'e ramo Gibetom gui Onri ogueraa Israel kuery ha'e javi. Ha'e vy Tirza tekoa ojokopa okuapy.

18 Ha'e gui Zinri ma tetã re ipo'akaa ta ma ramo oexa vy oo huvixa ropy imbaraetevea py. Ha'e py oike ma vy oĩa áry omoendypa vy omano.

19 Ojevavyague re ae omano, SENHOR renonde ha'eve'ỹ va'e ojapo rire, Jeroboão oikoague rami ae Israel kuery oguerojevavyapa ague re.

20 Ha'e gui oĩve rei tema Zinri rekokue regua. Ha'e rami avi huvixa rovai opu'ãague ha'e mba'emo ojapo va'ekue ha'e javi noĩ 'rã teve kuaxia Israel pygua huvixa kuery rekokue oĩa re?

Israel pygua huvixa Onri oĩ jave guare

21 Ha'e gui Israel kuery oja'o mokoĩ henda katy. Peteĩ ja'okue ma Ginate ra'y Tibni rupive oje'oi ngvixarã omoĩ aguã, ha'e rã amboae ja'okue ma Onri rupive oje'oi.

22 Ha'e gui Onri rupive oje'oi va'ekue ma ipo'aka okuapy Ginate ra'y Tibni rupive oo va'ekue re. Ha'e gui Tibni omano ramo Onri ae ju opena.

23 Ha'e rami py Judá pygua huvixa Asa trinta e um ma'et'ya re ma oĩ jave py Onri oĩ Israel kuery ruvixarã. Ha'e javi vy doze ma'et'ỹ re opena. Ha'e rã Tirza py ma seis ma'et'ỹ re opena.

24 Ha'e gui Semer gui ojogua Samaria vvyty sessenta e seis quilos prata re, ha'e vy omombaraete. Vvyty áry tetã ojapo va'ekue ma omboery Samaria, Semer vvy jakue rery rupi.

25 Onri ma SENHOR renonde ojapo oikovy ha'eve'ỹ va'e. Ha'e oiko e'ỹ mbove ikuai va'ekue gui ojapo vaive.

26 Nebate ra'y Jeroboão oikoague ha'e javi rupi oiko, Israel kuery oguerojevavyapa ague rupi. Ha'e vy SENHOR Israel kuery ruete ipoxy aguã rami ojapo ta'angarã ojapoa py.

27 Ha'e gui oĩve rei tema Onri rekokue regua. Ha'e rami avi opo'akaa oexa ukaa rupi mba'emo ojapo va'ekue ha'e javi noĩ 'rã teve kuaxia Israel pygua huvixa kuery rekokue oĩa re?

28 Ha'e gui Onri ndoikoveve'i ma guamoĩ kueryague rami. Ha'e ramo onhono porãa Samaria py. Ha'e gui ta'y Acabe ju oĩ nguu rekovia.

Israel pygua huvixa Acabe oĩ, ha'e Jezabel re omendaague

29 Ha'e gui Judá pygua huvixa Asa trinta e oito ma'et'ya re ma oĩ jave py Onri ra'y Acabe oĩ Israel kuery ruvixarã. Ha'e vy vinte e dois ma'et'ỹ re opena oikovy Israel kuery re, Samaria py ae.

30 Onri ra'y Acabe ma SENHOR renonde ojapo oikovy ha'eve'ỹ va'e, ha'e oiko e'ỹ mbove ikuai va'e gui heko vaive va'e.

31 Nebate ra'y Jeroboão ojevavyague rupi anho e'ỹ oiko, gua'yxyrã ogueraa avi Sidom pygua huvixa Etbaal rajy Jezabel. Ha'e vy ova vy Baal pegua ete oiko, ombojerovia ete.

³²Ha'e vy peteĩ altar Baal peguarã ojapo Samaria py, Baal peguarã oo ojapo va'ekue py ae.

³³Acabe omopu'ã avi imo'amy vyvra mba'emo ra'angaarã. Ha'e vy ha'e oiko e'ỹ mbove Israel pygua huvixa kuery ikuai va'ekue gui ha'eve'ỹve va'e ojapo, SENHOR Israel kuery ruete ombopoxy aguã rami rive.

³⁴Ha'e va'e oĩ jave Betel pygua Hiel ojapo ju Jericó. Ikora ytarã omoĩ jave omano ta'y jypykue Abirão. Ha'e gui ikora rokẽ omoĩ jave ma Segube ju omano ijapyre va'ekue, Num ra'y Josué rupi SENHOR ijayvuague rami vy.^q

Nda'oky pukuvei aguã re Elias ijayvu rire xapirẽ kuery omongaruague

17 ¹Ha'e gui Gileade gui ou Tisbé pygua Elias. Ha'e va'e ma aipoe'i Acabe pe:

— Anhetẽ ete SENHOR Israel kuery ruete henonde aikoa va'e rekove rupi aura vy aipoa'e: Ndo'ai 'rã yxapy neĩ oky kova'e ma'etỹ guive, xee aipoa'e jevy e'ỹa ja — he'i.

²Ha'e gui SENHOR oayvu teĩgue ju ombou Elias pe. Ha'e vy aipoe'i:

³— Ejepe'a ke apy gui, ha'e tereo kuaray oua katy. Enhemi Querite yakã yvýry rupi, Jordão yakã rovai.

⁴Ha'e va'e yakã gui ae 'rã rey'u reikovy. Ha'e py ambou avi 'rã xapirẽ kuery nemongaru va'erã — he'i.

⁵Ha'e ramo oo vy SENHOR ijayvuague rami ojapo. Ha'e vy ojepe'a vy oiko Jordão yakã rovai Querite yakã yvýry.

⁶Ha'e gui ko'ẽmba'i nhavõ ixupe xapirẽ ogueru jepi 'rã mbojape ha'e xo'o. Ka'aru'i jave ju 'rã ogueru mbojape ha'e xo'o. Ha'e rã yakã gui ae oy'u oikovy.

⁷Ha'e gui kueve ma rire yakã gui oy'uaty typa, vyv re nda'okyvei ramo.

Imeve'ỹ va'e Sarepta pygua ro py Elias oiko jave guare

⁸Ha'e gui ixupe SENHOR oayvu ombou jevy vy aipoe'i:

⁹— Aỹ ma epu'ã ke, tereo ju Sidom re tekoa Sarepta oĩ va'e katy. Eiko are ha'e py, mba'eta ha'e py oiko peteĩ kunha imeve'ỹ va'e, ha'e va'e pe xeayvu ma nemongaru aguã re — he'i.

¹⁰Ha'e ramo opu'ã ovy Sarepta katy. Tetã rokẽ py ovaẽ ovya py oma'ẽ rã ha'e py oiko peteĩ kunha imeve'ỹ va'e xakã omono'õa rupi. Ha'e rã onhenduka vy aipoe'i kunha va'e pe:

— Ajerure ndevy, eru ke xevy peteĩ ryru yy ay'u aguã.

¹¹Ha'e rã kunha va'e yy re oo ta ramo onhenduka jevy vy aipoe'i:

— Eru avi ke mbojape ra'ykue'i peteĩ jururã'i ri jepe.

¹²Ha'e ramo kunha va'e ombovai:

— Anhetẽ ete SENHOR nderuete oikove va'e rery rupi aura vy aipoa'e:

Mba'eve ndarekoi ojkue ma voi. Oĩ va'e ma peteĩ po'i trigo oja py, ha'e ruxã'i

azeite hyru py. Ema'ẽ, ko ma mokoĩ vyvra rakãgue'i ajopy va'ekue, tembi'ui ajapo aguã xeve ha'e xepi'a pe. Ha'e va'e ro'upa ma rire romano 'rã — he'i.

¹³Ha'e ramo Elias aipoe'i:

— Ekyje eme. Tereo ha'e ejapo tema xeayvuague. Jypy ma xeve ranhe ejapo peteĩ mbojape'i, ha'e vy eru apy oka katy. Ha'e gui mae ejapove ju ndejeupe ha'e ndepi'a pe avi.

¹⁴Mba'eta po rami SENHOR Israel kuery ruete ijayvu: “Trigo oja py oĩ va'e ndopavei 'rã, ha'e azeite ndoatavei 'rã hyru py, yvy áry SENHOR ombo'oky e'ỹa ja”, he'i.

¹⁵Ha'e ramo kunha va'e oo vy ojapo Elias ijayvuague. Ha'e rami rire kunha va'e ha'e hoo pygua kuery ha'e javi reve okaru okuapy, mbovy ára re e'ỹ.

¹⁶Oja py trigo oĩ va'e ndopavei, azeite voi ndoatái hyru py, Elias pe SENHOR aipoe'i ukaague rami vy.

¹⁷Ha'e va'e rire ma kunha hoo va'e pi'a imba'eaxy. Ha'e vy nda'eveive ovy vy omano.

¹⁸Ha'e ramo kunha va'e aipoe'i Elias pe:

— Nhanderuede remimbo'e, mba'e tu xee ajapo ra'e? Tyrã pa xea py reju raka'e xereko vaiague re xemoma'endu'a aguã, ha'e va'ekue káuxa rive ava'i omano aguã?

¹⁹Ha'e ramo Elias ombovai:

— Emboaxa ha'vy ndepi'a xeve — he'i. Ha'e vy ixy jyva áry gui ojopy vy ogueraa opy ja'o yvateve ha'e ae'i okeaty py. Ha'e vy omonheno ngupa rupi.

²⁰Ha'e gui ma ojakukai oiny SENHOR pe. Ha'e vy aipoe'i:

— SENHOR Xeruete, kova'e imeve'ỹ va'e xemovaẽare voi ri ty rembojexavai ra'e, ipi'a rejuka vy — he'i.

²¹Ha'e vy ava'i va'e áry rupi mboapykue onheno vy ojakukai ju SENHOR pe. Ha'e vy aipoe'i:

— SENHOR Xeruete, ajerure ndevy, ejapo inhe'ẽ ojevvy vy hexe ju oĩ aguã rami — he'i.

²²Ha'e ramo Elias ayvu SENHOR oendu. Ha'e ramo ava'i nhe'ẽ ojevvy vy hexe oĩ ju. Ha'e rã oikove ju.

²³Ha'e gui Elias ava'i va'e oupi vy opy ja'o gui ogueroguejy ju. Ha'e vy ixy pe ju ome'ẽ vy aipoe'i:

— Ne'exa, ndepi'a oikove ju ma — he'i.

²⁴Ha'e ramo kunha va'e aipoe'i Elias pe:

— Namia py aỹ aikuaa ma ndee anhetẽ ae Nhanderuede remimbo'e reikoa, ha'e ndejuru rupi SENHOR ijayvua anhetẽ va'e meme.

Acabe pe Elias ojexa uka jevyague

18 ¹Are ma rire mboapy ma'et'ya py ma SENHOR oayvu ombou ju Elias pe. Ha'e vy aipoe'i:

— Tereo, ejexa uka ju huvixa Acabe pe, mba'eta ambo'oky ju rã vvy áry — he'i.

²Ha'e ramo Elias oo huvixa Acabe pe ojexa uka aguã. Ha'e va'e jave ma karuai nda'vei ete Samaria tetã py.

³Ha'e gui Acabe oenoĩ mba'emo re opena va'ety Obadias. (Obadias ma SENHOR renonde ojererokyjea rupi ete oiko va'e.

⁴Ha'e rami vy SENHOR pegua profeta kuery Jezabel ojuka ta jave Obadias cem profeta ogueraa vy mokoĩ itakua py onhomi. Cinqüenta meme omboja'o vy ha'e kuery pe mbojape ha'e yy py omongaru jepi raka'e.)

⁵Ha'e gui Acabe aipoe'i Obadias pe:

— Tereo xeyvy re yakã ryapy ha'e yupa ikuai va'e ha'e javi rupi. Xapy'a rei jajou rã nhuũ pyau xerymba kuery kavaju ha'e mburika'i jaraa jepe nho aguã, omanomba e'ỹ aguã — he'i.

⁶Ha'e gui mokoĩve ma vvy rupi joa katy e'ỹ oje'oi oikuaa pota aguã. Acabe oo peteĩ tape rupi, ha'e rã Obadias ma amboae tape rupi oo avi ha'e ae'i.

⁷Ha'e gui Obadias tape rupi ooa rupi Elias reve nhovaexĩ xapy'a. Obadias oexa kuaa vy guenapy'ã re oĩ ngova vvy re omovaẽ reve. Ha'e vvy aipoe'i:

— Xeruvixa Elias, ndee ae pa?

⁸Ombovai:

— Xee ae ri. Ha'e gui tereo aipo're nderuvixa pe: “Pe py ma Elias oĩ”, 're — he'i.

⁹Ha'e rami teĩ ha'e aipoe'i:

— Mba'e nunga py tu ajapo vai, Acabe po py xee nerembiguai xemboaxa aguã, xejuka aguã?

¹⁰Anhetẽ ete SENHOR nderuete oikove va'e rupi aura vy aipoa'e: Mamo rã vvy regua ikuai ha'e huvixa kuery ipo'akaa rupi ma voi xeruvixa guembiguai kuery omondouka ndereka vy. Ha'e gui ha'e pygua kuery “Apy ma noĩ”, he'i teĩ ha'e kuery pe huvixa oura uka guive nandejouague rami.

¹¹Ha'e gui aỹ ma ndee aipo're kuri: “Tereo, aipo're nderuvixa pe: ‘Pe py ma Elias oĩ’ ”, 're uka xevy.

¹²Teĩ xapy'a rei ma ndea gui aa ramove SENHOR guigua Nhe'ẽ ndereraa ju rã, marã katy paa xee aikuaa e'ỹ re. Ha'e gui reiague py huvixa Acabe aru vy ndorojoui ramo xejuka rã. Ha'e rami avi xee nerembiguai SENHOR re ajerovia va'e xekunumi guive.

¹³Ha'e gui xeruvixa, ndevy pe nomombe'uai teve SENHOR pegua profeta kuery ajapo porãague Jezabel ojuka ta jave? Mba'eta SENHOR pegua profeta kuery va'e regua anhomi cem avakue, cinqüenta meme anhomi peteĩ-teĩ henda itakua py, ha'e vvy mbojape ha'e yy py amongaru va'ekue.

¹⁴Ha'e gui aỹ ma ndee aipo're: “Tereo, aipo're nderuvixa pe: ‘Pe py ma oĩ Elias’ ”, 're uka. Ha'e ramo ma xejuka rã — he'i.

¹⁵Ha'e gui Elias ombovai:

— Anhetê ete SENHOR ixondaro reta va'e henonde rupi aikoa va'e rekove rupi aura vy aipoa'e: Aỹve ajexa uka 'rã Acabe pe — he'i.

¹⁶Ha'e ramo mae Obadias oo Acabe-a py, ixupe omombe'u. Ha'e ramo Acabe oo Elias reve ijayvu aguã katy.

¹⁷Ha'e gui huvixa oexa vy aipoe'i:

— Israel kuery moangeko reiaty, ndee ae pa reiko?

¹⁸Elias ombovai:

— Xee'ỹ ma Israel kuery moangekoa, ha'e rã ndee ae, ha'e nderu ro pygua kuery reve, mba'eta SENHOR ojapo uka va'ekue gui pejepe'a vy Baal kuery mboetea rupi peiko.

¹⁹Ha'e gui aỹ ma xea py emboaty ukapa Israel kuery ha'e javi, Carmelo vvyty áry. Toupa avi quatrocentos e cinqüenta Baal pegua profeta kuery, ha'e quatrocentos profeta kuery vvyra ta'angaarã omopu'ã mbyre pegua, Jezabel omongaru jepi va'e — he'i.

**Carmelo vvyty áry Baal pegua profeta kuery
reve Elias joeko a'ã okuapyague**

²⁰Ha'e gui Israel kuery ikuaia rupi Acabe omondouka guembiguai kuery omombe'u va'erã. Ha'e vy omboaty profeta kuery Carmelo vvyty áry.

²¹Ha'e rã heta va'e kuery ikuaia py Elias ovaẽ vy aipoe'i ha'e kuery pe:

— Raka'e peve 'rã tu pendepy'a py ndapeikuaai rei pekuapy mokoĩ rupi rei vy? SENHOR ae ri Nhanderuate oiko ramo ixupe ete pendekuai. Ha'e'ỹ vy xapy'a rei Baal ri Nhanderuate oiko ramo ixupe pendekuai — he'i. Ha'e ramo heta va'e kuery teĩve nombovai.

²²Ha'e gui Elias aipoe'ive ju heta va'e kuery pe:

— Xee anho'i aikove SENHOR pegua profeta kuery va'e regua. Ha'e rã Baal pegua profeta kuery ma quatrocentos e cinqüenta avakue ikuai.

²³Aỹ ma peru orevy mokoĩ vaka ra'y. Tove amboae kuery ranhe toiporavo peteĩ vaka ra'y, ha'e tombo'a'ypa. Ha'e vy tomoĩ xakã áry, teĩ tomboja eme guive tata. Ha'e gui xee voi amboae vaka ra'y areko katu vy amoĩ 'rã xakã áry, tata amboja e'ỹ re avi.

²⁴Ha'e gui ma peẽ kuery pejapukai 'rã pekuapy penderuate rery rupi, ha'e rã xee ma SENHOR rery rupi 'rã ajapukai. Ha'e gui tata omboua py nhanembovai va'e jaikuaa 'rã Nhanderuate oikoa — he'i.

Ha'e ramo heta va'e kuery ombovai vy

— Ha'e rami ma ha'eve — he'i okuapy.

²⁵Ha'e gui ma Elias aipoe'i Baal pegua profeta kuery pe:

— Aỹ peiporavo peteĩ vaka ra'y pendejeupe guarã. Peẽ kuery ranhe pereko katu, penderetave vy. Pejapukai penderuate rery rupi. Ha'e rami teĩ pemboja eme tata — he'i.

²⁶Ha'e ramo ha'e kuery ranhe oiporavo okuapy peteĩ vaka ra'y ogueru pyre regua. Oguereko katupa ma vy ojapukai okuapy nguete Baal rery rupi. Koẽmba'i guive kuaray mbyte peve aipoe'i okuapy:

— Baal, orembovai na! — he'i okuapy teĩ mamove gui nombovaia nhendui. Ha'e ramo opa marã opo-opo reve ojeroky oje'oivy altar ojapo va'ekue yvýry rupi.

²⁷Kuaray mbyte jave ma Elias ojojai rei vy aipoe'i ha'e kuery pe:

— Pejapukai ratãve ke, mba'eta ha'e ma tuuete va'e vy xapy'a rei mba'emo re oikuaa pota ra'e, e'ỹ vy oo 'rã ra'e jai katy, ha'e'ỹ vy amboae katy 'rã oguata ra'e, ha'e rami e'ỹ vy oke 'rã. Ha'e rami ri vy omyĩ 'rã nhi'ã oupy — he'i.

²⁸Ha'e rami rã ha'e kuery ojapukai ratãve tema, ha'e gueko rami vy onhekyĩ okuapy kyxe ha'e hu'y py, huguy onheẽmba peve.

²⁹Kuaray mbyte rire ma teĩ ha'e kuery ojapukai teri, mba'emo aju guigua ome'ẽa aguã hora peve. Ha'e rami teĩ nombovaia nhendui, ndojapyxakaai ae tema.

³⁰Ha'e gui mae ma Elias aipoe'i heta va'e kuery ha'e javi pe:

— Penhembojapa ke xere — he'i. Ha'e ramo heta va'e kuery onhembojapa hexe. Ha'e gui jypy Elias omoatyrõmba ju SENHOR pegua altar ivaipa va'ekue.

³¹Ha'e vy doze ita ojou heruvy Jacó ra'y kuery mbovy pa ikuaiague rami. Ha'e va'e pe ma SENHOR ijayvu vy “Aỹ gui ma Israel 'rã nderery”, he'i raka'e.

³²Ha'e va'e ita py omoatyrõ ju altar SENHOR rery rupi guarã. Altar yvýry rupi ojo'o yy raperã tuvixave va'e, mba'emo ra'yĩ ryrुकue vinte quilo va'e rami.

³³Ha'e gui xakã omoĩ vy vaka ra'y omboalya ha'e onhono xakã áry.

³⁴Ha'e gui ma aipoe'i:

— Pemonyẽ ke irundy yryru. Penhoẽ xo'o áry, ha'e xakã ikuai va'e ha'e javi rupi.

Aipoe'ive ju:

— Teĩgue ju pejapo — he'i ramo ojapo ju okuapy.

Aipoe'ive ju:

— Teĩgue ju pejapo mboapykuerã — he'i ramo mboapykuea ma ojapo okuapy.

³⁵Ha'e ramo altar yvýry rupi peve yy oxyry vy omonyẽmba ojo'oague.

³⁶Ha'e gui mba'emo aju guigua ome'ẽa aguã jave ma profeta Elias ju onhemboja ouvy vy aipoe'i:

— Xe-SENHOR Abraão ruete, Isaque ha'e Israel ruete va'e, aỹ gui toikuaa pavẽ ndee ae Israel kuery ruete reikoa, ha'e rã xee ma nerembiguai aikoa, ha'e ndeayvua rami ae kova'e nunga ha'e javi ajapoague.

³⁷Xembovai ke SENHOR, xembovai ke, kova'e kuery oikuaapa aguã ndee ae SENHOR Oreruete reikoa, ha'e ndejeupe guarã ha'e kuery py'a rerupa jevy 'rãa — he'i.

³⁸Ha'e gui ma SENHOR-a gui tata ho'a vy oapypa xo'o omoĩ mbyre, xakã, ita ha'e yvy voi, omombirupa avi yy ojo'oague rupi oĩ va'ekue.

³⁹Ha'e nunga heta va'e kuery oexa vy guenapy'ã re ikuai ngova yvy re omovaẽmba reve. Ha'e vy aipoe'i:

— SENHOR ae ma Nhanderuete! SENHOR ae ma Nhanderuete! — he'i okuapy.

⁴⁰Ha'e ramo Elias aipoe'i ha'e kuery pe:

— Pejopypa na Baal pegua profeta kuery, neĩ peteĩve oo jepe e'ỹ aguã — he'i. Ha'e ramo ojopypa ramo Elias ogueraa ukapa Quisom yakã katy, ojukapa okuapy ha'e py.

Oky aguã re Elias ojerureague

⁴¹Ha'e gui ma Elias aipoe'i Acabe pe:

— Tereo, ekaru ha'e ey'u, mba'eta onhendu ma ouvvy oky ja'ea revovo! — he'i.

⁴²Ha'e ramo Acabe oy'u ha'e okaru aguã katy oo jave Elias oẽ ovy Carmelo yvyty re. Ha'e py ojero'a oiny yvy katy, guenapy'ã re ngova omovaẽ reve.

⁴³Ha'e vy aipoe'i guembiguai kunumi va'e pe:

— Tereo, ema'ẽ ye'ẽ katy.

Ha'e rã kunumi va'e oo vy oma'ẽ. Ha'e vy ombovai:

— Ndaexai mba'eve — he'i.

Ha'e rã Elias aipoe'i ixupe:

— Tereo ju ha'vy.

Ha'ekue rami sete-kue peve oiko.

⁴⁴Ha'e gui sete-kuea py ma aipoe'i:

— Aỹ ma ye'ẽ gui oẽ jekuaa ouvvy peteĩ arai, teĩ nhandepo rami kyrĩ'i va'e guive — he'i.

Ha'e rã ombovai:

— Tereo ha'vy aipo're Acabe pe: “Ereko katu na ndekaróxa ha'e tereo katu, oky ndejoko e'ỹ aguã”, 're.

⁴⁵Ha'e gui are e'ỹ'i re yva pytũmba araipa vy. Ha'e vy yvyty ha'e oky vaipa. Ha'e rã Acabe okaróxa py oĩ vy ojepe'a ma ovy Jezreel tetã katy.

⁴⁶Ha'e rã Elias re SENHOR opo omoĩ ramo ojeku'akua rire onha ovy Acabe renonde, Jezreel tetã py jaikea'i peve.

Horebe yvyty py Elias oikoague

19 ¹Ha'e gui Jezabel pe Acabe omombe'upa Elias ojapo va'ekue, Baal pegua profeta kuery kyxe py ojuka ukapaague guive.

²Ha'e ramo Elias oĩa py Jezabel omondouka peteĩ guembiguai ixupe aipoe'i va'erã: "Ko'ẽ rã kova'e hora ojeupity peve xee nderekove ndaípe'ai ramo amboae kuery re rejapoague rami, tuuete kuery ikuai va'e taxerereko axy oipotaa rami", he'i uka.

³Ha'e rami rã Elias okyje vy opu'ã ovy. Ojeayvu vy Berseba tetã py ovaẽ, Judá vvy re ae. Ha'e py oeja ovy guembiguai kunumi va'e.

⁴Ha'e gui ha'e anho oove ju tekoa e'ỹa katy, peteĩ ára re uguata. Ha'e py ovaẽ vy uguapy oiny peteĩ vvyra zimbroy hi'ã va'e vvy py. Ha'e vy ojerure oiny omano aguã re. Ha'e vy aipoe'i:

— SENHOR, ha'eve ma, aỹ eipe'a xerekove, mba'eta xeru kuery gui xereko porãve va'e'ỹ ae — he'i.

⁵Ha'e vy onheno vy oke oupy zimbroy hi'ã va'e guy py.

Ha'e gui ma peteĩ anjo omomyĩ vy

— Evy ke, ekaru — he'i.

⁶Ha'e rã omaẽ vy oakã vvy'iry oexa peteĩ mbojape ita raku áry ovy va'ekue, ha'e peteĩ yryru. Ha'e vy okaru ha'e oy'u. Ha'e gui oke ju.

⁷Teĩgue ju ou SENHOR guigua anjo. Omomyĩ vy aipoe'i ixupe:

— Evy ke, ekaru, mba'eta reguata aguã mombyry vaipa teri — he'i.

⁸Ha'e ramo ovy vy okaru ha'e oy'u ju. Ha'e va'e tembi'u gui imbaraete ma vy uguatave ju quarenta ára ha'e quarenta pytũ re, Nhanderuate pegua Horebe vvyty py ovaẽ peve.

⁹Ha'e py ma peteĩ itakua oĩ va'e py oike vy oaxa oiny peteĩ pytũ. Ha'e gui ixupe SENHOR oayvu ombou vy aipoe'i:

— Elias, mba'e tu rejapo reiny apy?

¹⁰Elias ombovai:

— Xee ma SENHOR Xeruate ixondaro reta va'e pe aikoa rupi nda'evei ete, mba'eta Israel kuery hexaraipa ma okuapy ndereve guarã rejapo va'ekue gui. Ha'e rami vy oitypa altar ndevy guarã ojapo mbyre, kyxe py ojokapa guive ndevyguá profeta kuery. Aỹ xee anho'i ma aikove, ha'e xee voi xereka okuapy xejuka aguã — he'i.^r

¹¹Ha'e ramo Nhanderuate aipoe'i ixupe:

— Eẽ ha'e he'ã kova'e vvyty re SENHOR renonde — he'i.

Ha'e gui ma SENHOR oaxa ovy. Jypy peteĩ vvyty vaikue oitypa vvyty ikuai va'e, omboaly'pa avi ovy itaova SENHOR renonde rupi. Ha'e rami teĩ vvyty py ma SENHOR noĩ ra'e. Ha'e gui vvyty rire ma vvy ju oryryipa, teĩ vvy oryryia py ma SENHOR noĩ avi.

¹²Ha'e gui vvy oryryi rire ojekuaa tata, teĩ SENHOR ma noĩ tata py. Ha'e gui ma tata oaxa rire peteĩ ayvu onhendu mbeguei'i ha'e ha'eve rei'i va'e.

¹³Ha'e va'e ma Elias oendu vy oao puku apy py ngova omo'ã reve oẽ vy ho'ã itakua rokẽ py.

Ha'e gui ma ixupe ou peteĩ ayvu.

— Elias, mba'e tu rejapo re'amy apy? — he'i ju.

¹⁴Ombovai:

— Xee ma SENHOR Xeruete ixondaro reta va'e pe aikoa rupi nda'evei ete, mba'eta Israel kuery hexaraipa ma okuapy ndereve guarã reja va'ekue gui. Ha'e rami vy oitypa altar ndevy guarã ojapo mbyre, ha'e kyxe py ojukapa ndevyguá profeta kuery. Aỹ xee anho'i ma aikove, ha'e xee voi xereka okuapy xejuka aguã — he'i.

¹⁵SENHOR aipoe'i ixupe:

— Tereo, ejevuy ju rejuague katy ae, Damasco regua tekoa e'ya katy. Ha'e py revaẽ vy emoĩ Hazael Síria pygua huvixarã.

¹⁶Ninsi ra'y Jeú remoĩ avi 'rã Israel pygua huvixarã. Ha'e gui Abel-Meolá pygua Safate ra'y Eliseu ma remoĩ 'rã profeta-rã nderekovia.

¹⁷Ha'e gui Hazael kyxe gui oo jepe va'ekue ma Jeú 'rã ojuka, ha'e Jeú kyxe gui oo jepe va'ekue ma Eliseu 'rã ojuka.

¹⁸Ha'e gui xejeupe guarã amoingove ma voi sete mil Israel kuery va'e regua. Ha'e va'e kuery ma Baal renonde guenapy'ã re oĩ va'e'ỹ, ha'e ha'angaa ojuru rayvu va'e'ỹ meme.

Elias ngupive guarã Eliseu oenoĩague

¹⁹Ha'e gui Elias oo vy ojou Safate ra'y Eliseu, doze canga vaka omba'eapo va'e reve yvy oikaraia jave, ha'e rã ha'e ma doze-a va'e ogueraa. Ha'e rupi Elias oaxa ovy vy Eliseu kupe re omombo oao puku.

²⁰Ha'e ramo Eliseu vaka oejapa vy onha ouvy Elias rakykue. Ha'e vy aipoe'i ixupe:

— Taa ranhe taxarura xeru ha'e ha'i pe ayvua rupi, ha'e gui ma aa 'rã nnderupive.

Elias ombovai:

— Tereo ha'vy, ha'e gui ejevuy ju. Mba'eta reikuaa porã ma ndevy ajapoague — he'i.

²¹Elias oĩa gui Eliseu ojepe'a ranhe vy ojevuy mokoĩ vaka omba'eapo va'e ikuai py. Mokoĩve ojopy vy ojuka, ha'e ijaju'y regua canga omoendy vy ooxy ho'okue. Ha'e vy heta va'e kuery pe ome'ẽmba ramo ho'upa okuapy. Ha'e gui mae ma ojepe'a ouvy vy Elias rupive oo ipytyvõarã.

Acabe Síria pygua kuery re ip'akaague

20 ¹Ha'e gui Síria pygua huvixa Ben-Hadade omboatyva oxondaro kuery ha'e javi. Hexeve ikuai avi trinta e dois huvixa kuery, kavaju kuery ha'e karóxa. Ha'e kuery oje'oi vy Samaria tetã ojokopa ha'e kuery rovai opu'ãa rupi.

²Ha'e gui tetã katy omondouka Israel kuery ruvixa Acabe pe imombe'uarã kuery.

³Ha'e vy aipoe'i okuapy ixupe:

— Po rami ijayvu Ben-Hadade: “Prata ha'e ouro rereko va'e ma xemba'e ae. Ha'e ndera'yxy kuery ha'e ndera'y ipo'akakueve voi xemba'e meme 'rã!' he'i.

⁴Ha'e rã Israel pygua huvixa ombovai:

— Xeruvixa, ndeayvua rami ae tema toiko. Xee ha'e opa mba'e areko va'e ha'e javi ma ndevy guarã meme — he'i.

⁵Ha'e gui imombe'uare kuery teĩgue ju ou vy aipoe'i okuapy:

— Po rami ijayvuve Ben-Hadade: “Ndea py anhetê amondouka va'ekue pe aipoa'e uka: ‘Xevy remboaxa mate 'rã prata ha'e ouro, ha'e gui ndera'yxy ha'e ndera'y kuery’, ha'e uka va'ekue.

⁶Ha'ekue rami ae teĩ ko'ê rã, kova'e hora ojeupity jevya py xerembiguai kuery ambou ju 'rã. Ha'e va'e kuery ma nderopy rupi oike vy oexapa 'rã, nerembiguai kuery opena va'ety ro rupi guive. Ha'e vy oipe'a 'rã heravy iporãgueve oexa va'e rei”, he'i.

⁷Ha'e nunga Israel pygua huvixa oendu vy oenoĩ ukapa nhomongeta va'ety kuery ovyvy re ikuai va'e. Ha'e vy aipoe'i ha'e kuery pe:

— Peikuaa ae ha'e va'e ava ha'evẽy va'e anho ojapoxe oikovya. Mba'eta xera'yxy ha'e xera'y kuery, ha'e gui prata ha'e ouro guive ome'ẽ ukapa ramo xee name'ẽxe e'ỹi — he'i.

⁸Ha'e ramo nhomongeta va'ety kuery ha'e heta va'e kuery ha'e javi aipoe'i okuapy ixupe:

— Ejapyxaka rei eme ta'vy ijayvua re, ejapo eme guive.

⁹Ha'e ramo huvixa ombovai Ben-Hadade rembiguai kuery pe:

— Aipopeje penderuvixa pe: “Jypy xee nerembiguai pe rejerure ukaague ajapo ta va'ekue. Ha'e rã angegua ma ndajapo reguai”, peje. Ha'e rami ombovai ramo tembiguai kuery ojevvy vy omombe'upa.

¹⁰Ha'e gui Ben-Hadade omondoukave ju imombe'uarã kuery. Ha'e vy aipoe'i:

— Xapy'a rei Samaria guigua yvy ku'i xerupivegua kuery po tynyẽmba aguã rami peve teĩ opyta ramo tuuete kuery ikuai va'e taxerereko axy oipotaa rami — he'i.^s

¹¹Ha'e rã Israel pygua huvixa ombovai:

— Aipopeje ixupe: “Joe opu'ã aguã onhemoatyrõ teri reve oiko va'e ma nda'evẽi ijayvu aguã joity maague gui ojevvy va'ekue ijayvua rami rive”, peje 'rã.

¹²Ha'e rami ombovaiague Ben-Hadade oendu oo py huvixa kuery mboae reve oy'u okuapya py. Ha'e vy aipoe'i guembiguai pe:

— Peiko katu pavẽ ha'vy — he'i ramo oiko katupa ma tetã pygua kuery rovai opu'ã aguã.

^s 20.10 Ha'e rami Ben-Hadade ouraa rupi ijayvu Samaria tetã omomba ete aguã re.

¹³Ha'e gui ma Israel pygua huvixa Acabe-a py ovaẽ peteĩ profeta. Ha'e vy aipoe'i ixupe:

— Po rami ijayvu SENHOR: “Rexa pa peva'e avakue nhomboaty va'e ha'e javi? Ha'e va'e kuery ma kova'e árave amboaxapa 'rã ndepo py. Ha'e ramo reikuaa 'rã xee ae SENHOR aikoá”, he'i.

¹⁴Ha'e ramo Acabe oporandu:

— Mava'e kuery po rupi 'rã ha'vy aity uka?

Profeta ombovai:

— Po rami SENHOR ijayvu: “Kunumigue xondaro ruvixa kuery rembiguai ikuai va'e po rupi 'rã reity uka”, he'i.

Ha'e ramo Acabe oporanduve ju:

— Mava'e ranhe 'rã tu omboypy joe opu'ã aguã?

— Ndee ae 'rã ri — he'i profeta.

¹⁵Ha'e ramo oipapa ukapa kunumigue xondaro ruvixa kuery rembiguai ikuai va'e. Ha'e ramo duzentos e trinta e dois oikuaa. Ha'e gui Israel kuery ha'e javi ju oipapa uka vy sete mil oikuaa.

¹⁶Kuaray mbyte jave ha'e kuery oje'oi. Ha'e va'e jave py Ben-Hadade ma opy oy'u tema oiny, oka'upa rei guive okuapy, huvixa kuery mboae trinta e dois oipytyvõa rupi ikuai va'e reve.

¹⁷Ha'e gui kunumigue ranhe tenonde jogueraa, huvixa kuery rembiguai va'e. Ha'e ramo oexa pota va'erã Ben-Hadade omondouka va'ekue oexa vy

— Samaria tetã gui ou jekuaa avakue — he'i uka ixupe.

¹⁸Ombovai:

— Ha'e kuery ma xapy'a rei peteĩ rami nhandekuai aguã re ojerure vy ou ramo pejopypa rive 'rã oikove reve. Orere opu'ã aguã ri ou teĩ ha'e rami ae avi pejopypa rive 'rã oikove reve — he'i.

¹⁹Ha'e gui tetã gui kunumigue huvixa kuery rembiguai va'e jogueru, ha'e hupive xondaro kuery ha'e javi ou va'e ma

²⁰peteĩ-teĩ ojuka avakue ojee opu'ã va'e. Ha'e ramo Síria pygua kuery onhamba ramo Israel kuery oje'oi hakykue. Ha'e rã Síria pygua huvixa Ben-Hadade ma kavaju áry oo jepe, kavaju árygua kuery mboae reve.

²¹Ha'e gui Israel pygua huvixa ou vy ojukapa kavaju, karóxa guive ombovaipa. Ha'e vy ojuka reta avi Síria pygua kuery.

²²Ha'e gui Israel pygua huvixaa py profeta ou jevy vy aipoe'i ixupe:

— Tereo, ha'e enhemombaraeteve na. Eikuaa pota porã mba'e pa rejapo aguã re, mba'eta peteĩ ma'et'ya py Síria pygua huvixa ou jevy 'rã nderovai — he'i.

²³Ha'e gui Síria pygua huvixa rembiguai kuery aipoe'i okuapy ixupe:

— Israel kuery ruete nhi'ã vvyty rupi rive ipo'aka va'e. Ha'e nunga rupi ae ipo'aka karamboae nhande kuery re. Ha'e rã vvy joja reia rupi ri ha'e kuery rovai nhapu'ã vy nhande ju 'rã jaity ha'e kuery.

²⁴Ha'e nunga rupi ejapo po rami: Reipe'apa 'rã huvixa ndereve ikuai va'ekue ha'e javi, ha'e hekovia remoĩ 'rã xondaro ruvixa ae.

25 Ha'e gui rejouve ju 'rã xondaro kuery, omanomba va'ekue hetaa rami ae. Ha'ekue rami ae ju 'rã rejou kavaju ha'e karóxa voi. Ha'e gui vvy joja reia rupi ha'e kuery rovai nhapu'ã vvy nhi'ã jaitypa 'rã — he'i okuapy. Ha'e rami ha'e kuery ijayvua oendu ma vvy ha'e rami ae ju ojapo.

26 Ha'e gui petei ma'etÿa py Ben-Hadade oo jevy vvy Síria pygua xondaro kuery re oexa potapa. Ha'e vvy Afeca katy ogueraa Israel kuery re opu'ã aguã.

27 Ha'e gui Israel kuery re voi oexa potaa, ha'e ho'u va'erã ogueraa reve oje'oi amboae kuery rovai. Israel kuery ma amboae kuery renonde ikuaia py mokoĩ henda py mbovy'i e'ÿ kavara kuery rami rive'i ojekuaa. Ha'e rã Síria pygua kuery ma vvy jojaa opa rupi ikuai.

28 Ha'e gui ovaẽ petei ava Nhanderuede remimbo'e. Ha'e vvy Israel pygua huvixa pe ijayvu vvy aipoe'i:

— Po rami SENHOR ijayvu: “Síria pygua kuery aipoe'i: ‘SENHOR ma vvyty rupi anho ri ipo'aka va'e, vvyugua rupi ipo'aka va'e'ÿ, he'i okuapy teĩ xee ma ndepo py amboaxapa rã peva'e kuery ha'e javi. Ha'e ramia py reikuaa aguã xee ae SENHOR aikoa”, he'i.

29 Ha'e gui sete ára re ikuai joexei'i. Sete araa py ma omboypy okuapy joe opu'ã aguã. Ha'e vvy Israel kuery ma petei ára pyve cem mil avakue vyvoi ojuka Síria pygua xondaro kuery vvy rupigua.

30 Ha'e ramo hembyrekue ma Afeca katy onhamba vvy oikepa jogueravy tetã py. Tetã kora ma vinte e sete mil avakue hembyre va'ekue áry ho'a ramo omanomba. Ha'e rã Ben-Hadade ma onha vvy tetã katy ou vvy onhemi petei opy ja'o py.

31 Ha'e gui ixupe hembiguai kuery aipoe'i:

— Ma'ẽ, roendu ma Israel pygua huvixa kuery nhomboaxya rupi ikuaia. Ha'e nunga rupi nhandejee nhamoĩ 'rã ajukue voxa guigua rive, ha'e nhaneakã rupi ixã nhaimama 'rã heravy, Israel pygua huvixaa py nhaẽ aguã. Xapy'a rei ma nandujukai nho 'rã — he'i okuapy.

32 Ha'e rami ojee omoĩ okuapy ajukue voxa guigua, ha'e oakã rupi ixã omoĩ va'e reve oẽ okuapy Israel pygua huvixaa py. Ha'e vvy ixupe aipoe'i okuapy:

— Nerembiguai Ben-Hadade aipoe'i uka: “Xejuka eme nho ta'vy”, he'i uka.

Ha'e rã Acabe ombovai:

— Oikove teri ri ty'y? Ha'e ma xeryvy — he'i.

33 Ha'e rami ijayvu rã avakue ipy'a guaxuve vvy ombovai ju aipoe'iague rami.

— Ben-Hadade ma nderyvy ae! — he'i okuapy ramo ombovai:

— Peju ha'vy peru xea py — he'i. Ha'e ramo mae Ben-Hadade oẽ ouvy oĩa katy. Ha'e rã oguerojeupi okaróxa py ae.

34 Ben-Hadade aipoe'i Acabe pe:

— Ndevy amboaxapa ju 'rã tetã nderu gui xeru oipe'a va'ekue. Damasco py ae 'rã remondouka ndevyguá mba'emo vendea kuery, xeru Samaria py ojapoague rami.

Acabe ombovai:

— Ha'e gui xee ma romondouka porã ju 'rã, ndereve peteĩ rami nhandekuai aguã regua ajapo va'erã rami vy — he'i. Ha'e vy hexeve peteĩ rami ikuai aguã ojapo ma vy omondouka ju.

³⁵Ha'e ramo peteĩ profeta remimbo'e aipoe'i oirũ pe SENHOR aipoe'iaague rami vy:

— Ejeai ha'vy xere — he'i oirũ pe teĩ irũ ndojeaixei.

³⁶Ha'e ramo aipoe'i ixupe:

— Ndee ma SENHOR nerenhe'ẽ rendui rire aỹ'i xea gui rejepe'a ramove peteĩ guary ou vy ndejuka 'rã — he'i. Ha'e gui ojepe'a ovy ramove peteĩ guary ovaexĩ vy ojuka.

³⁷Ha'e gui profeta ma ava mboae ju ojou vy aipoe'i ixupe:

— Ejeai xere — he'i ramove ojeai vy oity.

³⁸Ha'e gui profeta oo tape huvixa ouaty va'e rupi teĩ ngova omo'ãmba reve hi'ãi ojexa kuaa uka e'ỹ aguã.^t

³⁹Huvixa oaxa 'rã ojapukai vy aipoe'i:

— Xee nerembigui ma joe opu'ãa mbyte py aiko jave xea py xeirũ ou vy ogueru peteĩ ava xea py. Ha'e vy aipoe'i xevy: “Epena ke kova'e ava re, mba'eta kova'e okanhy ri ramo ndee ae 'rã remboekovia nderekove py, ha'e rami e'ỹ ri vy hekovia reme'ẽ 'rã trinta e cinco quilos prata guigua”, he'i va'ekue xevy.

⁴⁰Ha'e gui xee nerembigui xereko eta rei jave ava va'e oo ma ra'e — he'i.

Ha'e ramo Israel pygua huvixa ombovai:

— Nembopagaa 'rã ndee ae aipo'reague rami vy — he'i.

⁴¹Ha'e ramove oakã oimamaague omboi vyvoi ngova gui. Ha'e ramo mae ma Israel pygua huvixa oexa kuaa ramo profeta kuery va'e regua ae ra'e.

⁴²Ha'e vy aipoe'i huvixa pe:

— Po rami SENHOR ijayvu: “Ndee ma ava ndepo py opaga aguã amboaxa va'ekue, teĩ repoi rire ma hekovia aipe'a 'rã nderekove, ha'e ixupegua kuery ikuai axy 'rãgue py ndevyguá kuery 'rã ikuai axy”, he'i uka ndevy.

⁴³Ha'e ramo Israel pygua huvixa oo ju ngoo katy, ndojou porãi ha'e nonhenhandu porãve reve. Ha'e vy Samaria tetã py ju ovaẽ.

Acabe pe Nabote omba'e uvaty novendexiague

21 ¹Ha'e va'e rire ma pova'e oiko. Jezreel pygua Nabote hery va'e ogueroko peteĩ uvaty. Jezreel py ae onhotỹ va'ekue Samaria pygua huvixa Acabe ro yvy'iry.

^t 20.38 Profeta ombojeaixei ojee huvixa oexa vy oikuaa e'ỹ aguã profeta oikoa.

²Ha'e gui Acabe aipoe'i Nabote pe:

— Eme'ẽ na nemba'e uvaty xe-hortarã, mba'eta xero yvy'iry opyta. Ha'e rã hekovia ame'ẽ rã uvaty mboae iporãve va'e. Ha'e rami e'ỹ vy amboae rami reipotata ramo ndevy ame'ẽ 'rã perãta hepya rami ae tema.

³Nabote ombovai Acabe pe:

— SENHOR taxejoko xeramoĩ kuery yvy oeja va'ekue joupe amboaxa e'ỹ aguã — he'i.

⁴Ha'e gui Acabe ma ndojou porãi ha'e nda'vei ete reve oo ju ngoo py, ixupe Jezreel pygua Nabote “Ndevy name'ẽi 'rã xeramoĩ kuery yvy oeja va'ekue”, he'i rire. Ha'e vy ngupa rupi onhenou oupy vy hovai katy ngova ombojere vy neĩ ndokaru potai.

⁵Ha'e gui ituia py ta'xy Jezabel ou vy oporandu:

— Mba'e tu oĩ ha'e rami ete nderejou porãi va'e nenhe'ẽ py, neĩ nderekarui aguã?

⁶Ime ombovai:

— Mba'eta Jezreel pygua Nabote pe “Emboekovia na nde'uvaty perãta re, e'ỹ vy reipotata rami amboae uvaty ame'ẽ va'erã re”, ha'e ramo ombovai: “Ndevy name'ẽi 'rã xe'uvaty”, he'i.

⁷Ha'e ramo ta'xy Jezabel aipoe'i:

— Israel kuery ruvixa e'ỹ ri ty'y ndee reiko? Evy ke, ekaru, ha'e evy'a guive ndepy'a py. Ha'e rã xee ma ndepo py amboaxa 'rã Jezreel pygua Nabote uvaty — he'i.

Jezabel Nabote ojuka ukaague

⁸Ha'e gui Acabe rery rupi ta'xy ombopara kuaxia. Acabe rery oĩa reve guive omboja vy ogueraa uka Nabote rekoa py nhomongeta va'ety ha'e yvatekueve ikuai va'e pe.

⁹Ha'e vy kuaxia re ombopara vy aipoe'i: “Pejapo okaru e'ỹ re ikuai aguã, ha'e gui peru Nabote heta va'e kuery renonde.

¹⁰Henonde py peru avi 'rã mokoĩ avakue heko vai va'e hexe ijayvu rive va'erã, ‘Nabote ijayvu vai Nhanderuete ha'e huvixa rovai’, he'i aguã. Ha'e gui ma tetã gui peraa 'rã mombyrya py, ha'e pejapipa 'rã ita py omano peve”, he'i ombopara vy.

¹¹Ha'e gui ma ha'e va'e tetã pygua nhomongeta va'ety kuery ha'e yvatekueve ojapo okuapy Jezabel aipoe'iague rami, kuaxia para ogueraa uka va'ekue re oĩa rami ae.

¹²Ha'e rami vy omombe'u peteĩ ára re okaru e'ỹ re ikuai aguã. Ha'e vy heta va'e kuery renonde ogueru Nabote.

¹³Henonde py ogueru avi mokoĩ avakue heko vai va'e. Heta va'e kuery oendua py ijayvu rive Nabote rovai.

— Ijayvu vai Nhanderuete ha'e huvixa rovai — he'i okuapy. Ha'e ramo tetã gui ogueraa okuapy vy ita py ojapipa, ha'e rã omano.

14 Ha'e va'e rire Jezabel pe omombe'u uka Nabote ojavipaa rã omano maa.

15 Ha'e gui Nabote ojavipaa rã omano maa Jezabel oendu vy aipoe'i Acabe pe:

— Epu'ã ke, ha'e ejopy uvaty Jezreel pygua Nabote peráta re nomboekoviaxe'i va'ekue. Mba'eta Nabote ndoikovevei ma, omano ma — he'i.

16 Nabote omano maa Acabe oendu vy opu'ã ju, ha'e Nabote mba'ekue uvaty katy oo ojopy aguã.

Acabe ha'e Jezabel pe Elias ijayvu poyiague

17 Ha'e gui ma Tisé pygua Elias pe SENHOR oayvu ombou vy aipoe'i:

18 — Epu'ã ke, tereo revaexi aguã Israel pygua huvixa Acabe Samaria py hekoa va'e. Nabote mba'ekue uvaty py 'rã rexa, ojeupe guarã ojopy aguã ooague py.

19 Ixupe ndeayvu vy aipo're: “Po rami SENHOR ijayvu: ‘Rejojuka uka ma, ha'e gui rejapo vaive vy imba'ekue'i ae reipe'apa ta?’ he'i. Po rami SENHOR ijayvuve ju: ‘Nabote ruguy jagua oy'uague py ae ju oy'u avi 'rã nderuguy', he'i”, 're 'rã.

20 Ha'e gui Acabe Elias oexa vy oporandu ixupe:

— Aỹ pa xejou ma, xeroaigua?

Elias ombovai:

— Tá, rojou ae ma, mba'eta renheme'ẽ ma SENHOR renonde ha'eve'ỹ va'e rejapo aguã.

21 Po rami SENHOR ijayvu ndere: “Ne'exa, ndere ambou 'rã mba'emo vai. Ha'e rami vy amokanhymba 'rã neramymino kuery, Israel gui amomba 'rã ndee Acabe ramymino kuery avakue ikuai va'e ma guive rã, escravo e'ỹ vy ikuai rive'i va'ekue teĩ.

22 Ndero pygua kuery re ajapo 'rã Nebate ra'y Jeroboão ro pygua kuery re ajapoague ramigua, ha'e Aías ra'y Baasa ro pygua re, xembopoxy rei rire, ha'e Israel kuery oguerojejavypa ague re”, he'i.

23 Ha'e gui Jezabel re voi SENHOR ijayvu: “Jezreel tetã py ae jagua ho'upa 'rã Jezabel retekue.

24 Acabe kuery va'e regua tetã rupi omano rã jagua ho'upa 'rã, ha'e rã mba'ety rupi omano ramo ma guyra oveve va'e 'rã ho'upa”, he'i.

25 Mava'eve ndoikoi rak'a'e Acabe rami ete, mba'eta onheme'ẽ rei SENHOR renonde ha'eve'ỹ va'e ojapo aguã, ta'yxy Jezabel ombo'eague rami rive.

26 Mba'eta mba'emo ra'angaa re rive ojeroviaa rupi oiko vy ojapo ha'eve'ỹ ete va'e, amorreu kuery ojapoague ramigua meme. Ha'e va'e kuery ma SENHOR oipe'apa Israel kuery ikuai aguã gui.

27 Ha'e gui ma ha'e va'e ayvu Acabe oendu vy omondoropa oao, ha'e ajukue voxa guigua py rive onheovãmba vy okaru e'ỹ re oiko. Voxa py guive oke, ha'e oakã oity rei reve oiko.

²⁸Ha'e gui SENHOR oayvu ombou ju Tisé pygua Elias pe. Ha'e vy aipoe'i:

²⁹— Rexa pa Acabe xerenonde onhemo'yvyĩ'i oikovyá? Xerenonde onhemo'yvyĩ'i ramo ma oikove teria ja nambou 'rã mba'emo vai ambou 'rã va'ekue. Ha'e rã ta'y ju ma oĩ jave ambou 'rã hoo pygua kuery re.

2 Crônicas 18.1-3

22 ¹Mboapy ma'etỹ oaxa Síria ha'e Israel kuery reve joe opuã veỹ re.

²Ha'e gui mboapy ma'etỹa py ma Judá pygua huvixa Josafá oo joexa aguã Israel pygua huvixa reve.

³Ha'e jave py Israel pygua huvixa aipoe'i guembiguai kuery pe:

— Ndapeikuaai ri ty'y Ramote-Gileade tetã nhanemba'erã opytaa? Mba'exa tu ha'vy ndajaa potai teri Síria pygua huvixa po gui jaípe'a ju aguã? — he'i.

⁴Huvixa Josafá pe ju oporandu:

— Ndee pa reo avi 'rã orereve Ramote-Gileade re ropuã aguã katy? Josafá ombovai Israel pygua huvixa:

— Xee ma aiko 'rã ndereve, xevygua kuery voi ndevygua kuery revegua ae avi 'rã, xerymba kuery kavaju voi nerymba kuery kavaju rami avi 'rã ikuai — he'i.

2 Crônicas 18.4-11

⁵Ha'e gui Josafá aipoe'ive ju Israel pygua huvixa pe:

— Eikuaa pota ranhe ke SENHOR ijayvua re — he'i.

⁶Ha'e ramo Israel pygua huvixa omboatypa profeta kuery, quatrocentos avakue ha'e javi vy. Ha'e vy aipoe'i ha'e kuery pe:

— Taa pa Ramote-Gileade re apuã aguã, tyrã pa taa eme?

Ha'e kuery ombovai vy

— Tereo oreruvixa, mba'eta SENHOR omboaxapa 'rã ndepo py — he'i okuapy.

⁷Ha'e rã Josafá ma aipoe'i:

— Nda'ipoi teri pa apy profeta SENHOR pegua ete jaikuaa pota ranhe aguã?

⁸Israel pygua huvixa ombovai Josafá pe.

— Peteĩ'i teri oiko ha'e va'e rupi SENHOR ayvu re jaikuaa pota aguã. Ha'e rami avi hexe ma xee ndaxea'ei, mba'eta xerenonderã re nomombe'ui iporã va'e, iporã e'ỹ va'e anho. Ha'e va'e ma Inlá ra'y Micaías — he'i.

Ha'e rã Josafá aipoe'i:

— Huvixa, ha'e rami ndeayvu eme.

⁹Ha'e gui Israel pygua huvixa ma peteĩ guembiguai oenoĩ vy ixupe aipoe'i:

— Tou vyvoi ta'vy xea py Inlá ra'y Micaías — he'i.

¹⁰Ha'e va'e jave py ma Israel pygua huvixa ha'e Judá pygua huvixa reve jogueroquapy nhoguenoiny peteĩ-teĩ guenda py ae, ha'e huvixa pegua ao py ae onhemonde reve, Samaria tetã oike ovya rokẽ vyvry, mba'emo moa'ỹiaty py. Ha'e kuery renonde ma profeta kuery ha'e javi ijayvu okuapy.

¹¹Ha'e gui Quenaana ra'y Zedequias ma vaka rakua ra'angaa oguereko ferro gui ojapo va'ekue. Ha'e vy aipoe'i:

— Po rami SENHOR ijayvu: “Kova'e ramigua py reipyxo 'rã Síria pygua kuery reitypa peve”, he'i.

¹²Ha'e gui profeta mboae kuery pova'e ayvu rupi meme ijayvu okuapy.

— Oreruvixa, tereo ke Ramote-Gileade katy, ha'e py ma ndepo'aka 'rã, mba'eta SENHOR omboaxapa 'rã ndepo py — he'i okuapy.

2 Crônicas 18.12-27

¹³Ha'e gui tembiguai Micaías reruarã oo va'ekue ixupe ijayvu vy aipoe'i:

— Ma'ẽ, profeta kuery ikuai va'e ma peteĩ'i rami ijayvu kuri huvixa pe mba'emo porã re anho. Ndee voi ndeayvu 'rãgue ha'e kuery ijayvuague rami ae, mba'emo porã re anho.

¹⁴Ha'e rã Micaías ombovai:

— Anhetẽ ete SENHOR oikove va'e rupi aura vy aipoa'e: Xee ma SENHOR aipoe'i ukaa rami ae 'rã xeayvu — he'i.

¹⁵Ha'e gui ma huvixaa py ovaẽ ramove ixupe oporandu:

— Micaías, toroo ae pa Ramote-Gileade re ropu'ã vy, tyrã pa toroo eme?

Micaías ombovai:

— Tapeo, ha'e vy pendepo'aka 'rã, mba'eta ndepo py SENHOR omboaxapa 'rã — he'i.^u

¹⁶Ha'e rami rã huvixa aipoe'i ixupe:

— Mbovykue ma tu ndevy xeayvu, SENHOR rery rupi anhetẽ va'e re anho ndeayvu aguã?

¹⁷Ha'e rã Micaías aipoe'i:

— Israel kuery aexapa vytytý áry rupi omoaĩmbaa ramo, vexe'i ija e'ỹ va'e rami. Ha'e ramo SENHOR aipoe'i: “Peva'e kuery ma ija e'ỹ va'e vy peteĩ-teĩ too porã ngoo katy”, he'i kuri xevy.

¹⁸Ha'e ramo Israel pygua huvixa aipoe'i Josafá pe:

— Aipoa'e ae ma ndevy: “Ha'e va'e ma xerenonderã re nomombe'ui ae iporã va'e, ha'e rã iporã e'ỹ va'e anho”, ha'e ma voi kuri.

^u 22.15 Micaías ma profeta ramigua kuery ayvu rupi rive ranhe ijayvu, anhetẽ va'e'ỹa rami oikuaa uka vy.

¹⁹Ha'e gui ma Micaías ijayvuve tema:

— Endu ha'vy SENHOR ayvu. Xee aexa SENHOR guenda openaaty py oguapy oiny rã, ha'e oĩa py ikuai avi ixondaro kuery yva pygua ha'e javi, ijaxu e'ÿa re ha'e ijaxua re.

²⁰SENHOR oporandu: “Mava'e 'rã tu Acabe mbotavyarã oo, Ramote-Gileade tetã py omano aguã?” he'i ramo peteĩ ma peteĩ rupi ijayvu, ha'e rã amboae ma amboae rami ijayvu.

²¹Ha'e gui ma peteĩ nheẽ ou vy ojexa uka SENHOR renonde. Ha'e va'e aipoe'i: “Xee ma ambotavy 'rã” he'i. Ha'e rã SENHOR oporandu: “Mba'e py ha'vy?”

²²Ombovai: “Aa 'rã nheẽ imbotavyarã aĩ ixupegua profeta kuery ha'e javi juru re”, he'i. Ha'e rami rã SENHOR aipoe'i: “Ndee ma rembotavy 'rã, amboae kuery gui ndepo'akave vy. Tereo ha'vy, ejapo ha'e rami”, he'i.

²³Ha'e rami rã kova'e profeta kuery ndevygua ikuai va'e juru re SENHOR omoĩ ra'e nheẽ nembotavyarã. Ha'e rã SENHOR ae nderovai ijayvu mba'emo vai oiko aguã re — he'i.

²⁴Ha'e ramo Quenaana ra'Y Zedequias onhemboja vy oipete Micaías. Ha'e vy aipoe'i:

— Ma rupi tu ha'vy xegui SENHOR nheẽ oẽ ndereve ijayvu aguã?

²⁵Micaías ombovai:

— Reikuaa 'rã opy ja'o py renhemi aguã reike jave — he'i.

²⁶Ha'e gui Israel pygua huvixa ju aipoe'i:

— Pejopy ke Micaías, ha'e pemboaxa tetã ruvixa Amom ha'e huvixa ra'Y Joás po py.

²⁷Ha'e vy aipopeje: “Po rami huvixa ijayvu: ‘Pemboty nhuã py kova'e ava, ha'e pembojexavai mbojape ha'e yy ruxã'i kuerei peme'ea py, ajevvy porã ju e'ÿa ja', he'i.”

²⁸Ha'e ramo Micaías aipoe'i:

— Teĩ xapy'a rei anhetẽ ri rejevvy porã ramo SENHOR ayvu rupi e'ÿ xeyvu ramo ma 'rã.

Aipoe'ive ju:

— Peẽ kuery ha'e javi, pendu pota pova'e re! — he'i.

2 Crônicas 18.28-34

²⁹Ha'e gui ma Ramote-Gileade tetã katy Israel pygua huvixa jogueraa Judá pygua huvixa Josafá reve.

³⁰Israel pygua huvixa aipoe'i Josafá pe:

— Xee ma amboae rami anhemonde reve 'rã aa joe apu'ã aguã katy. Ha'e rã ndee ma ndeao py ae 'rã renhemonde — he'i. Ha'e rami vy Israel pygua huvixa amboae rami onhemonde reve oo joe opu'ãa py.

³¹Síria pygua huvixa aipoe'i ma voi okaróxa mboguataa trinta e dois huvixa ikuai va'e pe: “Pepu'ã eme ou va'e-va'e rovai, yvatekueve ikuai teĩ, ha'e rã Israel pygua huvixa rovai anho'i”, he'i va'ekue.

³²Ha'e gui huvixa karóxa mboguataa kuery ma Josafá oexa vy
— Peva'e ae ri nhi'ã Israel pygua huvixa — he'i okuapy. Ha'e vy ha'e
katy oje'oi ojoko aguã. Ha'e ramo Josafá ojavukai.

³³Ha'e gui huvixa karóxa mboguataa kuery ma Israel pygua huvixa e'ỹ ae
ra'ea oikuaa vy oejapa ju oje'oivy.

³⁴Ha'e gui ma peteĩ ava guyrapa xã omoatã vy opoia katy rei opoi vy
onhyvõ Israel pygua huvixa pexo regua pa'ũa py rive. Ha'e ramo aipoe'i
guembiguai karóxa mboguataa va'e pe:

— Ejere joe opu'ãa mbyte gui xereraa aguã, mba'eta xepyxo ma
— he'i.

³⁵Ha'e va'e ára ma joe opu'ãve tema okuapy. Ha'e rã huvixa ma Síria
kuery oexaa py omopu'ãa imoiny ikaróxa py, ha'e ijaiã gui huguy onheẽ
oiny karóxa py rupi. Ha'e rire ka'aru ma jave omano.

³⁶Kuaray ndojopevei ma jave onhendu peteĩ ayvu xondaro kuery ikuaiã
rupi, “Peteĩ-teĩ tapeo pendekoa katy, peteĩ-teĩ tapeo pendeyvy katy ae”,
he'i va'e.

³⁷Huvixa Acabe omano ma ramo Samaria tetã py ogueraa vy onhono
porã okuapy ha'e py.

³⁸Ha'e rã ikaróxa ma Samaria py yy ojoko pyre yv'ýry ojoi ramo jagua
oere okuapy huvixa ruguykue, SENHOR aipoe'iague rami vy. Ha'e va'e yy
py kunhague itavy rei va'e voi ojau 'rã.

³⁹Ha'e gui oive rei tema Acabe rekokue regua. Ha'e rami avi oorã
marfim gui anho ojapoague, tetã ha'e mba'emo ojapo va'ekue ha'e javi noĩ
'rã teve kuaxia Israel pygua huvixa kuery rekokue oĩa re?

⁴⁰Ha'e rami py Acabe ndoikovevei'i ma guamoĩ kueryague rami. Ha'e
ramo ta'y Acacias ju oĩ nguu rekovia.

2 Crônicas 20.31-37

⁴¹Ha'e gui Israel pygua huvixa Acabe irundy ma'et'ỹ re ma oĩ jave py
Asa ra'y Josafá oĩ Judá kuery ruvixarã.

⁴²Huvixa oĩ ypy'i jave Josafá ma trinta e cinco ma'et'ỹ oguereko. Ha'e vy
vinte e cinco ma'et'ỹ re huvixa oĩ Jerusalém py. Ixy rery ma Azuba, Sili
rajy.

⁴³Ha'e ma nguu Asa oikoague rupi ae oiko. Ha'e va'e rupi oikoa gui
ndojope'ai vy ha'evea ramigua meme ojapo SENHOR renonde.

⁴⁴Ha'e rami teĩ yvy'ã rupi ombojerovia atyrã ojapo pyre ndoipe'ai ramo
ha'e va'e py heta va'e kuery mba'emo ome'ẽ ha'e heakuã porã va'e oapy
tema okuapy.

⁴⁵Josafá ma peteĩ rami ikuai Israel pygua huvixa reve.

⁴⁶Ha'e gui oive rei tema Josafá rekokue regua. Ha'e rami avi opo'akaa
oexa ukaague, joe opu'ãague, ha'e mba'emo ojapo va'ekue ha'e javi noĩ 'rã
teve kuaxia Judá pygua huvixa kuery rekokue oĩa re?

⁴⁷Ha'e rami avi oyvy gui oipe'apa avakue ta'angaa pegua itavy rei va'ekue, nguu Asa teri oĩ jave py opyta va'ekue ha'e javi.

⁴⁸Ha'e va'e jave ma noĩ huvixave Edom py, ha'e rã peteĩ oiko joe opena ukaa va'e.

⁴⁹Josafá ojapo kanoã guaxu Társis guigua Ofir katy ouro re oo aguã, va'eri ndooi, Eziom-Geber py kanoã guaxu opẽmba rã.

⁵⁰Acabe ra'y Acazias aipoe'i Josafá pe:

— Xerembiguai kuery toje'oi avi kanoã guaxu py nerembiguai kuery reve — he'i teĩ Josafá ndoipotai.

⁵¹Ha'e gui Josafá ndoikovevei'i ma guamoĩ kueryague rami. Ha'e ramo onhono porãa tetã guamoĩ Davi rekoague py. Ha'e gui ta'y Jeorão ju oĩ nguu rekovia.

Israel pygua huvixa Acazias oĩ jave guare

⁵²Ha'e gui Judá pygua huvixa Josafá dezessete ma'etỹ re ma oĩ jave py Acabe ra'y Acazias oĩ Israel pygua huvixarã, Samaria py. Ha'e vy mokoĩ ma'etỹ peve opena Israel kuery re.

⁵³Ha'e va'e ma ha'eve'ỹ va'e ojapo oikovy SENHOR renonde rupi, mba'eta nguu ha'e oxy oikoague rami ae oiko, ha'e Nebate ra'y Jeroboão Israel kuery oguerojevavypa ague rupi.

Ha'e rami vy Baal pe rive oiko omboetea py. Ha'e rami py ojapo SENHOR Israel kuery ruete ipoxy aguã rami, nguu ojapoague ha'e javi rami ae ju.